

การแปรทางสังคมของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่น
ตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวพิมพ์ระวี เรืองวัฏเกี

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SOCIAL VARIATION OF THE CLUSTERS (kw) and (khw) IN THAI DIALECT
OF TAMBON BAN PHRAEK, AMPHOE PHRAEK,
CHANGWAT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

Miss Pimrawee Ruengwatthakee

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Linguistics

Department of Linguistics

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic year 2008

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การแปรทางสังคมของพหุคูณระควบกล้า (kw) และ (khw) ใน
ภาษาไทยถิ่น ตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โดย

นางสาวพิมพ์ระวี เรืองวัฒกี

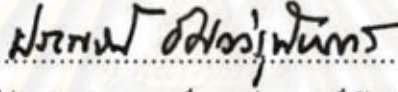
สาขาวิชา

ภาษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะอักษรศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพจน์ อัสววิรุฬหการ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ชีระพันธ์ เหลืองทองคำ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. กัลยา ดิงศภัทย์)

พิมพ์ระวี เรืองวัฒน์: การแปรทางสังคมของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ใน
ภาษาไทยถิ่น ตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (SOCIAL
VARIATION OF THE CLUSTERS (kw) and (khw) IN THE THAI DIALECT OF
TAMBON BAN PHRAEK, AMPHOE BAN PHRAEK, CHANGWAT PHRA
NAKHON SI AYUTTHAYA)

อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ.กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 118 หน้า.

การไม่ออกเสียงควบกล้ำ ซึ่งเป็นการออกเสียงแบบไม่มาตรฐาน เป็นปรากฏการณ์ที่พบในหลายภาษา
รวมทั้งในภาษาไทยด้วย ดังจะเห็นได้ในงานวิจัยของเลสตี บีบี (Beebe, 1974) ซึ่งพบว่าปัจจัยทางสังคมมีอิทธิพลต่อ
การออกเสียงควบกล้ำ ร ลว ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในภาษาไทยถิ่นภาคกลางบางภาษาก็มีการไม่ออกเสียงพยัญชนะ /-
w/ ใน /kw/ และ /khw/ เช่น ออกเสียง กวาด เป็น “ฝาด” ความ เป็น “ฟาม” ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการแปรของ
พยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการแปรของพยัญชนะ
ควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยที่พูดในชุมชนตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการแปรของตัวแปรทางภาษาดังกล่าว กับตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา และ วจนลีลา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวน 60 คน เพศหญิง 30 คนและเพศชาย 30
คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ อายุ 10-20 ปี อายุ 30-40 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มละ 20 คน การศึกษาแบ่งเป็น 3
ระดับ คือ ปริญญาตรีขึ้นไป มีธยมศึกษา และประถมศึกษา กลุ่มละ 20 คน ส่วนวจนลีลาแบ่งเป็น 3 ระดับตามความ
เป็นทางการน้อยไปหามาก คือ การสัมภาษณ์ การอ่านบทความ และการอ่านรายการข่าว

ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าตัวแปร (kw) มี 4 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรฐาน [kw] กับรูปแบบไม่
มาตรฐาน [k] [ŋ] และ [khw] ส่วนตัวแปร (khw) มี 3 รูปแบบ คือ รูปแบบมาตรฐาน [khw] กับรูปแบบไม่มาตรฐาน
[kw] และ [ŋ] รูปแบบของ (kw) และ (khw) ที่ปรากฏมากที่สุด คือ รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] เมื่อนำตัวแปร
ทางสังคมมาพิจารณา โดยภาพรวมพบว่าการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มีความสัมพันธ์กับตัวแปร
เพศ อายุ การศึกษา และวจนลีลาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีการใช้รูป
แปรมาตรฐานในเพศชายมากกว่าเพศหญิง ซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ตรงข้ามกับสมมติฐาน

เมื่อพิจารณาตัวแปรทางสังคมแต่ละตัวแปร โดยควบคุมตัวแปรอื่น พบว่า ตัวแปร (kw) ไม่ได้รับอิทธิพลจาก
ปัจจัยทางสังคมเลย ยกเว้นการศึกษาที่ทำให้ผู้หญิงที่มีการศึกษาออกเสียงมาตรฐาน [kw] มากกว่าผู้หญิงที่ไม่มี
การศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตัวแปร (khw) พบว่าปัจจัยทางสังคมมีผลกระทบต่อการออกเสียงมาตรฐาน
[khw] ของทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นการออกเสียงของกลุ่มเพศชายที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากอายุและ
การศึกษา

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินอยู่ของเสียงพยัญชนะ /kw/ และ /khw/ สรุปได้ว่าผู้
พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยานิยมใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] อย่างเด่นชัด และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นในกลุ่มผู้
บอกภาษาที่มีอายุน้อย และในกลุ่มที่มีการศึกษาสูง จึงอาจทำนายได้ว่ารูปแบบไม่มาตรฐานอาจหมดไปในอนาคต

ภาควิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... สิบประไพ รุ่งกัญญา.....

สาขาวิชา.....ภาษาศาสตร์..... ลายมือชื่อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก..... อ.อมรา.....

ปีการศึกษา.....2551.....

4880173922 : MAJOR LINGUISTICS

KEYWORDS : SOCIOLINGUISTICS / PHONOLOGICAL VARIATION / CLUSTER

SIMPLIFICATION

PIMRAWEE RUENGWATTHAKEE: SOCIAL VARIATION OF THE CLUSTERS

(kw) and (khw) IN THE THAI DIALECT OF TAMBON BAN PHRAEK, AMPHOE

BAN PHRAEK, CHANGWAT PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA.

THESIS ADVISOR: PROF. EMERITUS AMARA PRASITHRATHSINT, Ph.D., 118 pp.

Cluster simplification, which is considered to be non-standard, is found in several languages including Thai, as shown in Beebe (1974) that simplification of the clusters with /r/, /l/, and /w/ in Bangkok Thai vary according to social factors. Also, simplification of the cluster with /w/ has been observed in Central Thai, e.g., /kwaat²/ 'to sweep' and /khwaam¹/ 'matter,' are pronounced as [faat²] and [faam¹], which are stigmatized variants. It was interesting to find out whether this phenomenon would be the same as in Bangkok Thai.

Therefore, the purpose of this thesis is to analyze the variation of (kw) and (khw) in the Thai dialect spoken in Tambon Ban Phraek, Amphoe Ban Phraek, Ayutthaya and their relationship with the speaker's gender, age, educational background, and style.

The data were taken from 60 informants who are native speakers of Ayutthaya Thai. They were divided into two sex groups: male and female, three age groups: 10-20, 30-40 and over 60 years old, and three educational groups: high level (holding a bachelor's), middle level (high school) and low level (primary school). Regarding style, three styles were selected for this study: interviewing, passage reading and wordlist reading, representing informal, fairly formal and very formal styles, respectively.

The results of the analysis show that the cluster (kw) has four variants: [kw] (standard), [k], [f], and [khw], and that the cluster (khw) has three variants: [khw] (standard), [kw], and [f]. It was found that the standard variants [kw] and [khw] (standard) were used most frequently. When social variables were considered, it was found that in general each of them was related to the use of the standard variants significantly at 0.01 level. An interesting finding in this study is that female speakers used more stigmatized variants than male speakers. This is contrary to the hypothesis of this study.

When controlling for other variables, the results show that (kw) is not related to any social factor, except education, which affected women's pronunciation; i.e., educated women used the standard variant [kw] more frequently than uneducated women. The difference was significant at 0.01 level. Concerning (khw), the results show that social factors are related to the use of the standard variant [khw] significantly at 0.01. However, age and education did not influence the male group.

The findings of this study shows sound change in progress in Ayutthaya Thai. It can be concluded that in this dialect the standard variants are commonly used, probably due to the influence of Standard Thai. In the future the non-standard variants, which mark the identity of Ayutthaya Thai, may be lost.

Department:.....Linguistics..... Student's signature *Pimraee Ruengwatthakee*

Field of study:.....Linguistics..... Advisor's signature *Amara Prasithrathsint*

Academic year:.....2008.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนได้เสียสละเวลาช่วยเหลือตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ธีระพันธ์ เหลืองทองคำ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ร.ว.กัลยา ดิงศภัทย์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขอย่างละเอียดและให้คำแนะนำต่างๆอันมีคุณค่ายิ่งต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ได้ที่ได้ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ขอขอบคุณเพื่อน รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเจ้าหน้าที่ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนกำลังใจเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ออกภาษาทั้ง 60 คน ในตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการให้สัมภาษณ์ด้วยความเต็มใจยิ่ง และเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ สำหรับความรัก ความเข้าใจ ความเสียสละ ตลอดจนคำปรึกษาและคำแนะนำต่างๆ รวมถึงพี่ชาย และญาติพี่น้องทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพ.....	ฏ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 สมมติฐานในการวิจัย.....	2
1.4 การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	3
1.6 การคัดเลือกผู้บอกภาษา.....	7
1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	8
1.8 การเตรียมตัวก่อนออกเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	9
1.9 การเก็บข้อมูล.....	9
1.10 ปัญหาที่พบในการเก็บข้อมูล	10
1.11 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	12
1.12 คำจำกัดความและสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในงานวิจัย.....	13
1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
2 ทบทวนวรรณกรรม.....	15
2.1 การศึกษาคำจำกัดความของการแปรของภาษา.....	15
2.2 การศึกษาการแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคม.....	16
2.2.1 การแปรของภาษาตามอายุของผู้พูด.....	16
2.2.2 การแปรของภาษาตามเพศของผู้พูด.....	19
2.2.3 การแปรของภาษาตามการศึกษาของผู้พูด.....	20
2.2.4 การแปรของภาษาตามวันลีลา.....	21
2.3 การศึกษาเรื่องเสียงควบกล้ำกับตัวแปรทางสังคม.....	23
3 รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw).....	26

	หน้า
3.1 รูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw).....	26
3.1.1 รูปแปร [kw].....	26
3.1.2 รูปแปร [k].....	27
3.1.3 รูปแปร [f].....	27
3.1.4 รูปแปร [khw].....	27
3.2 รูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw).....	27
3.2.1 รูปแปร [khw].....	28
3.2.2 รูปแปร [kw].....	28
3.2.3 รูปแปร [f].....	28
3.3 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw).....	29
3.4 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw).....	31
4 รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคม.....	34
4.1 เพศ.....	34
4.1.1 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) ตามเพศของผู้พูด.....	34
4.1.2 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw) ตามเพศของผู้พูด.....	35
4.2 อายุ.....	38
4.2.1 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) ตามอายุของผู้พูด.....	38
4.2.2 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw) ตามอายุของผู้พูด.....	39
4.3 การศึกษา.....	42
4.3.1 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) ตามการศึกษาของผู้พูด.....	42
4.3.2 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw) ตามการศึกษาของผู้พูด.....	44
5. รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรวันลา.....	48
5.1 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) ตามวันลา.....	48
5.2 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw) ตามวันลา.....	50
6. การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) และ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น.....	56
6.1 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	56
6.2 การแปรของพจน์ชนะควบล้ำ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	57

	หน้า
6.3 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควคุมตัวแปรการศึกษา.....	60
6.4 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (khw) ตามเพศเมื่อควคุมตัวแปรการศึกษา.....	61
6.5 สรุป.....	63
7. การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควคุมตัวแปรอื่น.....	65
7.1 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควคุมตัวแปรเพศ.....	65
7.2 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควคุมตัวแปรเพศ.....	67
7.3 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควคุมตัวแปรการศึกษา.....	69
7.4 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควคุมตัวแปรการศึกษา.....	71
7.5 สรุป.....	73
8. การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควคุมตัวแปรอื่น.....	75
8.1 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) ตามการศึกษาเมื่อควคุมตัวแปรเพศ.....	75
8.2 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (khw) ตามการศึกษาเมื่อควคุมตัวแปรเพศ.....	77
8.3 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (kw) ตามการศึกษาเมื่อควคุมตัวแปรอายุ.....	80
8.4 การแปรของพัญชนะควบกกล้า (khw) ตามการศึกษาเมื่อควคุมตัวแปรอายุ.....	81
8.5 สรุป.....	84
9. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	85
9.1 สรุปผลการวิจัย.....	85
9.2 อภิปรายผล.....	88
9.3 ข้อเสนอแนะ.....	90
รายการอ้างอิง.....	92
ภาคผนวก.....	95
ภาคผนวก ก จำนวนครั้งของรูปแปรของ (kw) ในพัญชนะควบกกล้าตามวจนลีลา ของผู้บอกภาษาจำนวนทั้งสิ้น 60 คน.....	96
ภาคผนวก ข จำนวนครั้งของรูปแปรของ (khw) ในพัญชนะควบกกล้าตามวจนลีลา ของผู้บอกภาษาจำนวนทั้งสิ้น 60 คน.....	99
ภาคผนวก ค คำถามเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและประวัติส่วนตัวของผู้บอกภาษา....	102
ภาคผนวก ง บทความที่ให้ผู้บอกภาษาอ่าน.....	103
ภาคผนวก จ รายการคำที่ให้ผู้บอกภาษาอ่าน.....	104
ภาคผนวก ฉ การสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาคนที่1และ 2.....	105

ประวัติผู้เขียน..... 117

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ในการออกเสียง ของผู้พูดทั้งหมด.....	29
3.2 การออกเสียงคำที่มีพจน์ขณะ (kw) ควบกล้ำ.....	30
3.3 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) ในการออกเสียง ของผู้พูดทั้งหมด.....	32
3.4 การออกเสียงคำที่มีพจน์ขณะ (khw) ควบกล้ำ.....	33
4.1 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ตามตัวแปรเพศของ ผู้พูด.....	34
4.2 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) ตามเพศของผู้พูด.....	36
4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามเพศของผู้พูด.....	37
4.4 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ตามอายุของผู้พูด.....	38
4.5 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) ตามอายุของผู้พูด.....	40
4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามอายุของผู้พูด.....	41
4.7 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ตามระดับการศึกษา ของผู้พูด.....	43
4.8 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) ตามระดับการศึกษา ของผู้พูด.....	45
4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามการศึกษาของผู้พูด.....	46
5.1 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ตามวันลีลา.....	49
5.2 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) ตามวันลีลา.....	51
5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามวันลีลาของผู้พูด.....	53
6.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ57	
6.2 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพจน์ขณะควบกล้ำ (khw)ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ58	

6.3 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	60
6.4 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	62
7.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	66
7.2 การแปรของพหุคูณระควบกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	68
7.3 การแปรของพหุคูณระควบกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	70
7.4 การแปรของพหุคูณระควบกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	72
8.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	76
8.2 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	78
8.3 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ (30-40 ปี).....	80
8.4 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณระควบกล้า (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ (30-40 ปี).....	82
9.1 สรุปรูปการแปรของพหุคูณระควบกล้า (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นอยุธยาตามปัจจัยทางสังคม.....	87

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพญัณณะควบกล้า (kw) ในการ ออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด.....	30
3.2 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพญัณณะควบกล้า (khw) ในการ ออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด.....	32
4.1 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม ตัวแปรเพศของผู้พูด.....	35
4.2 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (khw) ตาม เพศของผู้พูด.....	36
4.3 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม อายุของผู้พูด.....	39
4.4 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (khw) ตาม อายุของผู้พูด.....	40
4.5 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม ตัวแปรการศึกษาของผู้พูด.....	44
4.6 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (khw) ตาม ตัวแปรการศึกษาของผู้พูด.....	45
5.1 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม วจนลีลา.....	49
5.2 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรของพญัณณะควบกล้า (khw) ตาม วจนลีลา.....	51
6.1 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม เพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	57
6.2 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญัณณะควบกล้า (khw) ตาม เพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	59
6.3 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญัณณะควบกล้า (kw) ตาม เพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	61

	หน้า
6.4 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพญฺญชนะควบเกล้า (khw) ตาม เพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา.....	63
7.1 อัตราร้อยละของการแปรของพญฺญชนะควบเกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุม ตัวแปรเพศ.....	67
7.2 อัตราร้อยละของการแปรของพญฺญชนะควบเกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควบคุม ตัวแปรเพศ.....	68
7.3 อัตราร้อยละของการแปรของพญฺญชนะควบเกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุม ตัวแปรการศึกษา.....	71
7.4 อัตราร้อยละของการแปรของพญฺญชนะควบเกล้า (khw) ตามอายุเมื่อควบคุม ตัวแปรการศึกษา.....	73
8.1 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพญฺญชนะควบเกล้า (kw) ตาม การศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	77
8.2 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพญฺญชนะควบเกล้า (khw) ตาม การศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ.....	79
8.3 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพญฺญชนะควบเกล้า (kw) ตาม การศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	81
8.4 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพญฺญชนะควบเกล้า (khw) ตาม การศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ.....	83

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

เป็นที่ทราบกันดีว่า การออกเสียงควบกล้ำในภาษาไทยนั้นมีลักษณะที่แปรไปจากมาตรฐาน โดยเฉพาะเสียงควบกล้ำ /r/ /l/ และ /w/ ที่สังเกตได้ว่าผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่จะออกเสียง /r/ เป็น [l] แทน หรือไม่ออกเสียง /r/ /l/ ในคำควบกล้ำเลยก็มี คือเหลือเพียงพยัญชนะต้นเท่านั้น ส่วนเสียงควบกล้ำที่มี /w/ เป็นเสียงที่สองนั้น สังเกตได้ว่ามีผู้ออกเสียงเป็นเสียงอื่น เช่นเป็นเสียง [f] แทน ปรากฏการณ์ดังกล่าวล้วนน่าสนใจศึกษาว่าการแปรของเสียงควบกล้ำเหล่านี้จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

นอกจากนั้นจากการสังเกตเบื้องต้นของผู้วิจัยเอง ชาวอำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่พูดภาษาไทยถิ่นกลางก็มีการออกเสียงควบกล้ำที่ไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงตามมาตรฐานเช่นกัน เสียงควบกล้ำที่เห็นได้ชัดเจนว่าผู้พูดในชุมชนดังกล่าว ออกเสียงเบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานก็คือเสียงควบกล้ำ /kw/ และ /khw/ ซึ่งจะพบได้บ่อยครั้งในชีวิตประจำวัน เช่นการออกเสียงคำว่า *ควัน* /khwān¹/ เป็น [fan¹] *ขวา* /khwā:⁵/ เป็น [fa:⁵] หรือคำว่า *เกวียน* /kwien¹/ เป็น [fien¹] เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับการแปรของเสียงควบกล้ำและผลงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มียานใดที่มุ่งศึกษาปัญหาอย่างเฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นเลย มีเพียงการกล่าวถึงปรากฏการณ์นี้ในลักษณะของการสังเกต ซึ่งเป็นการศึกษาอย่างไม่เป็นทางการเท่านั้น ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาที่ผู้วิจัยสนใจ เนื่องจากสังเกตเห็นการแปรของเสียงควบกล้ำดังกล่าวในภาษาไทยถิ่นอยุธยา ซึ่งเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครก็น่าจะมีการใช้ภาษามาตรฐานเช่นเดียวกับกรุงเทพมหานคร แต่เหตุใดจึงพบว่าการแปรของเสียงควบกล้ำดังกล่าวเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังสังเกตเห็นว่าอายุก็มีความสัมพันธ์กับการออกเสียงควบกล้ำด้วย กล่าวคือ ในกลุ่มผู้พูดอายุน้อยจะ

ออกเสียงควบกล้ำที่เป็นรูปมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุมาก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีตัวแปรทางสังคมอื่นอีกหรือไม่ที่จะมีผลต่อพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw)¹

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 วิเคราะห์รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในชุมชนตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปร (kw) และ (khw) กับตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ วัจนลีลา

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

1.3.1 พยัญชนะควบกล้ำ (kw) มีรูปแปร 3 รูป ได้แก่ [kw] [k] และ [f] และพยัญชนะควบกล้ำ (khw) มีรูปแปร 3 รูป ได้แก่ [khw] [kw] และ [f]

1.3.2 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมของผู้พูด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และวัจนลีลา ดังนี้

1.3.2.1 ผู้พูดเพศหญิงใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชาย

1.3.2.2 ผู้พูดยังมีอายุน้อยลงเท่าใดยิ่งใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากขึ้นเท่านั้น

1.3.2.3 ผู้พูดยังมีการศึกษาสูงเท่าใดยิ่งใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากขึ้นเท่านั้น

1.3.2.4 รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ปรากฏมากที่สุดในวัจนลีลาการอ่านรายการค่า มากเป็นอันดับสองในวัจนลีลาการอ่านบทความ และน้อยที่สุดในวัจนลีลาการสัมภาษณ์

1.4 การกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรทางภาษา ตัวแปรทางสังคม และตัวแปรวัจนลีลาไว้ดังนี้

¹ เครื่องหมายวงเล็บ ( ) แสดงว่าเสียงที่อยู่ในวงเล็บเป็นตัวแปรภาษาที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรสังคม

1.4.1 ตัวแปรทางภาษา (linguistic variables)

ตัวแปรทางภาษาที่ใช้ศึกษาในงานนี้คือ เสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw)

1.4.2 ตัวแปรทางสังคม (social variables)

ตัวแปรทางสังคมที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 3 ตัวแปร ได้แก่

1.4.2.1 ตัวแปรเพศ แบ่งเป็นเพศหญิง และเพศชาย

1.4.2.2 ตัวแปรอายุ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ

1.4.2.2.1 กลุ่มอายุ 10-20 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่

1.4.2.2.2 กลุ่มอายุ 30-40 ปี เป็นตัวแทนวัยผู้ใหญ่

1.4.2.2.3 กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่า

1.4.2.3 ตัวแปรการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ระดับการศึกษา คือ

1.4.2.3.1 ระดับสูง ในที่นี้คือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

1.4.2.3.2 ระดับกลาง ในที่นี้คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษา

1.4.2.3.3 ระดับต่ำ ในที่นี้ ระดับชั้นประถมศึกษา

1.4.3 ตัวแปรวัจนลีลา (style) แบ่งออกเป็น 3 วัจนลีลา คือ

1.4.3.1 การสัมภาษณ์ (interview style) เป็นวัจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ

1.4.3.2 การอ่านบทความ (reading style) เป็นวัจนลีลาแบบเป็นทางการ ผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาอ่านบทความหลังจากที่ถูกสัมภาษณ์แล้ว

1.4.3.3 การอ่านรายการคำ (word list) เป็นวัจนลีลาแบบเป็นทางการมาก ผู้วิจัยจะให้ผู้บอกภาษาอ่านรายการคำหลังจากอ่านบทความแล้ว

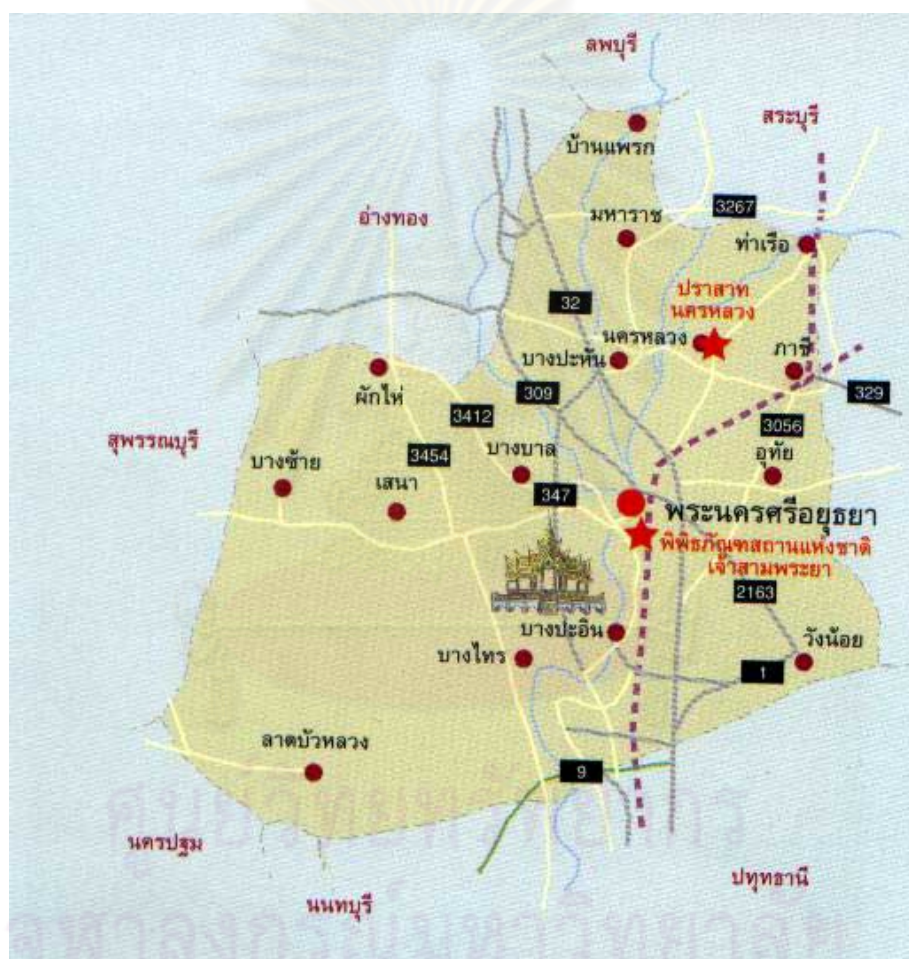
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 การคัดเลือกพื้นที่ที่ใช้เก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จุดที่เก็บข้อมูล คือ พื้นที่เขตตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เหตุที่เลือกอำเภอบ้านแพรกเนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่า อำเภอบ้านแพรกนี้เป็นอำเภอที่มีขนาดเล็กที่สุดในจำนวนอำเภอทั้งหมด 16 อำเภอ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสาเหตุที่เลือกตำบลบ้านแพรกเป็นพื้นที่เก็บข้อมูลเนื่องจาก ตำบลบ้านแพรกแห่งนี้ตั้งอยู่ใจกลางเขตอำเภอ ทั้งยังเป็นชุมชนมีประชากรอาศัยกันอย่างหนาแน่นเมื่อเปรียบเทียบกับตำบลอื่นๆ จึงทำให้สะดวกต่อการเก็บข้อมูล และติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและอำเภอ รวมถึงผู้นำชุมชน ในการขอข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับชุมชนแห่งนี้ เช่น แผนที่ และ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน เป็นต้น

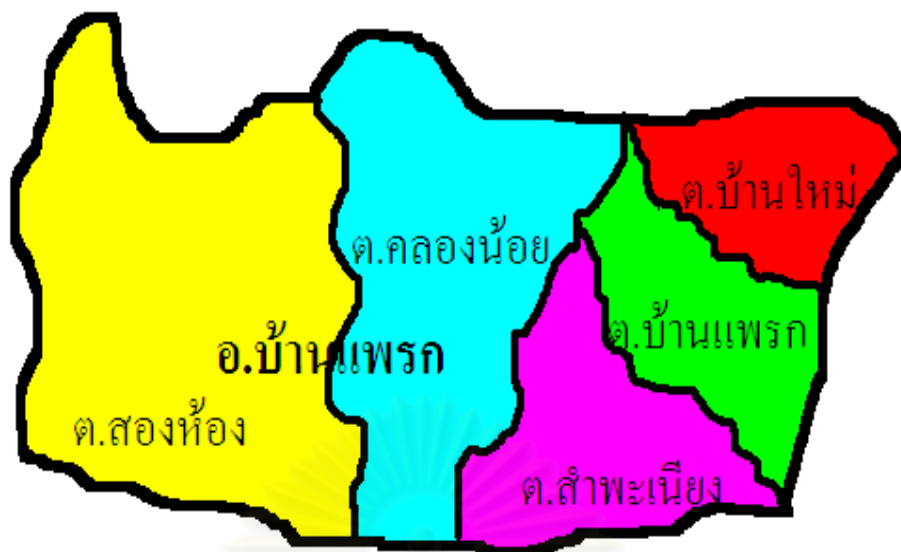
ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลบ้านแพรก²

ตำบลบ้านแพรก ตั้งอยู่ ใน บริเวณลุ่มแม่น้ำลพบุรีตอนล่าง เป็นที่อยู่อาศัยของผู้คนมาช้านาน มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีย้อนหลังไปถึงสมัยสุโขทัย และสมัยกรุงศรีอยุธยา ราวพุทธศตวรรษที่ 17-21 นอกจากนี้ยังมีหลักฐานเก่าแก่มากมายที่ค้นพบในเขตอำเภอบ้านแพรกที่แสดงให้เห็นว่าชุมชนแห่งนี้เป็นชุมชนที่มีความรุ่งเรืองมาแต่โบราณ ซึ่งจะศึกษาได้ที่พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอำเภอบ้านแพรก นับเป็นชุมชนที่มีความเก่าแก่มากแห่งหนึ่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ดูภาพที่ 1 และ 2 ประกอบ)

ภาพที่ 1 แผนที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยสังเขป

² ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลบ้านแพรก มาจาก สุพิศรา สาสกุล (2543) แผนพัฒนา 3 ปีล่วงหน้า เทศบาลตำบลบ้านแพรก 2550-2552 (2549) และ <http://www.thaitambon.com> และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลบ้านแพรก สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านแพรก และที่ว่าการอำเภอบ้านแพรก

ภาพที่ 2 แผนที่ อำเภอบ้านแพรงโดยสังเขป

คำว่า “แพรง” หมายถึงทางแยกลำน้ำที่เปลี่ยนทางเดิน มีเรื่องเล่าว่า ตาเมฆเป็นชาวจังหวัดสุพรรณบุรี เข้ารับราชการในกรุงศรีอยุธยาพร้อมกับบิดา มีหน้าที่ดูแลช้างหลวง ตาเมฆได้นำโขลงช้างมาพักเลี้ยงอยู่ริมแม่น้ำลพบุรี โขลงช้างได้เดินขึ้นเดินลงในแม่น้ำลพบุรี จนเกิดเป็นลำราง ร่องน้ำลึกกว้างขึ้นทุกปีๆ เมื่อถึงฤดูน้ำหลาก กระแสน้ำไหลลัดกัดเซาะลำรางดังกล่าว จนทำให้แม่น้ำลพบุรีไหลแยกตามแนวนี้ และได้ขนานนามคลองดังกล่าวว่า “คลองตาเมฆ” ซึ่งเป็นจุดที่แม่น้ำลพบุรีแยกตรงคลองตาเมฆ ซึ่งเป็นที่ตั้งของอำเภอบ้านแพรง จนถึงทุกวันนี้

ส่วนแม่น้ำลพบุรีนั้น เป็นแม่น้ำที่แยกมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา ที่ตำบลม่วงหมู อำเภอมือง จังหวัดสิงห์บุรี ผ่านอำเภอท่าเรือ จังหวัดลพบุรี เข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยผ่านอำเภอบ้านแพรง อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน มาบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่วัดตองปุ ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบลบ้านแพรง แต่เดิม มีชื่อว่า “บ้านแพรงลำพะเนียง” ซึ่งเป็นตำบลหนึ่งในอำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเมื่อพ.ศ. 2480 ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอบ้านแพรง และได้ประกาศยกฐานะกิ่งอำเภอบ้านแพรงเป็นอำเภอบ้านแพรง เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2502 อำเภอบ้านแพรงประกอบด้วย 5 ตำบล 27 หมู่บ้าน ดังปัจจุบัน

สภาพทางภูมิศาสตร์

ตำบลบ้านแพรงตั้งอยู่ในอำเภอบ้านแพรงซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งใน 16 อำเภอของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ทั้งหมด 4,062 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ห่างจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประมาณ 52 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 118 กิโลเมตร

สภาพทางภูมิประเทศ

มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำลพบุรีไหลผ่าน และพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตชลประทาน

อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ จรด ตำบลบ้านใหม่ อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศใต้ จรด ตำบลสำพะเนียง อำเภอบ้านแพรงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 ทิศตะวันออก จรด อำเภอดอนพุด จังหวัดสระบุรี
 ทิศตะวันตก จรด ตำบลคลองน้อย อำเภอบ้านแพรงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแพรงหมู่ 1-4 และ บ้านอ้อย หมู่ 5

จำนวนประชากรของตำบล

จากการสำรวจครั้งล่าสุดของที่ว่าการอำเภอบ้านแพรง พ.ศ.2549 ตำบลบ้านแพรงมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,004 คน ชาย 942 คน หญิง 1,062 คน

ประชากรส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย และมีเชื้อชาติอื่นปนอยู่บ้าง เช่น จีน ประชากรประกอบอาชีพค้าขายและเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และประกอบอาชีพจักสานเป็นอาชีพเสริม

1.6 การคัดเลือกผู้บอกภาษา

ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มผู้บอกภาษาให้ตรงตามปัจจัยทางสังคมที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ อันได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา ดังนี้

1.6.1 เป็นชาวตำบลบ้านแพรงที่เกิดและมีภูมิลำเนาปัจจุบันอยู่ในเขตตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.6.2 หากเป็นผู้ที่เคยย้ายไปอยู่ที่อื่นช่วงระยะเวลาหนึ่ง ไม่ว่าจะด้วยสาเหตุใดก็ตาม เช่น ย้ายไปทำงาน หรือ ไปศึกษาต่อ ผู้นั้นจะต้องใช้ชีวิตอยู่ที่ ตำบลบ้านแพรง ไม่น้อยกว่าครึ่งอายุของบุคคลนั้น

1.6.3 พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยา

1.6.4 เป็นผู้มีเชื้อชาติและสัญชาติไทย เพื่อป้องกันอิทธิพลจากการปนภาษาอื่นๆ

1.6.5 เพศ ผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และ เพศหญิง

1.6.6 อายุ ผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 กลุ่มอายุ เพื่อจะศึกษาว่าอายุที่ต่างกัน มีผลต่อการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) หรือไม่อย่างไร โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ

- กลุ่มอายุ 10-20 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่
- กลุ่มอายุ 30-40 ปี เป็นตัวแทนวัยผู้ใหญ่
- กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่า

1.6.7 การศึกษา ผู้วิจัยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 ระดับการศึกษา คือ

- ระดับสูง ในที่นี้คือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
- ระดับกลาง ในที่นี้คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษา
- ระดับต่ำ ในที่นี้คือ ระดับชั้นประถมศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคัดเลือกผู้บอกภาษาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) นั่นคือเมื่อพบผู้บอกภาษาคนใดที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ได้กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยก็จะเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษานั้น และถ้าหากเห็นว่ามีความสนใจในครอบครัวของคนใดของผู้บอกภาษาคนดังกล่าวที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยก็จะเก็บข้อมูลจากคนเหล่านั้นเพิ่มเติม และเก็บข้อมูลไปจนครบจำนวนทั้งสิ้น 60 คน เพศหญิง 30 คนและเพศชาย 30 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ อายุ 10-20 ปี อายุ 30-40 ปี และอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มละ 20 คน การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ปริญญาตรีขึ้นไป มัธยมศึกษาและประถมศึกษา กลุ่มละ 20 คน

1.7 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทางสังคม หัวข้อ สัมภาษณ์ บทความ และรายการคำ

1.7.1 แบบสอบถามข้อมูลทางสังคม เป็นแบบสอบถามประวัติส่วนตัวของผู้บอกรายชื่อโดยละเอียด ได้แก่ ชื่อ นามสกุล เพศ อายุ เชื้อชาติและสัญชาติของผู้บอกรายชื่อ เชื้อชาติและสัญชาติของบิดาและมารดา ภาษาที่พูดเป็นภาษาแม่ สถานที่เกิด ที่อยู่ปัจจุบัน อาชีพ และ การย้ายถิ่น (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ก)

1.7.2 หัวข้อสัมภาษณ์ ในการสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) กับตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ผู้วิจัยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- เป็นหัวข้อที่คาดว่าผู้บอกรายชื่อจะสามารถให้ข้อมูลเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ได้มาก

- หลีกเลี่ยงหัวข้อที่อาจสร้างความตึงเครียด ความเป็นทางการ หรือเรื่องที่อยู่ไกลตัวผู้บอกรายชื่อ เช่น เรื่องการเมือง ศาสนา ฯลฯ เพราะอาจทำให้ผู้บอกรายชื่อรู้สึกกระหมัดระวังตัว ทำให้ข้อมูลที่ได้อาจไม่เป็นธรรมชาติ และอาจทำให้ได้ข้อมูลไม่เพียงพอ

- เป็นหัวข้อที่คาดว่าผู้บอกรายชื่อจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี คือเป็นหัวข้อที่ทำให้ผู้บอกรายชื่อรู้สึกเต็มใจอยากบอกหรือเล่าให้ฟังอย่างสนุกสนาน เป็นเรื่องใกล้ๆตัวที่สามารถพูดถึงหรือเล่าได้อย่างคล่องแคล่ว และเกิดความเพลิดเพลินในการพูดคุยกับผู้วิจัยได้ในระยะเวลาพอสมควร คือประมาณ 20-30 นาที เช่น การทำนา อาชีพที่กำลังทำอยู่ กิจกรรมประจำวัน เรื่องเล่าในวัยเด็ก การเปลี่ยนแปลงจากอดีตสู่ปัจจุบันของสิ่งแวดล้อมรอบๆชุมชน เช่น แม่น้ำ การคมนาคม การเกษตรกรรม เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้เตรียมหัวข้อสำรองไว้เพื่อแก้ปัญหาบางประการ อาทิ ผู้บอกรายชื่อไม่ค่อยพูดไม่ค่อยชอบแสดงความคิดเห็น อายุ หรือคอยระวังตัวมากเกินไป ซึ่งจะทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลน้อยเกินไปไม่เพียงพอตามวัตถุประสงค์ หัวข้อสำรองที่เตรียมไว้จะถูกเลือกใช้กับผู้บอกรายชื่อต่างกันไปตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยพบ เช่น การเพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับ การเรียน การใช้เวลาว่าง กิจกรรมของโรงเรียน สำหรับผู้บอกรายชื่อที่กำลังศึกษาอยู่ หรือการเพิ่มหัวข้อเกี่ยวกับเรื่องครอบครัว เช่น เรื่องลูกๆ สำหรับผู้พูดวัยผู้ใหญ่และวัยสูงอายุ นอกจากนี้หากยังพบว่าข้อมูลที่ได้จากผู้บอกรายชื่อยังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะตั้งคำถามง่ายๆ เพื่อให้ผู้บอกรายชื่อพูดคำศัพท์ที่ต้องการศึกษาออกมาโดยไม่รู้ตัวเช่น “สมัยก่อนเวลาทำนาใช้สัตว์อะไรไถนา” หรือ “สัตว์ป่าอะไรที่มีเขาสวยๆ คนชอบเอามาประดับฝาผนังบ้าน” เป็นต้น หลังจากที่ผู้บอกรายชื่อพูดคำศัพท์ที่ต้องการออกมาแล้ว

ผู้วิจัยจะพยายามชวนคุยต่อเพื่อจะได้คำศัพท์ที่ต้องการเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามผู้วิจัยถามคำถามง่ายๆ เช่นนี้กับผู้บอกภาษาวัยเด็ก ประมาณ 5 คน เท่านั้น ซึ่งต่างก็เป็นผู้บอกภาษาที่ไม่ค่อยชอบแสดงความคิดเห็น และขี้อาย

1.7.3 บทความสำหรับให้อ่าน เป็นบทความที่ผู้วิจัยแต่งขึ้นเอง ในเนื้อความมีคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) จำนวนทั้งสิ้น 20 คำ เป็นคำควบกล้ำ (kw) จำนวน 9 คำ และคำควบกล้ำ (khw) จำนวน 11 คำ (ดูในภาคผนวก ง)

1.7.4 รายการคำ เป็นคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) จำนวนทั้งสิ้น 20 คำ เป็นคำควบกล้ำ (kw) จำนวน 9 คำ และคำควบกล้ำ (khw) จำนวน 11 คำ (ดูในภาคผนวก จ)

1.7.5 เครื่องมือที่ใช้บันทึกข้อมูล ได้แก่เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กที่มีไมโครโฟนในตัว และใช้แบตเตอรี่แห้ง สะดวกต่อการพกพาติดตัว และเครื่องบันทึกเสียง mp3 ขนาดเล็ก ซึ่งใช้เป็นเครื่องสำรองในกรณีที่เครื่องบันทึกเสียงมีปัญหา

1.7.6 แลบบันทึกเสียงคาสเซต ขนาด MC-60 ความยาว 60 นาที

1.7.7 สมุดบันทึก และปากกา เพื่อบันทึกข้อสังเกตต่างๆเกี่ยวกับผู้บอกภาษา

1.8 การเตรียมตัวก่อนออกเก็บข้อมูลภาคสนาม

1.8.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆที่จำเป็นในงานวิจัย เช่น ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลบ้านแพรง เช่น ประวัติความเป็นมา แผนที่ จำนวนประชากรทั้งหมด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้รับความร่วมมือจาก ที่ว่าการอำเภอบ้านแพรง สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านแพรง รวมไปถึงการให้ข้อมูลจากบุคคลสำคัญของชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้สูงอายุ

1.8.2 เตรียมอุปกรณ์ภาคสนาม เช่น แบบสอบถามทางสังคมของผู้บอกภาษา บทความ รายการคำ คำถามต่างๆ อุปกรณ์การอัดเสียง สมุดบันทึก ปากกา

1.8.3 ศึกษาและสำรวจเส้นทางที่ใช้เป็นจุดเก็บข้อมูล ก่อนการออกเก็บข้อมูลจริง

1.9 การเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยใช้ภาษาไทยมาตรฐานในการสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.9.1 ทักทายและแนะนำตัวกับผู้ที่กำลังจะมาเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ โดยแนะนำตัวว่ากำลังศึกษาอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขณะนี้กำลังทำรายงานเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนแห่งนี้ จึงอยากขอพูดคุยด้วยเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการทำรายงานดังกล่าว และบอกว่าสิ่งที่จะพูดคุยกันนี้ ไม่มีผลกระทบอะไรทั้งสิ้นกับผู้บอกภาษาหรือสร้างความเสียหายใดๆแก่ผู้บอกภาษา เช่น บอกว่าจะไม่มีการนำเรื่องที่สัมภาษณ์นี้ไปเล่าต่อให้ผู้อื่นได้ฟัง และเป็นเพียงการพูดคุยเพื่อ

รวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาหลายคน เพื่อจะนำไปเขียนสรุปเป็นรายงานเกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชน เป็นต้น

1.9.2 สอบถามเกี่ยวกับประวัติของผู้บอกภาษาว่ามีคุณสมบัติตรงตามแบบสอบถามข้อมูลทางสังคมหรือไม่ (ดูภาคผนวก ก)

1.9.3 สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาโดยเริ่มด้วยการถามทุกข์สุขของผู้บอกภาษา หรือถามเกี่ยวกับคนในครอบครัวก่อนโดยใช้ภาษาที่เป็นกันเอง ซึ่งจะช่วยให้ผู้บอกภาษารู้สึกคลายกังวล และรู้สึกคุ้นเคยกับผู้วิจัย หลีกเลี่ยงคำศัพท์ที่เป็นทางการ และศัพท์ต่างประเทศเพื่อลดความเป็นทางการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้บอกภาษาไม่ระแวงตัว และมีความเต็มใจในการตอบ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลการออกเสียงที่เป็นธรรมชาติ

1.9.4 พุดคุยกับผู้บอกภาษา ประมาณ 20-30 นาที ปรับเวลาตามความเหมาะสมสำหรับผู้บอกภาษาแต่ละคน (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ฉ)

เนื่องจากผู้วิจัยศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามวจนลีลาด้วย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 วจนลีลา เรียงตามลำดับความเป็นทางการน้อยไปหามาก ได้แก่ วจนลีลาการสัมภาษณ์ วจนลีลาการอ่านบทความ และวจนลีลาการอ่านรายการคำ ดังนั้นหลังจากที่ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะทิ้งช่วงการเก็บข้อมูลกับผู้บอกภาษาแต่ละคนไปประมาณ 1 เดือน แล้วจึงเริ่มไปเก็บข้อมูลในวจนลีลาการอ่านบทความ และการอ่านรายการคำต่อไป เนื่องจาก การเก็บข้อมูล 3 วจนลีลาดังกล่าวพร้อมกัน อาจทำให้ผู้บอกภาษาเริ่มระแวงตัวในการให้ข้อมูล หรือการออกเสียง ซึ่งจะทำให้ไม่ได้ข้อมูลการออกเสียงที่เป็นธรรมชาติ

1.9.5 หลังจากการสัมภาษณ์แล้ว ประมาณ 1 เดือนถัดมาผู้วิจัยได้ให้ผู้บอกภาษาอ่านบทความและรายการคำ ตามลำดับ (ดูภาคผนวก จ และ ฉ)

1.9.6 การบันทึกเสียงจะเริ่มหลังจากที่ผู้วิจัยถามเกี่ยวกับประวัติของผู้บอกภาษา และกรอกข้อมูลลงในใบสอบถามคุณสมบัติของผู้บอกภาษาเรียบร้อยแล้ว ในขณะที่บันทึกเสียงผู้วิจัยได้พยายามนั่งใกล้ๆผู้บอกภาษาและวางเครื่องบันทึกเสียงซึ่งใส่ไว้ในถุงผ้าใบเล็กเหมือนกระเป๋าใส่ของไว้ข้างๆตัวผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ผู้บอกภาษาผิดสังเกต

1.10 ปัญหาที่พบในการเก็บข้อมูล

1.10.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล เดิมผู้วิจัยตั้งใจว่าจะเก็บข้อมูลจากทั้ง 5 หมู่บ้าน ในตำบลบ้านแพรง แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจาก ได้ข้อมูลจากผู้อาวุโสในชุมชนว่า บริเวณ หมู่ 2 หมู่ 3 และหมู่ 5 เป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างเสี่ยงภัย เนื่องจากบางแห่งเป็นชุมชนแออัด บางแห่งเป็นพื้นที่กร้าง

ไม่ค่อยมีผู้คนอาศัยอยู่ อีกทั้งผู้วิจัยต้องออกไปเก็บข้อมูลตามลำพัง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ในพื้นที่ หมู่ 1 กับหมู่ 4 และเก็บข้อมูลเล็กน้อยในพื้นที่ หมู่ 3 เท่านั้น

1.10.2 ปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้บอกภาษา แม้ในตำบลบ้านบ้านแพรกจะมีประชากรประมาณ 2,000 คน แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายที่หาผู้บอกภาษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ตั้งไว้ให้ครบ 60 คนได้ เนื่องจากยังขาดคุณสมบัติบางประการ เช่น มีการย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่นเกินครึ่งชีวิต หรือไม่ได้เกิดและเติบโตในตำบลบ้านแพรก ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เสียเวลาในการหาผู้บอกภาษามาก

1.10.3 ผู้บอกภาษาไม่มีเวลา หรือไม่อยู่ตามเวลาที่นัดให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ปัญหานี้พบในทุกกลุ่มอายุ เช่น ในกลุ่มอายุ 10-20 ปี ซึ่งเป็นนักเรียน ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ ส่วนใหญ่จะใช้เวลาว่างเฉพาะช่วงวันหยุด เสาร์ อาทิตย์ แต่ก็ไม่่ง่ายในการไปพบ เพราะมักจะออกไปเล่นหรือไปเที่ยวนอกบ้าน ในกลุ่มอายุ 30-40 ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่ที่กำลังทำงาน ส่วนใหญ่จะออกไปทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรมแถบชานเมือง เมื่อกลับมาที่บ้านก็ต้องการพักผ่อน จึงทำให้ไม่ค่อยมีเวลาให้สัมภาษณ์ และในการนัดหมายมีปัญหาเพราะตารางเวลาการทำงานของผู้บอกภาษาอาจเปลี่ยนแปลง ซึ่งมีผลกระทบต่อผู้วิจัย ส่วนในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป มักไม่ค่อยอยู่ตามเวลาที่ได้นัดหมายไว้ ปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเสียเวลาในการเก็บข้อมูลมากเช่นกัน

1.10.4 ผู้ที่ไม่ใช่ผู้บอกภาษาพยายามช่วยตอบแทน แม้ว่าผู้วิจัยพยายามบอกผู้บอกภาษาแล้วว่าขอพูดคุยกันตัวต่อตัว แต่ก็ทำได้ยากในบางราย เนื่องจากมักมีบุคคลในครอบครัว หรือ เพื่อนบ้าน ที่ให้ความสนใจกับสิ่งที่ผู้วิจัยกำลังถามผู้บอกภาษามาก และไม่สามารถที่จะทนฟังได้อย่างเดียว จึงมีการการชี้นำหรือไม่ก็ตอบแทน ในกรณีเช่นนี้ผู้วิจัยได้ปล่อยให้ผู้นั้นพูดแทนไปโดยไม่ขัดจังหวะ เพื่อไม่ให้เสียมารยาท และไม่ให้ผู้บอกภาษาารู้ตัว แต่พยายามไม่อวดเสียงช่วงที่มีผู้ตอบแทน ส่วนในกรณีที่ผู้อื่นตอบแทนมากเกินไป ผู้วิจัยได้พยายามหาทางยุติการสนทนาและไปหาผู้บอกภาษาคนอื่นแทน

1.10.5 ผู้บอกภาษาพูดน้อย พูดเบา จี้อาย ประหม่า ส่วนใหญ่พบในผู้บอกภาษาอายุ 10-20 ปี เนื่องจากกังวลว่าสิ่งที่ตนพูดออกมาว่าอาจจะส่งผลต่อตนเอง กลัวจะตอบผิด ผู้วิจัยจึงต้องพยายามชวนพูดคุยเรื่องอื่นๆที่สนุกสนานกันไปด้วย เช่น เรื่อง การเล่นเกม การละเล่นอื่นๆที่เด็กสนใจ และเน้นย้ำตลอดว่าสิ่งที่กำลังพูดคุยกันนี้จะไม่เกิดผลร้ายต่อผู้บอกภาษาแน่นอน จะเก็บไว้เป็นข้อมูลลับไม่เอาไปเผยแพร่ที่ไหน

1.10.6 ปัญหาจากเสียงรบกวนต่างๆ เช่น เสียงจากขบวนพาหนะบนท้องถนน เสียงตามสาย หรือเสียงจากการร่วมวงสนทนากัน ผู้วิจัยแก้ปัญหาด้วยการกดปุ่มหยุดเทปชั่วคราว แต่หากเป็นกรณีที่คาดว่าต้องกดปุ่มหยุดเทปชั่วคราวบ่อยครั้ง ผู้วิจัยได้อดเสียงต่อไปเรื่อยๆ เพื่อไม่ให้ผู้บอกภาษาสงสัย แล้วใช้วิธีเลือกฟังเฉพาะข้อมูลที่ต้องการเท่านั้น

1.11 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.11.1. การวิเคราะห์รูปแปร

หลังจากสัมภาษณ์ผู้บอกภาษารอบ 60 คนแล้ว ผู้วิจัยได้นำแถบบันทึกเสียงที่บันทึกข้อมูลของผู้บอกภาษาแต่ละคนมาถอดเสียงว่ารูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) นั้นมีรูปแปรใดบ้าง โดยเลือกฟังเฉพาะเสียงคำควบกล้ำดังกล่าวว่าผู้บอกภาษาแต่ละคน ออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) เป็นเสียงใดบ้างในการสัมภาษณ์ การอ่านบทความ และการอ่านรายการคำ โดยนับจำนวนคำควบกล้ำดังกล่าวทุกครั้งที่ปรากฏตลอดการสัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกการออกเสียงคำทั้ง 20 คำ (ดูในภาคผนวก ง และ จ) ลงในสมุดบันทึก

1.11.2. การวิเคราะห์รูปแปรตามตัวแปรทางสังคม

1.11.2.1 หลังจากได้บันทึกรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) แยกตามผู้บอกภาษาแต่ละคนแล้ว ผู้วิจัยได้รวมจำนวนครั้งในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) แต่ละรูปแปรของผู้บอกภาษาทั้งหมด (ดูภาคผนวก ก) โดยยังไม่คำนึงถึง เพศ อายุ และการศึกษา พร้อมทั้งคำนวณอัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป เพื่อดูความถี่ของการปรากฏของรูปแปรทั้งหมด และเปรียบเทียบอัตราการปรากฏเป็นตารางและกราฟแท่ง

1.11.2.2 นำผลการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ทั้งหมดมาคำนวณแยกตามเพศชาย และเพศหญิง ว่าในแต่ละกลุ่มใช้รูปแปรใดบ้าง และใช้ในอัตราร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของทั้ง 2 กลุ่มเป็นตารางและกราฟแท่ง รวมทั้งนำค่าไคสแควร์ มาทดสอบว่าตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

1.11.2.3 นำผลการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ทั้งหมดมาคำนวณแยกตามกลุ่มอายุว่าในแต่ละกลุ่มใช้รูปแปรใดบ้าง และใช้ในอัตราร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของทั้ง 3 กลุ่มอายุเป็นตารางและกราฟแท่ง รวมทั้งนำค่าไคสแควร์ มาทดสอบว่าตัวแปรอายุ มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

1.11.2.4 นำผลการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ทั้งหมดมาคำนวณแยกตามระดับการศึกษาว่าในแต่ละกลุ่มใช้รูปแปรใดบ้าง และใช้ในอัตราร้อยละเท่าใด พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของทั้ง 3 กลุ่มเป็นตารางและกราฟแท่ง รวมทั้งนำค่าไคสแควร์ มาทดสอบว่าตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่

1.11.2.5 นำผลการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw)

ทั้งหมดมาคำนวณแยกตามวงจลิตาว่าในแต่ละกลุ่มใช้รูปแปรใดบ้าง และใช้ในอัตราร้อยละเท่าใด โดยไม่คำนึงถึง เพศ อายุ และการศึกษาของผู้บอกภาษา พร้อมทั้งเปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของวงจลิตาทั้ง 3 แบบเป็นตารางและกราฟแท่ง รวมทั้งนำค่าไคสแควร์ มาทดสอบว่าตัวแปรเพศ มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำดังกล่าว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ผู้วิจัยไม่ได้นำตัวแปรวงจลิตาไปพิจารณา ร่วมกับตัวแปรสังคม คือ เพศ อายุ และการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอื่น เนื่องจากวงจลิตาเป็นตัวแปรด้านปริบทหรือสถานการณ์ของการใช้ภาษา ส่วนตัวแปรทางสังคม คือคุณสมบัติทางสังคมของผู้บอกภาษา ซึ่งอยู่ในมิติที่ต่างกัน

1.11.2.6 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมอายุและการศึกษา โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างด้วยการใช้ค่าไคสแควร์

1.11.2.7 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมเพศและการศึกษา โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างด้วยการใช้ค่าไคสแควร์

1.11.2.8 เปรียบเทียบอัตราการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมเพศและอายุ โดยแสดงเป็นตารางและกราฟแท่ง และทดสอบความแตกต่างด้วยการหาค่าไคสแควร์

1.11.2.9 วิเคราะห์ภาพรวมของการแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามปัจจัยทางสังคม

1.12 คำจำกัดความและสัญลักษณ์ต่างๆที่ใช้ในงานวิจัย

1.12.1 คำจำกัดความต่างๆที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีดังนี้

1.12.1.1 รูปแปรมาตรฐาน หมายถึง รูปแปรที่ได้รับการยอมรับของคนไทยว่าเป็นรูปแปรที่ดีและถูกต้อง

1.12.1.2 วงจลิตา หมายถึง รูปแบบหรือลักษณะของวิธภาษาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์การใช้ภาษา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2548)

1.12.2 สัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้มีดังนี้

( ) หมายถึง ตัวแปรภาษา

/ / หมายถึง หน่วยเสียง

[ ] หมายถึง รูปแปร หรือการออกเสียง

[¹] หมายถึง เสียงวรรณยุกต์สามัญ (กลาง-ระดับ)

[²] หมายถึง เสียงวรรณยุกต์เอก (ต่ำ-ระดับ)

[³] หมายถึง เสียงวรรณยุกต์โท (สูง-ตก)

[⁴] หมายถึง เสียงวรรณยุกต์ตรี (สูง-ระดับ)

[⁵] หมายถึง เสียงวรรณยุกต์จัตวา (ต่ำ-ขึ้น)

1.13 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.13.1 ทำให้เห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเสียงของภาษาไทยถิ่นกลางในอนาคต
- 1.13.2 ทำให้เห็นอิทธิพลของภาษาไทยมาตรฐานต่อภาษาไทยถิ่นอื่น
- 1.13.3 เป็นแนวทางในการศึกษาการแปรของภาษาในระดับอื่นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการแปรทางสังคมของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) โดยตัวแปรทางสังคมที่นำมาพิจารณาได้แก่ เพศ อายุ และ การศึกษา และวังนลีลา ดังนั้นการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยชิ้นนี้จึงเกี่ยวข้องกับ การแปรของภาษา การแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคมบางประการ และการศึกษาเรื่องเสียงควบกล้ำกับตัวแปรทางสังคม

2.1 การศึกษาคำจำกัดความของการแปรของภาษา

ในเรื่องการแปรของภาษา อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 18-19) กล่าวถึงมโนทัศน์ในเรื่องการแปรของภาษา (linguistic variation) ว่าหมายถึง “การที่รูปภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไปอาจใช้แทนที่กันได้โดยไม่ทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยน” การแปรของภาษานี้เป็นเรื่องธรรมชาติของทุกภาษา และสามารถเกิดได้กับทุกส่วนของภาษาได้แก่ เสียง คำ ความหมาย และ ไวยากรณ์ นอกจากนี้ในตัวผู้พูดคนเดียวต่างก็มีวิธีพูดถึงสิ่งเดียวกันในหลากหลายวิธี เช่นตัวอย่างที่ลาบอฟ (Labov, 1972: 188) แสดงถึงการใช้คำที่แตกต่างกันของผู้พูดคือ “car” และ “automobile” ซึ่งต่างก็หมายถึงสิ่งเดียวกันคือ “รถยนต์” หรือ การออกเสียง “working” เป็น “workin” ซึ่งต่างก็ยังคงความหมายเดิมอยู่แม้เสียง -ing จะแปรไป

นักภาษาศาสตร์สังคมโดยเฉพาะลาบอฟเชื่อว่าการแปรของภาษาไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระโดยปราศจากเงื่อนไขใดๆ หรืออีกนัยหนึ่ง การแปรของภาษาไม่ใช่การแปรอิสระ (free variation) หากแต่เป็นการแปรที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมด้วย ปัจจัยทางสังคมต่างๆ เช่น อายุ เพศ การศึกษา ฯลฯ ที่นำมาพิจารณาควบคู่ไปกับการใช้รูปแบบต่างๆของผู้พูดจะสามารถอธิบายหรือให้คำตอบเกี่ยวกับการแปรของภาษาได้ และการศึกษาการแปรของภาษาโดยการนำปัจจัยทางสังคมมาพิจารณานี้ นับว่าเป็นหัวใจของการศึกษาทางภาษาศาสตร์สังคม

การแปรทางภาษานั้นเป็นกลไกที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลง ลาบอฟ (Labov, 1972: 178-180) ได้กล่าวถึงกระบวนการเปลี่ยนแปลงของภาษานี้ ซึ่งสามารถสรุปได้เป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

ระยะเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง (The origin of linguistic variations) เป็นระยะที่ภาษาเริ่มมีการแปรเกิดขึ้น โดยมีการใช้รูปแบบใหม่ของคนในชุมชน แต่ยังจำกัดอยู่ในกลุ่มคนจำนวนน้อย

ระยะแพร่กระจาย (The spread and propagation of linguistic changes) ภาษามีการแปรไปจากเดิมมากขึ้น เนื่องจากมีการใช้รูปแบบใหม่ในวงกว้างขึ้น และเริ่มเป็นที่ยอมรับของคนกลุ่มอื่น ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างภาษาใหม่กับภาษาเดิม

ระยะที่การแปรมาถึงจุดที่คนทั่วไปยอมรับ (The regularity of linguistic changes) คนในชุมชนจะใช้รูปแบบใหม่กันอย่างปกติ เนื่องจากรูปแบบใหม่เปลี่ยนเป็นรูปที่มีศักดิ์ศรี

การศึกษาการแปรของภาษาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปรของภาษาในชั้นที่สองคือ ระยะแพร่กระจาย ซึ่งลาบอฟเห็นว่าเป็นระยะที่มีความสำคัญมากในการศึกษาวิจัยเพราะสามารถนำผลมาใช้อธิบายการเปลี่ยนแปลงของภาษาได้

นอกจากนี้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2544: 19) ยังได้กล่าวถึงการวิเคราะห์การแปรของภาษาไว้ว่า ตัวแปร (variable) ที่นักภาษาศาสตร์สังคมนำมาพิจารณามี 2 ประเภทได้แก่ ตัวแปรภาษา (linguistics variable) หมายถึง รูปภาษาที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ในภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งมักเป็นตัวแปรตาม (dependent variable) ซึ่งแปรตามปัจจัยต่างๆ ทางสังคม และ ตัวแปรอีกประเภทหนึ่งคือ ตัวแปรสังคม (social variable) หมายถึง ตัวแปรที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรภาษา ได้แก่ปัจจัยต่างๆทางสังคมของผู้พูด เช่น เพศ อายุ ชาติพันธุ์ ฯลฯ และบริบทของการใช้ภาษา เช่น กาลเทศะ เรื่องที่พูด เป็นต้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ถือเป็น ตัวแปรอิสระ (independent variable) ซึ่งเป็นตัวแปรที่กำหนดสิ่งอื่นให้มีการแปร แต่ตัวเองไม่ถูกกำหนดโดยสิ่งใดในการวิเคราะห์

2.2 การศึกษาการแปรของภาษาตามปัจจัยทางสังคม

ในเรื่องการแปรของภาษาที่สัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมนั้น ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา และวงเงินลีลา ซึ่งเป็นตัวแปรทางสังคมที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในงานวิจัยนี้โดยจะแยกกล่าวที่ละตัวแปร

2.2.1 การแปรของภาษาตามอายุของผู้พูด

เกี่ยวกับการแปรของภาษาตามอายุ ผู้วิจัยศึกษางานของ อรุณี อรุณเรือง (2533) ปาลีรัฐทรัพย์ปรุง (2536) ศิริกุล กิติธรรมกุล (2539) ศุภฤกษ์ หอมแก้ว (2540) ศิริรัตน์ ชูพันธ์ (2547) และ ศรีนยา จิตบรรจง (2551) ซึ่งผลงานดังกล่าวต่างก็พบว่า ตัวแปรภาษามีความสัมพันธ์กับอายุของผู้พูด กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดอายุน้อยหรือเด็กรุ่นใหม่จะใช้รูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในชุมชนมากกว่า ซึ่งต่างจากกลุ่มผู้พูดอายุมากที่พบว่ายังคงใช้รูปแบบดั้งเดิมมากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุน้อย

งานของอรุณี อรุณเรือง (2533) ศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โท เช่นในคำว่า พ่อ บ้าน ท่าน ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่าวรรณยุกต์โทของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ มีการแปรตามอายุหรือไม่ โดยเก็บข้อมูลจากอาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์ และ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับอายุของอาจารย์แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ อายุ 35-40 ปี และ อายุ 55-60 ปี และเก็บข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนศึกษานารี อายุ 15-20 ปี รวมจำนวนผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 30 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วรรณยุกต์โท ในภาษาไทยกรุงเทพฯ มีทั้งหมด 5 รูปแปร ได้แก่ รูปแปรวรรณยุกต์กลาง-ตก, สูง-ตก, กลาง-ขึ้น-กลาง, กลาง-ขึ้น-ตก, และ กลางระดับ-ตกข้างท้าย และจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในการใช้รูปแปรของวรรณยุกต์โทต่างๆกับตัวแปรอายุ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยในกลุ่มอายุ 55-60 ปี และกลุ่มอายุ 35-40 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ตกมากที่สุด ในขณะที่กลุ่ม 15-20 ปี ใช้รูปแปรวรรณยุกต์ กลาง-ขึ้น-กลางซึ่งเป็นรูปแปรแบบใหม่มากที่สุด

งานวิจัยของ ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2536) ศึกษาการแปรของเสียง (h̃) เช่นคำว่า “งาน” [h̃aan5] ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมือง ตามปัจจัยทางสังคม โดยเก็บข้อมูลจากผู้พูดชาวสงขลา จำนวน 100 คน ผลการวิเคราะห์พบว่าเสียง (h̃) มีรูปแปร 3 รูปแปร คือ [h̃] [h] และ [ŋ] รูปแปรที่ปรากฏมากที่สุดคือ [ŋ] ซึ่งเป็นรูปแปรใหม่มาจากภาษาไทยมาตรฐาน โดยปรากฏมากเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนครั้งที่ปรากฏของรูปแปรทั้งหมด และเมื่อพิจารณาตัวแปรทางสังคม ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา แวดวงภาษา และ ทักษะคิดต่อภาษาถิ่น พบว่าตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (h̃) อายุในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 11-20ปี 21-30ปี 31-40ปี และ 41 ปีขึ้นไป ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้พูดอายุน้อย (11-20 ปี) มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรใหม่คือรูป [ŋ] เพิ่มมากขึ้น และการใช้รูปแปรนี้จะมีความถี่ลดลงเมื่ออายุผู้พูดมากขึ้น ในขณะที่กลุ่มผู้พูดอายุมากส่วนใหญ่ใช้รูปแปรดั้งเดิม [h̃]

ศุภฤกษ์ หอมแก้ว (2540) ศึกษาการแปรของ (e) เช่นในคำว่า “เส้น” [sen44] “เม่น” [men44] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราชตามตัวแปรอายุและทักษะคิดต่อภาษา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยให้ผู้บอกภาษาอ่านรายการคำที่ประกอบด้วยคำ 30 คำที่ออกเสียงเป็น [e] ในภาษาไทยมาตรฐานแต่ออกเสียงเป็น[e] ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช พบว่า เสียง (e) มีรูปแปร 3 รูปแปร คือ [e] เป็นรูปแปรใหม่ [ê] เป็นรูปแปรกึ่งกลาง และ [e] เป็นรูปแปรดั้งเดิม ผลจากการวิเคราะห์พบว่า รูปแปรที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ [e] รองลงมาคือ [ê] และรูปแปรที่พบน้อยที่สุด คือ [e] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานในภาษาไทยกรุงเทพฯ เมื่อพิจารณาตัวแปรอายุกับการใช้รูปแปรต่างๆพบว่า อายุ มี

ความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรต่างๆ กล่าวคือ ผู้พูดนิยมใช้รูปแปรดั้งเดิมมากที่สุด และมีอัตราการปรากฏลดลงเมื่อผู้บอกภาษามีอายุน้อยลง

ศิริกุล กิติธรรมกุล (2539) นำตัวแปรอายุมาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชนลาวครั้ง ที่บ้านหนองกระพี้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอคอนทุม จังหวัดนครปฐม ศิริกุลแบ่งระดับอายุออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มอายุ 15-25 ปี กลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 45-55 ปี เก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาเกี่ยวกับความใกล้ชิดชุมชนและการเลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งจำนวน 34 หน่วยย่อย เช่นคำว่า /mim5/ “ฝั่ง” /khit3 ho:t5/ “คิดถึง” /wau5/ “พูด” ผลการวิจัยพบว่าอายุมีอิทธิพลต่อความใกล้ชิดชุมชนและการเลือกใช้ศัพท์ กล่าวคือ ผู้ที่มีอายุ 45-55 ปีหรือวัยสูงอายุเป็นกลุ่มที่มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด และในกลุ่มอายุ 45-55 ปี ก็เป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มของจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มอายุสูงอายุ คือมีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนใกล้เคียงกัน เพราะทั้งสองกลุ่มนี้เป็นวัยที่มีการติดต่อกันสม่ำเสมอ ในขณะที่กลุ่มอายุ 15-25 มีจำนวนผู้ที่ใกล้ชิดชุมชนน้อยที่สุด ในส่วนของการเลือกใช้ศัพท์กับอายุพบว่ากลุ่มผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งมากที่สุด เพราะเป็นกลุ่มที่ยังคงใช้ภาษาท้องถิ่นในการติดต่อสื่อสาร รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-40 ปี ซึ่งมีแนวโน้มในการเลือกใช้ศัพท์ใกล้เคียงกับกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนกลุ่มอายุ 15-25 ปี เป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์ลาวครั้งน้อยที่สุดในทางตรงกันข้ามกลุ่มอายุ 15-25 ปี เป็นกลุ่มที่เลือกใช้ศัพท์มาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 45-55 ปี และกลุ่มอายุ 30-40 ปี ตามลำดับ

ศิริรัตน์ ชูพันธ์ (2547) นำตัวแปรอายุมาศึกษาการแปรของคำศัพท์ในภาษาไทยถิ่นเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาจำนวน 140 คน จากทุกตำบลในอำเภอเกาะสมุย โดยการสัมภาษณ์ด้วยการใช้หน่วยย่อย 200 หน่วยย่อย พบการแปรด้านศัพท์ เช่นคำว่า “กระซอน” ในภาษาไทยมาตรฐาน ในภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันตกใช้คำว่า “ซอน” และในภาษาไทยถิ่นใต้ตะวันออกใช้คำว่า “ตรอง” คำว่า “กะลา” ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นใต้ทั่วไปใช้คำว่า “พรก” คำว่า “ทัพพี” ในภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาถิ่นเกาะสมุยใช้เป็น “ซอนใหญ่” เป็นต้น ศิริรัตน์แบ่งอายุของผู้พูดออกเป็น 2 รุ่นอายุ คือ 10-20 ปี และ 60-70 ปี ผลการวิเคราะห์แสดงว่ากลุ่มผู้พูดรุ่นอายุน้อยใช้คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ศรินยา จิตบรรจง (2551) ศึกษาการแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสกบ้านปะหว้า ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม โดยใช้คำศัพท์ที่ภาษาแสกใช้รูปศัพท์ต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาญ้อ จำนวน 275 คำ เป็นเกณฑ์ในการทดสอบ

กับผู้ออกภาษาสามระดับอายุ จำนวน 18 คน แบ่งเป็น ระดับอายุที่ 1 (55-65 ปี) ระดับอายุที่ 2 (35-45 ปี) และระดับอายุที่ 3 (15-25 ปี) ผลการศึกษาพบว่า การแปรด้านศัพท์ในภาษาแสดแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ การใช้รูปแปรของศัพท์เดิมคือศัพท์ภาษาแสด เช่นมีการละหรือเพิ่มบางพยางค์ และ การใช้รูปแปรของศัพท์อื่น โดยการใช้ศัพท์อื่นซึ่งเป็นการแปรที่เห็นชัดมากที่สุด เช่น เป็นศัพท์ที่ยืมมาจากภาษาไทยมาตรฐาน ภาษาไทยถิ่นอีสาน และภาษาญ้อ เป็นศัพท์ภาษาแสดที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเกี่ยวข้องกับศัพท์เดิม และเป็นศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนการแปรด้านการใช้คำศัพท์ เมื่อเปรียบเทียบกับคนสามระดับอายุพบว่า การใช้ศัพท์เดิมมีแนวโน้มที่จะลดน้อยลงตามอายุที่ลดลง ในขณะที่การใช้ศัพท์อื่นมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นตามอายุที่ลดลงของผู้พูด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอายุ เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการแปรของการใช้ศัพท์ในภาษาแสด

การที่ผู้พูดอายุน้อยนำเอารูปแปรใหม่หรือรูปแปรมาตรฐานในภาษาไทยเข้ามาใช้ใน ชีวิตประจำวันมากขึ้น ต่างก็แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มว่าการใช้รูปแปรแบบดั้งเดิมในท้องถิ่นนั้น กำลังลดลง และอาจจะถูกแทนที่ด้วยรูปแปรจากภาษามาตรฐานซึ่งมีศักดิ์ศรีมากกว่า

2.2.2 การแปรของภาษาตามเพศของผู้พูด

นอกจากตัวแปรอายุแล้ว ตัวแปรเพศนับเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรภาษา งานที่ผู้วิจัยได้ทบทวนมาได้แก่ งานของ อังสนา จามิกรณ์ (2531) บุญเรือง ชื่นสุวิมล (2535) และปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2536) งานวิจัยทั้ง 3 ชิ้นนี้ต่างก็ได้ผลที่ตรงกันว่า เพศก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการแปรภาษา โดยเพศหญิงจะใช้รูปแปรที่เป็นมาตรฐานมากกว่าเพศชาย ดังงานของอังสนา จามิกรณ์ (2531) ที่ศึกษาเรื่อง การแปรการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก: กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย เพื่อดูว่ามีการแปรตามตัวแปรทางสังคมบางประการอย่างไร ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า เพศมีอิทธิพลต่อการแปรเสียงพยัญชนะท้ายเสียดแทรก-ปุ่มเหงือกของคำยืมภาษาอังกฤษ เช่นคำว่า ฟรีซ (freeze) แจ๊ซ (jazz) มายองเนส (mayonnaise) และบัส (bus) เพศหญิงใช้รูปแปร [s] ท้ายคำมากกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

งานของบุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chunsvimol, 1993) เป็นงานที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของ (r) ในภาษาไทย และ (r) ในภาษาอังกฤษ ตามตัวแปรสังคม ของผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งปรากฏใบปริบททางเสียงต่างกันคือ เมื่ออยู่ในตำแหน่งพยัญชนะต้นเดี่ยวหน้าสระ และเมื่ออยู่ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำ ตัวแปรทางสังคมที่นำมาพิจารณาคือ เพศ ระดับตำแหน่งงาน และภูมิหลังทางภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พนักงานโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพมหานคร 3 แห่ง ได้แก่ โรงแรมริเจนต์ ดุสิตธานี และแกรนด์ไฮแอทเอราวัณ รวมจำนวน

ผู้บอกภาษาทั้งสิ้น 58 คน ผลการวิเคราะห์พบว่า ในภาษาไทย รูปแปร [l] ที่อยู่ในตำแหน่งพยัญชนะเดี่ยวหน้าสระ และ [ɔ] ที่อยู่ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำปรากฏมากที่สุด ส่วนในภาษาอังกฤษ [ɹ] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐาน และเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี ปรากฏมากที่สุดในทั้งสองบริบท สำหรับความสัมพันธ์ในการใช้รูปแปรต่างๆกับตัวแปรเพศ พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของ (r) ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ กล่าวคือ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปร [r] และ [ɹ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่ยอมรับกันว่ามีศักดิ์ศรีทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษมากกว่าเพศชาย

งานของปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2536) เรื่องศึกษาการแปรของเสียง [h̃] ในภาษาถิ่นสงขลา พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการออกเสียง [h̃] ไม่มากนักเมื่อเปรียบเทียบกับตัวแปรอื่น คือ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และ ทักษะติดต่อภาษาถิ่น เนื่องจากพบว่า เพศหญิงใช้รูปแปรใหม่ คือ [ŋ] ซึ่งเป็นรูปแปรที่มีศักดิ์ศรี มากกว่าเพศชาย ส่วนอีก 2 รูปแปรที่พบคือ รูปแปรดั้งเดิม [h̃] และรูปแปรท้องถิ่น [h] ปรากฏใช้ในเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่อย่างไรก็ตามการที่พบว่า เพศหญิงใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าเพศชายแสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงมีความระมัดระวังต่อรูปภาษาที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ชาย

นอกจากนี้งานของ ทรัดกิลล์ (Trudgill, 1974) และ ฟิชเชอร์ (Fischer, 1958) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการออกเสียง -ing ท้ายคำกริยาภาษาอังกฤษ เป็น [ɪŋ] ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน เช่นในคำว่า 'singing' [ŋ] ออกเสียงเป็น [n] ก็เป็นการยืนยันข้อสรุปอย่างเดียวกันคือ ผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศชาย โดยทรัดกิลล์ พบว่า ในนอร์ริชผู้หญิงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [ŋ] มากกว่าเพศชาย ส่วนงานของฟิชเชอร์พบว่า ในนิวอิงแลนด์เด็กผู้หญิงก็มีแนวโน้มในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [ŋ] มากกว่าเด็กผู้ชาย

จากงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า เพศหญิงมักคำนึงถึงศักดิ์ศรีมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายนั้นมักไม่ได้คำนึงถึงเรื่องนี้ เพราะคิดว่าตนมีศักดิ์ศรีในความเป็นชายอยู่แล้ว

2.2.3 การแปรของภาษาตามระดับการศึกษาของผู้พูด

งานของบีบี (Beebe, 1974) ที่ศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (r) (l) และ (w) เช่นในคำว่า /phrɪk/ 'pepper' /plaa/ 'fish' /khwaa/ 'right' /kwaan/ 'deer' ในภาษาไทยกรุงเทพฯ เพื่อดูความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมต่างๆ ได้แก่ ชั้นทางสังคม อายุ การศึกษา และบริบททางเสียง ผลวิเคราะห์ในส่วนของการศึกษาพบว่า ผู้บอกภาษาที่มีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย และระดับชั้นมัธยมศึกษา มีความถี่ในการออกเสียงควบกล้ำแบบเต็มเสียงมาก ในขณะที่ผู้บอกภาษาที่มีการศึกษา

ระดับอาชีวศึกษา และระดับชั้นประถมศึกษาที่มีความถี่ในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำแบบไม่ออกเสียงพยัญชนะเสียงที่สองในอัตราที่สูง

งานวิจัยของ ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง (2536) ได้นำตัวแปรการศึกษามาพิจารณาความสัมพันธ์ในการใช้รูปแปรต่างๆของเสียง (h) ในภาษาถิ่นสงขลา และพบว่าการใช้รูปแปรต่างๆของเสียง (h) มีการแปรไปตามระดับการศึกษาของผู้พูด กล่าวคือ ผู้พูดที่มีการศึกษาสูงใช้รูปแปรใหม่ [ŋ] มากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มการศึกษาปานกลาง และกลุ่มการศึกษาค่ำ ตามลำดับ ตรงกันข้ามกับกลุ่มที่มีการศึกษาค่ำที่ยังนิยมใช้รูปแปรดั้งเดิม [h] และรูปแปรท้องถิ่น[h]อยู่

2.2.4 การแปรของภาษาตามวัจนลีลา

นอกจากตัวแปรอายุ เพศ และการศึกษาแล้วการแปรของภาษายังมีความสัมพันธ์กับวัจนลีลาด้วย อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2548: 73) ได้ให้ความหมายของวัจนลีลาไว้ว่า วัจนลีลา หมายถึง “รูปแบบหรือลักษณะของวิธภาษาที่แตกต่างกันตามสถานการณ์การใช้ภาษา” สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนงานของลาบอฟ (Labov, 1972) แสงจันทร์ ตรีภูกุล (2529) อรุณี อรุณเรือง (2533) และ ประภา ภิรมย์ (2542)

ลาบอฟ (Labov, 1972) ศึกษาการแปรของเสียง (r), (eh), (oh), (th) และ (dh) ในนิวยอร์กในลีลาการพูด 4 วัจนลีลาเรียงลำดับจากวัจนลีลาที่มีความเป็นกันเองมากที่สุดไปน้อยที่สุดดังนี้

1. วัจนลีลาแบบ A เป็นลีลาการพูดในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ (information situation) คือ เป็นการพูดแบบสบายๆเป็นกันเองเหมือนการพูดคุยกับเพื่อนหรือคนในครอบครัว ภาษาที่ใช้ในวัจนลีลานี้เรียกว่า ภาษากันเอง (casual speech)
2. วัจนลีลาแบบ B เป็นลีลาการพูดในสถานการณ์การสัมภาษณ์ (interview situation) ภาษาที่ใช้ในวัจนลีลานี้เรียกว่าการพูดแบบระมัดระวัง (careful speech) วัจนลีลาแบบนี้ไม่ใช้การพูดในสถานการณ์ที่เป็นทางการเท่ากับการพูดในที่สาธารณะ และเป็นทางการน้อยกว่าการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน แต่เป็นทางการมากกว่าการสนทนาในหมู่เพื่อนฝูงหรือคนในครอบครัว
3. วัจนลีลาแบบ C เป็นลีลาการอ่านข้อความ (reading style) มีความเป็นทางการมากกว่าการพูดคุยกับเพื่อน หรือครอบครัว แต่เป็นทางการน้อยกว่าการพูดในที่สาธารณะ
4. วัจนลีลาแบบ D เป็นลีลาการอ่านรายการคำ (word list) มีความเป็นทางการมากกว่า วัจนลีลาการอ่านบทความ โดยจะกำหนดรายการคำให้อ่านออกเสียงทีละคำ
5. วัจนลีลาแบบ D' การอ่านคำคู่เทียบเสียง (minimal pair) เป็นวัจนลีลาที่มีความเป็นกันเองน้อยที่สุด หรือมีความเป็นทางการมากที่สุด โดยจะเป็นการอ่านออกเสียงคำ 2 คำที่มีเสียงต่างกันเสียงเดียวในบริบทเดียวกัน (identical environment)

จากผลการวิเคราะห์ลาบอพบพบว่าในผู้พูดคนเดียวกันมีการออกเสียงแต่ละเสียงต่างกันไป ตามวัจนลีลา เช่นการออกเสียง (r) เป็น [r] หรือ (eh) เป็น [eh] มีอัตราการปรากฏเพิ่มขึ้นตามความเป็นทางการของวัจนลีลา

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของลาบอในการแบ่งวัจนลีลาออกเป็น 5 ประเภท ดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามวัจนลีลาด้วย โดยแบ่งวัจนลีลาออกเป็น 3 ประเภท คือ การสัมภาษณ์ การอ่านบทความ และการอ่านรายการคำ

งานวิจัยเกี่ยวกับการแปรของภาษาตามวัจนลีลาของ แสงจันทร์ ตรีชฎ (2529) ที่ศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะต้น (ร) (ล) และพยัญชนะควบกล้ำที่มี (ร) และ (ล) เป็นเสียงพยัญชนะที่สองในภาษาไทยกรุงเทพฯของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคเอ็ฟ.เอ็ม.ในกรุงเทพมหานคร ตามวัจนลีลา 4 แบบ เรียงตามลำดับความเป็นทางการน้อยที่สุดไปถึงความเป็นทางการมากที่สุด ได้แก่ การสัมภาษณ์ การอ่านทางวิทยุ การอ่านบทความ และการอ่านคำคู่เทียบเสียง แสงจันทร์ ตรีชฎ พบว่า (ร) และ (ล) ออกเสียงเป็น [r] สูงที่สุดในวัจนลีลาการอ่านคำคู่เทียบเสียง และออกเสียงเป็น [r] สูงสุดในวัจนลีลาการอ่านทางวิทยุและการอ่านบทความ แต่ในวัจนลีลาการสัมภาษณ์นั้น (ร) ปรากฏเป็น [l] มากที่สุด ส่วน (ล) ออกเสียงเป็น [l] มากที่สุด ส่วน (ล) และ (ล) ออกเสียงเป็น [l] มากที่สุดในทุกวัจนลีลา

อรุณี อรุณเรือง (2533) ศึกษาการแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯตามวัจนลีลา โดยใช้วัจนลีลา 2 แบบคือ การสัมภาษณ์ซึ่งเป็นวัจนลีลาไม่เป็นทางการ และการอ่านบทความซึ่งเป็นวัจนลีลาที่เป็นทางการ ข้อมูลที่ได้มาจากกลุ่มผู้พูด 3 กลุ่มอายุซึ่งก็พบว่ามีการแปรของวรรณยุกต์มีการแปรตามวัจนลีลา คือ ในวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการมาก ทุกกลุ่มอายุมีการใช้รูปแปร กลาง-ตก ในอัตราที่สูงขึ้น และในวัจนลีลาที่ไม่เป็นทางการทุกกลุ่มอายุจะมีการใช้รูปแปร กลาง-ขึ้น-กลางซึ่งเป็นรูปแปรใหม่สูงขึ้น

การศึกษาเรื่องการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคคลากรประจำสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11 ของ ประภา ภิรมย์ (2542) เป็นอีกผลงานหนึ่งที่น่าเอาตัวแปรทางวัจนลีลาเข้ามาศึกษาคือ วัจนลีลาการให้สัมภาษณ์ และวัจนลีลาการออกอากาศ ผลการวิเคราะห์โดยรวมของการออกเสียง (ล) เป็น [r] ในบริบทที่เป็นพยัญชนะเดี่ยวและในบริบทที่เป็นพยัญชนะควบกล้ำพบว่า ผู้ประกาศข่าวมีอัตราการแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในวัจนลีลาการให้สัมภาษณ์มากกว่าวัจนลีลาการออกอากาศ เนื่องจากการขณะที่ทำให้สัมภาษณ์กับบุคคลภายนอกเกิดความตื่นเต้นและทำ

ให้มีความระมัดระวังในการใช้ภาษามาก นอกจากนี้ยังอาจเป็นเพราะตัวอักษรในข้อความที่อ่านที่ทำให้ต้องอ่านตามอย่างที่เห็น จึงมีการแก้ไขเกินเหตุ โดยออกเสียง ล เป็น [r] น้อย

2.3 การศึกษาเรื่องเสียงควบกล้ำกับตัวแปรทางสังคม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องเสียงควบกล้ำกับตัวแปรทางสังคมจากงานของบีบี (Beebe, 1974) นงนุช จันทราภัย และวิไลลักษณ์ เดชะ (2526) แสงจันทร์ ตรีภูณ (2529) บุญเรือง ชื่นสุวิมล (2535) และสุธิดา พูลทรัพย์ (2537) ดังนี้

งานวิจัยของบีบี (Beebe, 1974) นับเป็นงานวิจัยชิ้นหนึ่งที่สังเกตได้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่กำลั้งดำเนินอยู่ของเสียง /r/ /l/ และ /w/ ในภาษาไทยกรุงเทพฯตามตัวแปรทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ อายุ การศึกษา ชนชั้นทางสังคม และบริบททางภาษาคือ การลงเสียงหนักเบา โดยศึกษาจากผู้ออกภาษาที่มีอาชีพต่างจากสถานที่ 3 แห่ง ได้แก่ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงแรมเอราวัณ และบริษัทน้ำมันจำนวนทั้งสิ้น 151 คน ผลการศึกษาพบว่า การออกเสียง /r/ /l/ และ /w/ ในพยัญชนะควบกล้ำนี้มีการแปรตามปัจจัยทางสังคมทั้ง 3 ตัวแปร กล่าวคือกลุ่มคนอายุมากออกเสียง [r] [l] และ [w] แบบเต็มเสียงมากกว่ากลุ่มคนที่อายุน้อย กลุ่มชนชั้นสูงออกเสียง [r] [l] และ [w] แบบเต็มเสียงมากกว่ากลุ่มชนชั้นต่ำ ผู้พูดที่มีการศึกษาสูงจะออกเสียงคำควบกล้ำเต็มเสียงมากกว่าผู้พูดที่มีการศึกษาน้อย อย่างไรก็ตามพบว่ากลุ่มผู้พูดในระดับอาชีวศึกษาออกเสียงควบกล้ำน้อยกว่านักเรียนมัธยม นอกจากนี้ยังพบว่าพยางค์ที่ลงเสียงหนัก จะออกเสียงควบกล้ำแบบเต็มเสียงมากกว่าพยางค์ที่ไม่ลงเสียงหนัก

รายงานเรื่อง “การสำรวจการแปรของเสียงควบกล้ำ (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำของผู้ที่มีอาชีพต่างกัน 3 กลุ่ม โดย นงนุช จันทราภัย และวิไลลักษณ์ เดชะ (อ้างอิงใน สุธิดา พูลทรัพย์ 2536)” สำรวจการแปรของ (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำของผู้พูด 3 กลุ่มอาชีพคือ ครูสอนภาษาไทย โฆษกวิทยุ และนักธุรกิจ ในวันลีลา 3 แบบคือ การสนทนา การอ่านข้อความ และการอ่านรายการคำ ผลการวิจัยพบว่า การออกเสียง (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำมีการแปรตามอาชีพของผู้พูด กล่าวคือ การออกเสียงมาตรฐาน [r] ในพยัญชนะควบกล้ำปรากฏเป็นความถี่สูงสุดในกลุ่มของครูภาษาไทย และความถี่ในการปรากฏลดลงใน กลุ่มโฆษกวิทยุ และนักธุรกิจตามลำดับ สำหรับการแปรตามวันลีลาพบว่า ในการอ่านข้อความนั้น โฆษกวิทยุไม่ออกเสียง (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำมากที่สุด ในขณะที่ครูสอนภาษาไทยไม่ออกเสียง (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำน้อยที่สุด สำหรับในการอ่านรายการคำพบว่า มีเพียงนักธุรกิจเท่านั้นที่ไม่ออก

เสียง (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำ ส่วนการแปรของ (ล) พบว่ามีการใช้ [l] ในกลุ่มนักธุรกิจ มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ครูสอนภาษาไทย และโฆษกวิทยุ สำหรับในวัจนลีลาการอ่านข้อความ และรายการคำ พบว่าครูสอนภาษาไทยออกเสียง มาตรฐาน [l] มากที่สุด รองลงมาได้แก่ โฆษกวิทยุ และนักธุรกิจ

แสงจันทร์ ตริยกุล (2529) นอกจากจะศึกษาเรื่อง การแปรของ ร และ ล ในภาษาไทย กรุงเทพฯ ตามวัจนลีลาที่ตั้งกล่าวไว้ข้างต้นแล้ว ยังได้ศึกษาการแปรของเสียงดังกล่าวกับปริบท ทางเสียงอื่นๆอีก ได้แก่ การลงเสียงหนักเบา และลักษณะการพ่นลม-ไม่พ่นลมของพยัญชนะที่ควบ กล้ำกับ (ร) และ (ล) ผลการวิเคราะห์พบว่า ในพยางค์ที่ลงเสียงหนัก (ร) ปรากฏเป็น [r] และ [r] (ร) ปรากฏเป็น [r] และ (ล) ปรากฏเป็น [l] สูงกว่าในพยางค์ที่ลงเสียงเบา ส่วน (ล) ปรากฏเป็น [l] สูงสุดทั้งในพยางค์ที่ลงเสียงเบาและหนัก นอกจากนี้ยังพบว่า (ร) ที่อยู่หลังพยัญชนะพ่นลม ปรากฏเป็น [ɹ] สูงกว่าเมื่ออยู่หลังพยัญชนะไม่พ่นลม แต่ (ล) ปรากฏเป็น [ɹ] ต่ำกว่าเมื่ออยู่หลัง พยัญชนะไม่พ่นลม

บุญเรือง ชื่นสุวิมล (Chuensuvimol, 1993) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการแปรของ (ร) ใน ภาษาไทย และ (r) ในภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏในตำแหน่งเดี่ยวหน้าสระ และในตำแหน่งหลัง พยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำ ตามตัวแปรสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับตำแหน่งงาน และ ภูมิภาค หลังทางภาษาอังกฤษ ผลการวิเคราะห์พบว่า ในภาษาไทยผู้บอกภาษาใช้ [l] ในตำแหน่งพยัญชนะ เดี่ยวหน้าสระสูงที่สุด และใช้ [ɹ] ในตำแหน่งหลังพยัญชนะในพยัญชนะควบกล้ำสูงที่สุด ส่วนใน ภาษาอังกฤษนั้น [r] เป็นรูปแปรที่เกิดมากที่สุด ในตำแหน่งทั้งสอง ส่วน [r] เป็นรูปแปรที่เกิดขึ้น น้อยที่สุดในภาษาทั้งสอง ส่วนด้านความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมทั้ง 3 พบว่าการออก (ร) ใน ภาษาไทย และ (r) ในภาษาอังกฤษมีการแปรตามตัวแปรทางสังคมคือ เพศหญิงมีแนวโน้มที่จะใช้ รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าเพศชาย ผู้ที่อยู่ในตำแหน่งสูงกว่ามีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี มากกว่าผู้ที่อยู่ในตำแหน่งงานที่ต่ำกว่า และผู้ที่มีภูมิหลังทางภาษาอังกฤษมากกว่าก็มีแนวโน้มที่จะ ใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรีมากกว่าผู้ที่มีภูมิหลังทางภาษาอังกฤษน้อย

สุธิดา พูลทรัพย์ (2537) ศึกษาเรื่องการแปรตามวัจนลีลาของ (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบ กล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา เพื่อวิเคราะห์การ แปรตามวัจนลีลาของเสียงเหล่านี้ ตัวแปรวัจนลีลาที่ผู้วิจัยศึกษาแบ่งออกเป็น 5 วัจนลีลา เรียง จากวัจนลีลาที่เป็นทางการน้อยที่สุดไปมากที่สุด ได้ดังนี้คือ วัจนลีลาแบบการสนทนา แบบการ สัมภาษณ์ แบบการอ่านบทความ แบบการอ่านรายการคำ และแบบการอ่านคำคู่เทียบเสียง ผลการ วิเคราะห์พบว่า (ร) และ (ล) มีการแปรตามวัจนลีลา คือ ในวัจนลีลา การสนทนา การสัมภาษณ์ และ

การอ่านบทความนั้น (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำปรากฏเป็น [๗] เป็นจำนวนสูงสุด ส่วนในวงนลิลาการอ่านรายการคำ และการอ่านคำคู่เทียบเสียงพบว่าในพยัญชนะควบกล้ำนั้น (ร) ปรากฏเป็น [r] และ (ล) ปรากฏเป็น [l] มากที่สุด

การทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการแปรทางเสียงในภาษา รวมถึงการแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำไว้จำนวนมาก ทั้งงานวิจัยในประเทศ และงานวิจัยในต่างประเทศดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นเช่น ลาบอฟ (Labov, 1972) ทรัคคิลล์ (Trudgill, 1974) และ ฟิชเชอร์ (Fischer, 1958) และผลการวิเคราะห์ต่างก็แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทางสังคมต่างๆ เช่น เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา ฯ ต่างก็มีอิทธิพลต่อการใช้รูปภาษาต่างๆของผู้พูดมาก อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่างานวิจัยทางภาษาศาสตร์สังคมที่เกี่ยวกับการแปรของภาษาส่วนใหญ่จะมุ่งวิเคราะห์ตัวแปรภาษาในถิ่นใดถิ่นหนึ่ง หรือชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่งเท่านั้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาการแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (ร) และ (ล) มากกว่าพยัญชนะควบกล้ำ (ว) และมักศึกษาในภาษาไทยกรุงเทพฯ ด้วยสาเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปรได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และวงนลิลา โดยเลือกศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ในชุมชนตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่างานวิจัยนี้จะสะท้อนให้เห็นแนวโน้มของการแปรในการใช้ภาษาไทยมาตรฐาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่โดยเฉพาะการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของคนในชุมชนนี้ได้ ตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับการแปรภาษาต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw)

ก่อนที่จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) กับตัวแปรทางสังคม ซึ่งในงานวิจัยนี้กำหนดไว้ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และวันลีลา ในบทนี้ผู้วิจัยจะแสดงผลการวิเคราะห์รูปแปร และความถี่ในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ก่อน ว่ามีรูปแปรใดบ้าง และแต่ละรูปแปรมีการปรากฏมากน้อยเพียงใด โดยหลังจากได้รวบรวมข้อมูลจากผู้บอกภาษาครบทั้ง 60 คน จากการสัมภาษณ์ การอ่านข้อความ และการอ่านรายการคำแล้ว ผู้วิจัยนับจำนวนครั้งทั้งหมดในการปรากฏของรูปแปร หลังจากนั้นผู้วิจัยหาค่าการปรากฏว่ามีอัตราส่วนร้อยละเท่าใด และแสดงการปรากฏในรูปของตารางและแผนภูมิแท่ง

3.1 รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ทั้งหมดที่ปรากฏ พบรูปแปรทั้งสิ้น 4 รูปแปร คือ [kw] [k] [f] และ [khw]

3.1.1 รูปแปร [kw]

รูปแปร [kw] เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ และเป็นรูปแปรมาตรฐาน (standard variant) ซึ่งประกอบไปด้วย เสียง /k/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน (voiceless unaspirated velar plosive) กับเสียง /w/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน (voice labio-velar semi-vowel)

ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/kwa:ŋ ¹ /	[kwa:ŋ ¹]	‘กาง’
/kwa: ² /	[kwa: ²]	‘กว่า’
/kwe:ŋ ² /	[kwe:ŋ ²]	‘แกว่ง’

3.1.2 รูปแปร [k]

รูปแปร [k] เป็นเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง ไม่มีลม เกิดที่เพดานอ่อน (voiceless unaspirated velar plosive) และเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน เสียงนี้ปรากฏในการออกเสียงของผู้บอกภาษาเพียงคำเดียว คือ

/kwian¹/   [kian¹]   ‘เกวียน’

3.1.3 รูปแปร [f]

รูปแปร [f] เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดตรงช่องระหว่างฟันบน กับริมฝีปากล่าง (voiceless labio-dental fricative) และเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/kwa:ŋ ³ /	[fa:ŋ ³]	‘กว้าง’
/te:ŋ ¹ kwa: ¹ /	[te:ŋ ¹ fa: ¹]	‘แตงกวา’
/kwe:ŋ ² /	[fe:ŋ ²]	‘แกว่ง’

3.1.4 รูปแปร [khw]

รูปแปร [khw] เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ และเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน ประกอบไปด้วยเสียง /kh/ ซึ่งเป็นเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน (voiceless aspirated velar plosive) และเสียง /w/ เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน (voice labio-velar semi-vowel)

ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/kwa:ŋ ³ /	[khwa:ŋ ³]	‘กว้าง’
/kwa:t ² /	[khwa:t ²]	‘กวาด’
/kwaj ¹ /	[khwaj ¹]	‘ไกว’

3.2 รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ทั้งหมดที่ปรากฏ พบรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ทั้งหมด 3 รูปแปร คือ [khw] [kw] และ [f]

3.2.1 รูปแปร [khw]

รูปแปร [khw] เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ และเป็นรูปแปรมาตรฐาน ซึ่งประกอบไปด้วยเสียง /kh/ เป็นเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง มีลม เกิดที่เพดานอ่อน (voiceless aspirated velar plosive) และเสียง /w/ เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน (voice labio-velar semi-vowel)

ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/khwa:n ⁵ /	[khwa:n ⁵]	‘ขวาน’
/khwa:m ¹ /	[khwa:m ¹]	‘ความ’
/khwa:m ³ /	[khwa:m ³]	‘คว่ำ’

3.2.2 รูปแปร [kw]

รูปแปร [kw] เป็นเสียงพยัญชนะควบกล้ำ และเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน ซึ่งประกอบไปด้วยเสียง /k/ เป็นเสียงพยัญชนะระเบิด ไม่ก้อง เกิดที่เพดานอ่อน (voiceless unaspirated velar plosive) และเสียง /w/ เป็นเสียงพยัญชนะกึ่งสระ ก้อง เกิดที่ริมฝีปากและเพดานอ่อน (voice labio-velar semi-vowel)

ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/khwān ⁵ /	[kwan ⁵]	‘ขวัญ’
/khwε:n ⁵ /	[kwε:n ⁵]	‘แขวน’
/khwak ⁴ /	[kwak ⁴]	‘ควัก’

3.2.3 รูปแปร [f]

รูปแปร [f] เป็นพยัญชนะเสียดแทรก ไม่ก้อง เกิดตรงช่องระหว่างฟัน กับริมฝีปากล่าง (voiceless labio-dental fricative) และเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน

ตัวอย่างคำที่ผู้บอกภาษาออกเสียง เช่น

/khwa:n ⁵ /	[fa:n ⁵]	‘ขวาน’
/khwit ² /	[fit ²]	‘ขวิด’
/khwa:j ¹ /	[fa:j ¹]	‘ควาย’

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของงานวิจัยนี้ พบว่ามีความสอดคล้องกับงานอื่นๆ ในอดีตที่มีข้อค้นพบเกี่ยวกับรูปแปรต่างๆ ในภาษาถิ่นอื่นๆ ด้วย เช่น งานวิจัยของ บีบี (Beebe, 1974) ที่ศึกษาการแปรของ (ร) (ล) และ (ว) ในพยัญชนะควบกล้ำใน

ภาษาไทยกรุงเทพฯ สำหรับการแปรของ (ว) พบว่า มีการแปรในลักษณะต่างๆเช่น มีการออกเสียงควบกล้ำแบบเต็มเสียง (cluster retention) คือ ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้ง 2 เสียง ได้แก่ [khw] และ [kw] การออกเสียงแบบไม่เต็มเสียง(cluster simplification) คือ ไม่ออกเสียงพยัญชนะเสียงที่สอง หรือ เป็นการทำให้เสียงพยัญชนะควบกล้ำเป็นเสียงเดี่ยว ได้แก่ [kh] และ [k] และการการออกเสียงควบกล้ำแบบลดรูป (cluster reduction) ได้แก่ [f] ซึ่งการออกเสียงในสองลักษณะท้ายดังกล่าวนี้ต่างก็บ่งบอกถึงการออกเสียงไม่มาตรฐาน (non-standard) ของผู้พูด

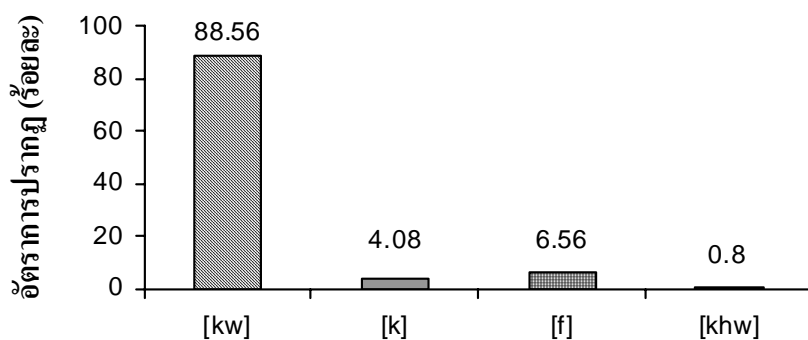
งานของ Tagliamonte 1998 (อ้างใน Tagliamonte, 2006) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการแปรของเสียงควบกล้ำในพยัญชนะท้ายในภาษาอังกฤษของผู้พูดในเมืองยอร์ก ทางตอนเหนือของอังกฤษพบว่าการแปรของเสียง (t) และ (d) ในตำแหน่งดังกล่าว เช่นในคำว่า /just/ /missed/ มีการแปรใน 4 ลักษณะ ได้แก่ [t] และ [d] เป็นการออกเสียงมาตรฐาน [Ø] (zero form) คือการลดรูป และ [ʔ] (glottal stop) คือเสียงกักที่สั้นเสียง ซึ่งต่างก็เป็นการออกเสียงไม่มาตรฐานที่เกิดจากการที่ผู้พูดออกเสียงให้ง่ายขึ้น (cluster simplification) เช่นเดียวกันกับในสังคมผู้พูดภาษาอังกฤษชาวสิงคโปร์ ที่ผู้พูดออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำท้ายคำในภาษาอังกฤษในรูปแบบไม่มาตรฐานโดยการออกเสียงให้ง่ายขึ้น เช่นในคำว่า ‘next’ เป็น /neks/ ‘rope’ เป็น /rəʊpʔ/ ‘pick’ เป็น /piʔ/ เป็นต้น (Stocwell, 2002: 46-47) นอกจากนี้มีการพบว่า ในภาษาอังกฤษของคนผิวดำ (Black English) เสียงควบกล้ำต้นพยางค์ และท้ายพยางค์มักหายไป เช่น ‘from’ เป็น /fom/ ‘west’ เป็น /wes/ ‘end’ เป็น /en/ เป็นต้น (Trudgill, 1974a: 68-9 อ้างใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2544)

3.3 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw)

จากการวิเคราะห์การปรากฏของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) พบว่ามีการปรากฏโดยรวมทั้งหมด 1,372 ครั้ง และแต่ละรูปแปรมีการปรากฏดังในตารางที่ 3.1 และ ภาพที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ในการออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด

รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw)	จำนวนครั้งในการปรากฏ	ร้อยละ
[kw]	1,215	88.56
[k]	56	4.08
[f]	90	6.56
[khw]	11	0.80
รวม	1,372	100

ภาพที่ 3.1 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ในการออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด

จากตารางที่ 3.1 และภาพที่ 3.1 จะเห็นได้ว่าพยัญชนะควบกล้ำ (kw) มีรูปแปรทั้งหมด 4 รูปแปร ซึ่งผลที่ได้ต่างจากสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าพยัญชนะควบกล้ำ (kw) มีรูปแปร 3 รูป ได้แก่ [kw] [k] และ [f] โดยมีการพบรูปแปรเพิ่มขึ้น 1 รูปแปร คือ รูปแปร [khw] สำหรับการปรากฏของรูปแปรทั้งหมด พบว่ามีการใช้รูปแปร (kw) ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานมากที่สุดคือ ประมาณร้อยละ 89 ส่วนที่เหลืออีก 3 รูปแปร ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐานนั้น มีอัตราการปรากฏจากมากไปน้อยตามลำดับ ดังนี้ รูปแปร [f] ประมาณร้อยละ 7 เช่นคำว่า /kwa:n⁵/ ‘ขวาน’ ออกเสียงเป็น [fa:n⁵] รูปแปร [k] ประมาณร้อยละ 4 เช่นคำว่า /kwian¹/ ‘เกวียน’ ออกเสียงเป็น [kian¹] และรูปแปร [khw] มีเพียงประมาณร้อยละ 1 เช่นคำว่า /kwa:t²/ ‘กวาด’ ออกเสียงเป็น [khwa:t²] เป็นต้น คำศัพท์ที่มีเสียงควบกล้ำ /kw/ ทั้งหมดที่ผู้พูดออกเสียงเป็นรูปแปรต่างๆในงานวิจัยนี้ แสดงไว้ในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 การออกเสียงคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ควบกล้ำ

คำศัพท์	รูปแปรมาตรฐาน	รูปแปรไม่มาตรฐาน		
	[kw]	[k]	[f]	[khw]
‘เกวียน’	[kwian ¹]	[kian ¹]	[fian ¹]	[khwian ¹]
‘แตงกวา’	[te:ŋ ¹ kwa: ¹]	-	[te:ŋ ¹ fa: ¹]	[te:ŋ ¹ khwa: ¹]
‘กวางตุ้ง’	[kwa:ŋ ¹ tun ³]	-	[fa:ŋ ¹ tun ³]	[khwa:ŋ ¹ tun ³]
‘กวาด’	[kwa:t ²]	-	[fa:t ²]	[khwa:t ²]
‘กว่า’	[kwa: ²]	-	[fa: ²]	[khwa: ²]
‘กว้าง’	[kwa:ŋ ³]	-	[fa:ŋ ³]	[khwa:ŋ ³]

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

คำศัพท์	รูปแปรมาตรฐาน	รูปแปรไม่มาตรฐาน		
	[kw]	[k]	[f]	[khw]
‘แกว่ง’	[kweŋ ²]	-	[feŋ ²]	[khwɛŋ ²]
‘ไกว’	[kwaj ¹]	-	[faj ¹]	[khwaj ¹]
‘กัว๊ก’	[kwak ²]	-	[fak ²]	[khwak ²]

จากตารางที่ 3.1 และ 3.2 จะสังเกตได้ว่า รูปแปร [k] ที่พบในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) นั้น มีการปรากฏในการออกเสียงของผู้บอกภาษาเพียงคำเดียวเท่านั้น คือ คำว่า /kwian¹/ ‘เกวียน’ ออกเสียงเป็น [kian¹] โดยมีความถี่ในการปรากฏ 56 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 4 การปรากฏของเสียง [k] ในคำว่า ‘เกวียน’ เพียงคำเดียวนี้อาจถือเป็นปรากฏการณ์พิเศษ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเรื่องเฉพาะของคำ เนื่องจากไม่พบว่ามีผู้บอกภาษาคนใดออกเสียง (kw) เป็น [k] ในคำอื่นๆเลย

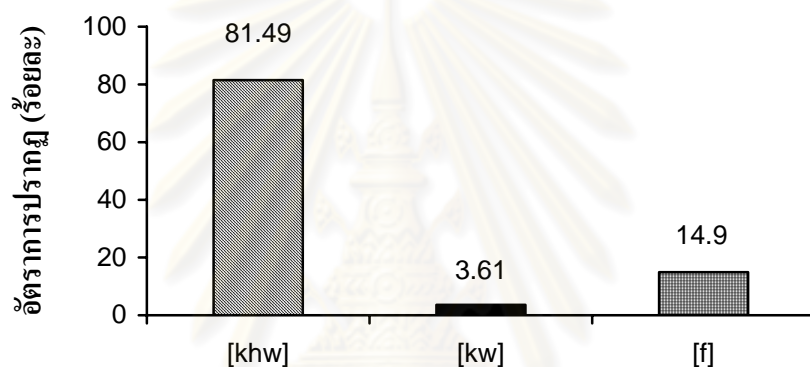
นอกจากนี้การปรากฏของรูปแปรใหม่ [khw] ของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) นั้น พบว่าปรากฏในทุกคำ (ดูตารางที่ 3.2) แต่อย่างไรก็ตาม พบจำนวนครั้งในการปรากฏเพียง 11 ครั้ง หรือประมาณร้อยละ 1 ซึ่งปรากฏในผู้บอกภาษาเพียง 2 คน เท่านั้น คือ ผู้บอกภาษาอายุ 60 ปี 1 คน และผู้บอกภาษาอายุ 10-20ปี 1 คน โดยพบเพียง 2 คำในผู้บอกภาษาอายุ 60 ปี และพบ 9 คำ ในผู้บอกภาษาอายุ 10-20ปี

3.4 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw)

จากการวิเคราะห์การปรากฏของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) พบว่ามีการปรากฏโดยรวมทั้งหมด 1,577 ครั้ง และแต่ละรูปแปรมีการปรากฏดังในตารางที่ 3.3 และ ภาพที่ 3.2

ตารางที่ 3.3 ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ในการออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด

รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw)	จำนวนครั้งในการปรากฏ	ร้อยละ
[khw]	1,293	81.49
[kw]	57	3.61
[f]	227	14.90
รวม	1,577	100

ภาพที่ 3.2 ร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ในการออกเสียงของผู้พูดทั้งหมด

จากตารางที่ 2 และภาพที่ 2 จะเห็นว่า มีรูปแปร ทั้งสิ้น 3 รูปแปร ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบรูปแปร [khw] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานมากที่สุด ประมาณร้อยละ 81 รองลงมาคือ รูปแปร [f] ประมาณร้อยละ 15 เช่นคำว่า /khwa:j¹/ 'ควาย' ออกเสียงเป็น [fa:j¹] และรูปแปร [kw] คิดเป็นอัตราร้อยละ 4 เช่นคำว่า /khwak⁴/ 'ควัก' ออกเสียงเป็น [kwak⁴] เป็นต้น คำที่มีเสียงควบกล้ำ /khw/ ควรจะเกี่ยวข้องกับรูปแปรต่างๆในตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ (khw)

คำศัพท์	รูปแปรมาตรฐาน	รูปแปรไม่มาตรฐาน	
	[khw]	[kw]	[f]
‘ขวัญ’	[khwan ⁵]	[kwan ⁵]	[fan ⁵]
‘ขวา’	[khwa: ⁵]	[kwa: ⁵]	[fa: ⁵]
‘ขว้าง’	[khwa:ŋ ³]	[kwa:ŋ ³]	[fa:ŋ ³]
‘ขวาน’	[khwa:n ⁵]	[kwa:n ⁵]	[fa:n ⁵]
‘ขวิด’	[khwit ²]	[kwit ²]	[fit ²]
‘แขวน’	[khwe:n ⁵]	[kwe:n ⁵]	[fɛ:n ⁵]
‘ควัก’	[khwak ⁴]	[kwak ⁴]	[fak ⁴]
‘คว้น’	[khwan ¹]	[kwan ¹]	[fan ¹]
‘ควม’	[khwa:m ¹]	[kwa:m ¹]	[fa:m ¹]
‘ควาย’	[khwa:j ¹]	[kwa:j ¹]	[fa:j ¹]
‘คว่ำ’	[khwam ³]	[kwam ³]	[fam ³]

จากการเสนอผลการวิเคราะห์รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) พบว่าตัวแปร (kw) มีการออกเสียงที่ไม่มาตรฐานของผู้บอกภาษาเพิ่มขึ้น 1 รูปแปร จากที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าพยัญชนะควบกล้ำ (kw) มีรูปแปร 3 รูป ได้แก่ [khw] [kw] และ [f] คือ พบรูปแปร [khw] ซึ่งยังไม่เคยพบในงานวิจัยใดมาก่อน แต่ก็พบความถี่ในการปรากฏเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 0.80 เท่านั้น ส่วนตัวแปร (khw) นั้นพบรูปแปรทั้งหมด 3 รูปแปร ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับรูปแปร [k] ที่พบในการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) นั้น เป็นการสนับสนุนงานวิจัยของบีบี (Beebe, 1974) ว่าการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (w) มีการแปร โดยการไม่ออกเสียง (w) แต่ออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวหน้า โดยพบรูปแปร [k] ในการออกเสียง (kw) ประมาณ ร้อยละ 4

อย่างไรก็ตาม ในงานวิจัยนี้พบว่า รูปแปรมาตรฐานทั้ง 2 รูปแปร คือ [kw] และ [khw] ยังเป็นอันดับหนึ่งอยู่ คือ มีอัตราการปรากฏเกินร้อยละ 80

บทที่ 4

รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพญฺษณะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคม

จากบทที่ 3 ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์รูปแปรและความถี่ในการใช้รูปแปรของพญฺษณะควบกกล้า (kw) และ (khw) ไปแล้ว ในบทนี้ผู้วิจัย จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรพญฺษณะควบกกล้า กับตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ และการศึกษา เพื่อดูว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

4.1 เพศ

4.1.1 การแปรของพญฺษณะควบกกล้า (kw) ตามเพศของผู้พูด

กลุ่มตัวอย่างผู้บอกภาษาทั้งหมดในงานวิจัยนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 60 คน นำมาแยกออกตามเพศของผู้พูดเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้พูดเพศชาย และ กลุ่มผู้พูดเพศหญิง กลุ่มละ 30 คน จาก การวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละกลุ่ม มีอัตราการใช้รูปแปรของพญฺษณะควบกกล้า (kw) ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ที่ใช้ โดยผู้ชายกับผู้หญิง แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังตารางที่ 4.1

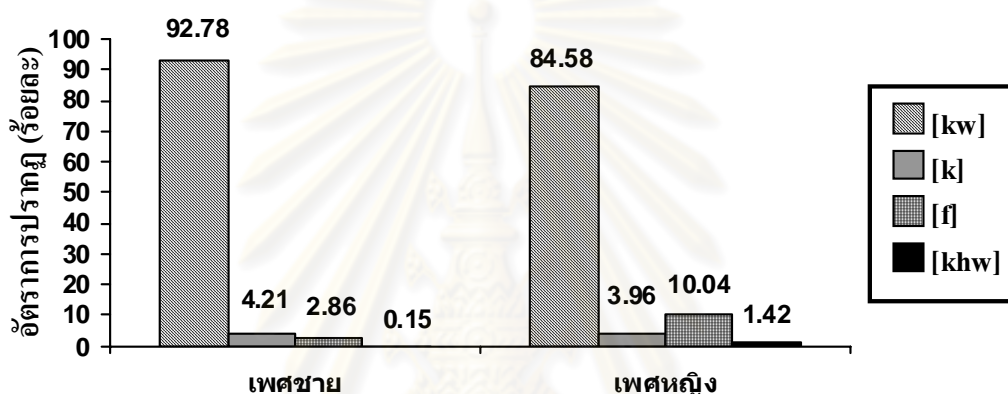
ตารางที่ 4.1 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพญฺษณะควบกกล้า (kw) ตามตัวแปรเพศของผู้พูด

รูปแปร \ เพศ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	617	92.78	598	84.58
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	48	7.22	109	15.42
[k]	28	4.21	28	3.96
[f]	19	2.86	71	10.04
[khw]	1	0.15	10	1.42
รวม	665	100	707	100

$$(x^2 = 22.74, p < 0.01, df=1)$$

จากตารางที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า เพศชายใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) มากกว่าเพศหญิง ประมาณร้อยละ 8 โดยพบรูปแปรมาตรฐานในกลุ่มผู้พูดเพศชาย ประมาณร้อยละ 93 และพบในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงประมาณร้อยละ 85 เมื่อพิจารณาอัตราการการใช้รูปแปรไม่มาตรฐานของ พยัญชนะควบกล้ำ (kw) กลับพบว่าเพศหญิงมีอัตราการใช้มากกว่าเพศชาย ประมาณร้อยละ 8 โดยพบรูปแปรไม่มาตรฐานในกลุ่มผู้พูดเพศชายประมาณ ร้อยละ 7 และพบในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงประมาณร้อยละ 15 เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าเพศของผู้พูดมีความสัมพันธ์กับการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นดังภาพที่ 4.1

ภาพที่ 4.1 อัตราร้อยละการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามตัวแปรเพศของผู้พูด

4.1.2 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามเพศของผู้พูด

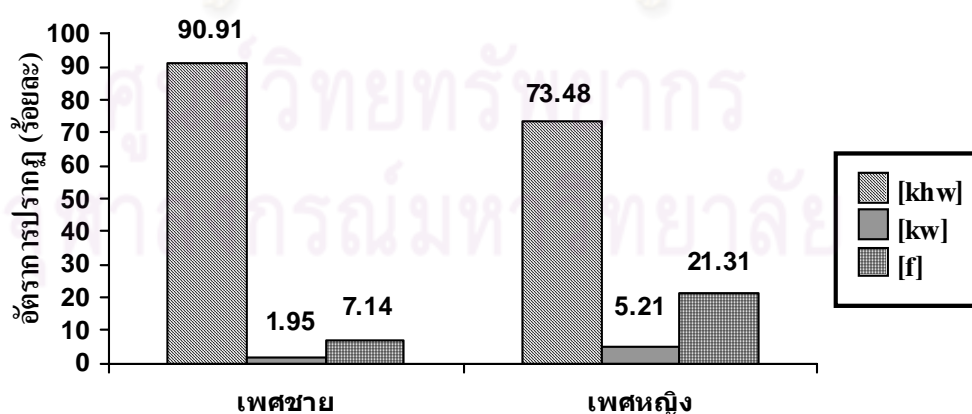
จากการวิเคราะห์การใช้รูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ในกลุ่มผู้พูดเพศชาย และ ในกลุ่มผู้พูดเพศหญิง พบว่ามีอัตราการใช้รูปแปรต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ที่ใช้โดยผู้ชายกับผู้หญิง แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพัยชนะควบกล้า (khw) ตามเพศของผู้พูด

รูปแปร \ เพศ	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน[khw]	700	90.91	593	73.48
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	70	9.09	214	26.52
[kw]	15	1.95	42	5.21
[f]	55	7.14	172	21.31
รวม	770	100	807	100

$$(x^2 = 142, p < 0.01, df = 1)$$

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่ารูปแปรมาตรฐานของ พัยชนะควบกล้า (khw) ในกลุ่มผู้พูดเพศชายมีจำนวนมากกว่าในกลุ่มผู้พูดเพศหญิง ประมาณร้อยละ 18 โดยในกลุ่มผู้พูดเพศชายพบอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานถึงประมาณร้อยละ 92 ในขณะที่ ในกลุ่มเพศหญิงพบอัตราการปรากฏประมาณร้อยละ 73 เมื่อพิจารณาอัตราการใช้รูปแปรไม่มาตรฐานของ พัยชนะควบกล้า (khw) กลับพบว่าเพศหญิงมีอัตราการใช้มากกว่าเพศชาย คิดเป็นประมาณร้อยละ 17 โดยพบรูปแปรไม่มาตรฐานในกลุ่มผู้พูดเพศชายประมาณ ร้อยละ 9 และพบในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงประมาณ ร้อยละ 27 เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าเพศของผู้พูด มีความสัมพันธ์กับรูปแปรพัยชนะควบกล้า (khw) ซึ่งอาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยภาพที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 อัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรพัยชนะควบกล้า (khw) ตามเพศของผู้พูด

ตารางที่ 4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพญฺุชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามเพศของผู้พูด

รูปแปร	พญฺุชนะควบกล้ำ (kw)				พญฺุชนะควบกล้ำ (khw)			
	ชาย		หญฺิง		ชาย		หญฺิง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	617	92.78	598	84.58	-	-	-	-
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	-	-	-	-	700	90.91	593	73.48
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	48	7.22	109	15.42	-	-	-	-
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	-	-	-	-	70	9.90	214	26.52
รวม	665	100	707	100	770	100	807	100

จากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างกลุ่มผู้พูดเพศชาย กับกลุ่มผู้พูดเพศหญฺิงในการใช้รูปแปรของพญฺุชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ดังตารางที่ 4.3 พบว่ารูปแปรมาตรฐานของพญฺุชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มีการใช้ในกลุ่มผู้พูดเพศชายมากกว่าในกลุ่มผู้พูดเพศหญฺิง ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยนี้ว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญฺิงจะใช้รูปแปรมาตรฐานของพญฺุชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชาย ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการที่เพศชายมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับโลกภายนอกมากกว่าเพศหญฺิง กล่าวคือ เพศชายมีโอกาสได้ออกไปทำธุระติดต่อก้าขาย และได้อร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด รวมถึงการที่เพศชายมีความสนใจที่จะติดตามข่าวสารต่างๆมากกว่าเพศหญฺิง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เพศชายตระหนักถึงการใช้ภาษามาตรฐานมากกว่า ในขณะที่เพศหญฺิงยังไม่ค่อยมีโอกาสออกสู่โลกภายนอก จึงไม่ค่อยค้ำนึ่งถึงเรื่องการใช้ภาษาที่มีศักดิ์ศรี อย่งไรก็ตาม ทั้งผู้พูดเพศชายและผู้พูดเพศหญฺิงมีแนวโน้มอย่างเดียวกันในการออกเสียงพญฺุชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) กล่าวคือ มีการออกเสียงที่เป็นมาตรฐานมากกว่าเสียงที่ไม่เป็นมาตรฐาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแปรมาตรฐานเป็นที่นิยมใช้ในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยา ส่วนรูปแปรไม่มาตรฐานได้รับความนิยมน้อยมาก

4.2 อายุ

4.2.1 การแปรของพัยชนะควบกล้า (kw) ตามอายุของผู้พูด

ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มคนที่สัมภาษณ์ 60 คน ออกตามระดับอายุของผู้พูด เป็น 3 กลุ่มอายุ กลุ่มละ 20 คน คือ

1. กลุ่มอายุ 10-20 ปี เป็นตัวแทนคนรุ่นใหม่
2. กลุ่มอายุ 30-40 ปี เป็นตัวแทนวัยผู้ใหญ่
3. กลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป เป็นตัวแทนคนรุ่นเก่า

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเสียงพัยชนะควบกล้า (kw) ทั้งหมดตามอายุของผู้พูดพบว่า มีความแตกต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูปในแต่ละกลุ่มอายุ แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ในการออกเสียง (kw) ตามอายุของผู้พูด ดังตารางที่ 4.4

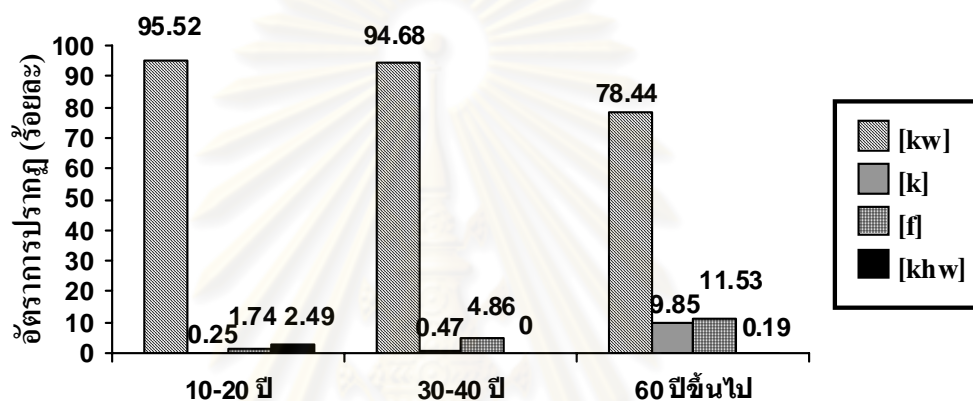
ตารางที่ 4.4 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพัยชนะควบกล้า (kw) ตามอายุของผู้พูด

รูปแปร \ อายุ	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน[kw]	384	95.52	409	94.68	422	78.44
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	18	4.48	23	5.32	116	21.56
[k]	1	0.25	2	0.47	53	9.85
[f]	7	1.74	21	4.86	62	11.53
[khw]	10	2.49	0	0	1	0.19
รวม	402	100	432	100	538	100

($\chi^2 = 89.57, p < 0.01, df = 2$)

จากตารางที่ 4.4 จะเห็นได้ว่าอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราคดน้อยลงในกลุ่มผู้พูดอายุมากขึ้น โดยในกลุ่มอายุ 10-20 ปี รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราการปรากฏมากที่สุด ประมาณร้อยละ 96 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-40 ปี มีอัตราการปรากฏประมาณร้อยละ 95

และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 78 เมื่อพิจารณาอัตราการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐานซึ่งได้แก่ [k f และ khw] พบผลการปรากฏในทางตรงกันข้ามคือ รูปแปรไม่ มาตรฐาน[k f และ khw] มีอัตราการปรากฏมากที่สุดในกลุ่มผู้พูด อายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 22 รองลงมาคือในกลุ่มอายุ 30-40 ปี และในกลุ่มอายุ 10-20 ปี มีอัตราการปรากฏใกล้เคียงกันมากคือ ประมาณร้อยละ 5 เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าอายุของผู้พูดมีความสัมพันธ์กับรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ซึ่งอาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.3 อัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามอายุของผู้พูด

4.2.2 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุของผู้พูด

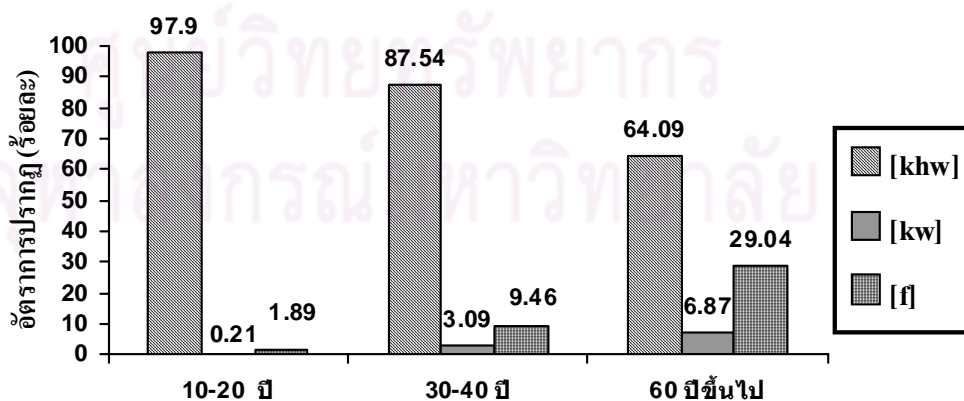
เมื่อนำข้อมูลของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ทั้งหมดมาแยกตามอายุของผู้พูดออกเป็น 3 กลุ่มอายุดังกล่าวในหัวข้อ 4.3 พบว่า มีความแตกต่างกันตามอายุของผู้พูด โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากกรรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูปของแต่ละกลุ่มอายุ แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุของผู้พูด

รูปแปร	อายุ	10-20ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [khw]		467	97.90	453	87.54	373	64.09
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]		10	2.10	65	12.55	209	35.91
[kw]		1	0.21	16	3.09	40	6.87
[f]		9	1.89	49	9.46	169	29.04
รวม		477	100	518	100	582	100

$$(x^2 = 218.58, p < 0.01, df = 2)$$

จากตารางที่ 4.5 จะเห็นได้ว่าอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [khw] มีอัตราลดลงในกลุ่มผู้พูดอายุมากขึ้น โดยในกลุ่มอายุ 10-20 ปี รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราการปรากฏมากที่สุด ประมาณร้อยละ 98 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-40 ปี ประมาณร้อยละ 88 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 64 เมื่อพิจารณาอัตราการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐานซึ่งได้แก่ [kw] และ [f] พบว่าเป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] ปรากฏมากที่สุด ในกลุ่มผู้พูด อายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 36 รองลงมา คือ ในกลุ่มอายุ 30-40 ปี ประมาณร้อยละ 13 และในกลุ่มอายุ 10-20 ปี ประมาณร้อยละ 2 ซึ่งเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าอายุของผู้พูดมีความสัมพันธ์กับรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ซึ่งอาจแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นดังภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 อัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุของผู้พูด

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรรูปพลังงานความร้อน (kw) และ (khw) ตามอายุของผู้พูด

รูปแปรรูป	พลังงานความร้อน (kw)						พลังงานความร้อน (khw)					
	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป		10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรรูปมาตรฐาน[kw]	384	95.52	409	94.68	422	78.44	-	-	-	-	-	-
รูปแปรรูปมาตรฐาน [khw]	-	-	-	-	-	-	467	97.90	453	87.54	373	64.09
รูปแปรรูปไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	18	4.48	23	5.32	116	21.56	-	-	-	-	-	-
รูปแปรรูปไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	-	-	-	-	-	-	10	2.10	65	12.55	209	35.91
รวม	402	100	432	100	538	100	477	100	518	100	582	100

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อเปรียบเทียบการปรากฏของรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ดังตารางที่ 4.6 จะเห็นว่ารูปแปรมาตรฐานมีการปรากฏมากที่สุดในกลุ่มผู้พูดอายุน้อยที่สุด ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยว่า กลุ่มผู้พูดอายุน้อยจะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดที่อายุมาก และเป็นที่น่าสังเกตว่า รูปแปรมาตรฐานมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐานอย่างเห็นได้ชัดในทุกกลุ่มอายุ โดยส่วนหนึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้พูดอายุน้อยมีโอกาสทางการศึกษามากขึ้นและหลากหลายมากกว่าผู้พูดอายุมาก และการศึกษาในปัจจุบันก็มีมาตรฐานมากกว่าในอดีต นอกจากนี้โอกาสทางการศึกษาของผู้พูดอายุน้อยยังมาจากการเรียนรู้ผ่านสื่อ และเทคโนโลยีต่างๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ฯลฯ จึงทำให้มีโอกาสได้สัมผัสกับภาษามาตรฐานและใช้ภาษามาตรฐานในการสื่อสารในชีวิตประจำวันมากกว่าด้วย

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่ารูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ยังนิยมใช้มากในกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยา และใช้มากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐานอย่างเห็นได้ชัดในทุกกลุ่มอายุ โดยรูปแปรมาตรฐานมีอัตราการปรากฏลดลงในผู้พูดมีอายุมาก ในขณะที่รูปแปรไม่มาตรฐานมีอัตราการปรากฏน้อยในผู้พูดมีอายุน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้รูปแปรไม่มาตรฐานของผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยามีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ และในอนาคตรูปแปรไม่มาตรฐานนี้อาจไม่ปรากฏอีกต่อไป

4.3 การศึกษา

4.3.1 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามตัวแปรการศึกษาของผู้พูด

การศึกษาของผู้พูดในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับการศึกษา คือ

1. ระดับสูง ในที่นี้คือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป
2. ระดับกลาง ในที่นี้คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษา
3. ระดับต่ำ ในที่นี้คือ ระดับชั้นประถมศึกษา

ในการศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามระดับการศึกษาของผู้พูดนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 20 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 30-40 ปีมาวิเคราะห์เท่านั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้เป็นกลุ่มผู้พูดเพียงกลุ่มเดียวที่มีช่วงอายุอยู่ในเกณฑ์ที่มีระดับการศึกษาได้ทั้ง 3 ระดับ ดังกล่าวข้างต้น โดยแบ่งเป็นกลุ่มตามระดับการศึกษาได้ 3 กลุ่ม คือ การศึกษาระดับสูง 8 คน การศึกษาระดับกลาง 6 คน และ การศึกษาระดับต่ำ 6 คน

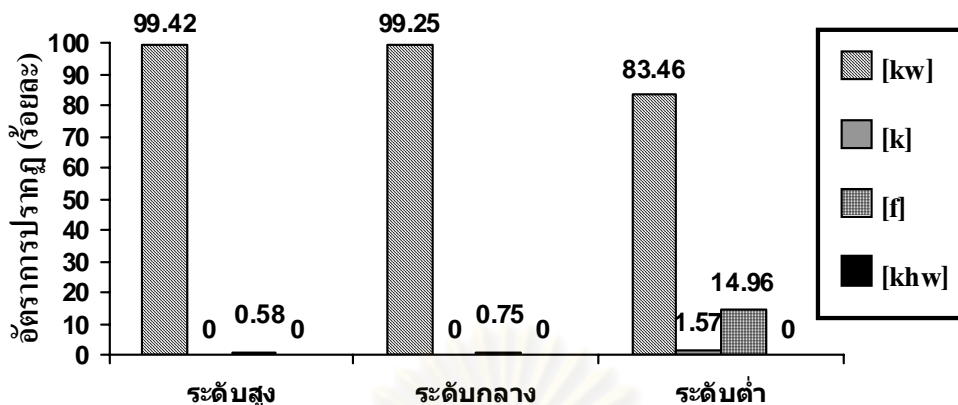
จากผลการวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละระดับการศึกษามีอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก การรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ที่ใช้ในแต่ละระดับการศึกษา แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามระดับการศึกษาของผู้พูด

รูปแปร \ ระดับการศึกษา	ระดับสูง		ระดับกลาง		ระดับต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	170	99.42	133	99.25	106	83.46
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	1	0.58	1	0.75	21	16.54
[k]	0	0	0	0	2	1.57
[f]	1	0.58	1	0.75	19	14.96
[khw]	0	0	0	0	0	0
รวม	171	100	134	100	127	100

$$(x^2 = 44.86, p < 0.01, df = 2)$$

จากตาราง 4.7 พบว่าในการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [kw] กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูง และที่มีการศึกษาในระดับปานกลาง มีอัตราการปรากฏสูงที่สุดในอัตราที่เท่ากัน คือประมาณร้อยละ 99 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษิต่ำ ประมาณร้อยละ 83 เมื่อพิจารณาการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw] พบว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงมีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือประมาณร้อยละ 0.6 และปรากฏมากขึ้นเพียงเล็กน้อยในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษิต่ำ ประมาณร้อยละ 0.8 และปรากฏมากที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษิต่ำ ประมาณร้อยละ 17 และความแตกต่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าการศึกษิต่ำของผู้พูดมีความสัมพันธ์กับรูปแปรของพัญชนะควบกล้ำ (kw) ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นด้วยภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 อัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรพัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามตัวแปรการศึกษาของผู้พูด

4.3.2 การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามตัวแปรการศึกษาของผู้พูด

การศึกษาของผู้พูดในงานวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับการศึกษา เช่นเดียวกับที่กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.3.1 ข้างต้น

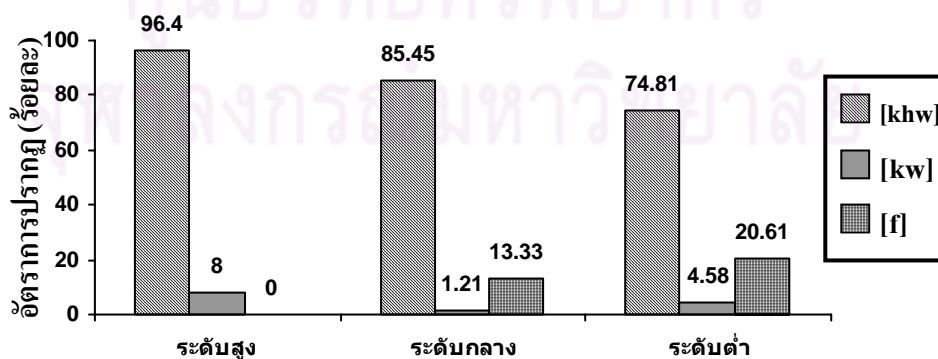
จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า ในแต่ละระดับการศึกษามีอัตราการปรากฏของรูปแปรต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งของการปรากฏของรูปแปรแต่ละรูป ที่ใช้ในแต่ละระดับการศึกษา แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามระดับการศึกษาของผู้พูด

รูปแปร \ ระดับการศึกษา	ระดับสูง		ระดับกลาง		ระดับต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	214	96.40	141	85.45	98	74.81
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	8	3.60	24	14.55	33	25.19
[kw]	8	3.60	2	1.21	6	4.58
[f]	0	0	22	13.33	27	20.61
รวม	222	100	165	100	131	100

$$(x^2 = 35.87, p < 0.01 \text{ df} = 2)$$

จากตาราง 4.8 พบว่าในการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [khw] กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูง มีอัตราการปรากฏมากที่สุด ประมาณร้อยละ 96 รองลงมาคือกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษานกลาง ประมาณร้อยละ 85 และพบน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาในระดับต่ำ ประมาณร้อยละ 75 เมื่อพิจารณาการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐาน [kw และ f] พบว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงกลับมีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 4 และปรากฏมากที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษานกลาง ประมาณร้อยละ 15 และปรากฏมากที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ ประมาณร้อยละ 25 เป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงว่าการศึกษาของผู้พูด มีความสัมพันธ์กับรูปแปรพัญชนะควบกล้ำ (khw) ซึ่งอาจแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 อัตราร้อยละในการปรากฏของรูปแปรพัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามตัวแปรการศึกษาของผู้พูด

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพญฺญชนะควบเกล้า (kw) และ (khw) ตามระดับการศึกษาของผู้พูด

ระดับการศึกษา รูปแปร	พญฺญชนะควบเกล้า (kw)						พญฺญชนะควบเกล้า (khw)					
	ระดับสูง		ระดับกลาง		ระดับต่ำ		ระดับสูง		ระดับกลาง		ระดับต่ำ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	170	99.42	133	99.25	106	83.46	-	-	-	-	-	-
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	-	-	-	-	-	-	214	96.40	141	85.45	98	74.81
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	1	0.58	1	0.75	21	16.54	-	-	-	-	-	-
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	-	-	-	-	-	-	8	3.60	24	14.55	33	25.19
รวม	171	100	134	100	127	100	222	100	165	100	131	100

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการปรากฏของรูปแปร (kw) และ (khw) ดังตารางที่ 4.9 พบว่ารูปแปรมาตรฐานมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐานในทุกระดับการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด โดยรูปแปรมาตรฐานมีอัตราการปรากฏน้อยลง เมื่อกลุ่มผู้พูดมีระดับการศึกษาต่ำลง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยนี้ว่า กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงจะออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ หรืออีกนัยหนึ่ง รูปแปรไม่มาตรฐานมีอัตราการปรากฏสูงขึ้น เมื่อกลุ่มผู้พูดมีระดับการศึกษาต่ำลง เมื่อทดสอบด้วยไคสแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า รูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษาของผู้พูด

สรุปได้ว่า ตัวแปรการศึกษาเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ของผู้พูด นั่นคือ ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (khw) และ (khw) โดยรูปแปรมาตรฐาน ยังเป็นที่นิยมใช้ในผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยา ส่วนรูปแปรไม่มาตรฐาน มีอัตราการปรากฏน้อยมาก แสดงให้เห็นแนวโน้มว่า อัตราการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐานจะน้อยลงเรื่อยๆ และอาจหมดไปในที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากคนในตำบลบ้านแพรกได้รับโอกาสทางการศึกษาเพิ่มขึ้น

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยนี้ว่า การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมของผู้พูด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษานั้น จากการวิเคราะห์พบว่าในเรื่องของตัวแปรเพศ ผลการวิเคราะห์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ว่าผู้พูดเพศหญิงใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชาย เนื่องจากพบผลการวิเคราะห์ในทางตรงกันข้าม คือ เพศชายมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศหญิง ในเรื่องของตัวแปรอายุพบว่า ผลการวิเคราะห์ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้พูดยังมีอายุน้อยลงเท่าใดยังใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากขึ้นเท่านั้น และในเรื่องของตัวแปรการศึกษาพบว่า ผู้พูดยังมีการศึกษาสูงเท่าใดยังใช้รูปแปรมาตรฐานมากขึ้น แต่จะเห็นได้ชัดเจนในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่า เนื่องจาก การใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ของกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงและการศึกษาปานกลางมีอัตราการปรากฏเท่ากัน

ผลการวิเคราะห์ต่างๆ ในบทนี้สรุปได้ว่า รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ยังเป็นที่นิยมอยู่มาก ซึ่งเห็นได้จากอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานที่ปรากฏอย่างเด่นชัดเมื่อเปรียบเทียบกับรูปแปรไม่มาตรฐานในทุกตัวแปรทางสังคมที่นำมาวิเคราะห์ จึงทำให้เห็นว่ารูปแปรมาตรฐานมีแนวโน้มที่จะถูกใช้มากขึ้น ในขณะที่รูปแปรไม่มาตรฐานมีแนวโน้มจะถูกใช้ลดลง ในชุมชนตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรกจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 5

รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรวจนลีลา

ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์รูปแปร และความถี่ในการปรากฏของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรวจนลีลา ซึ่งกำหนดไว้ในงานวิจัยนี้ 3 แบบ ได้แก่ การสัมภาษณ์ การอ่านบทความ และการอ่านรายการคำ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ กับ วจนลีลาดังกล่าว มีความสัมพันธ์กัน โดยวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การหาค่าร้อยละ และการหาค่าไคสแควร์

5.1 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามวจนลีลา

วจนลีลาที่ใช้ในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 3 แบบ คือ

1. การสัมภาษณ์ เป็นวจนลีลาแบบไม่เป็นทางการ
2. การอ่านบทความ เป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการ
3. การอ่านรายการคำ เป็นวจนลีลาแบบเป็นทางการมาก

เมื่อนำข้อมูลของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ทั้งหมด ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน โดยไม่ได้แยกตามเพศ อายุ และการศึกษา มาแยกตามวจนลีลาซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบดังกล่าวข้างต้นพบว่า การใช้รูปแปร ซึ่งได้แก่รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] และรูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw] มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) ดังแสดงในตารางที่ 5.1

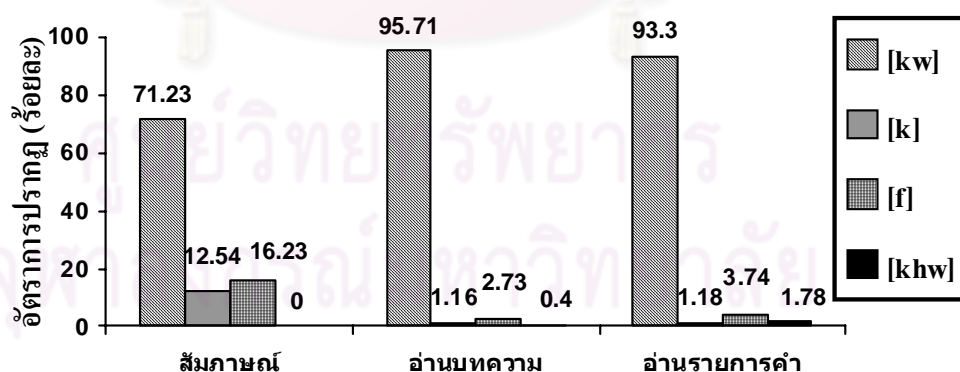
ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.1 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพหุชนะควบล้ำ (kw) ตามวันลีลา

วันลีลา \ รูปแปร	สัมภาษณ์		อ่านบทความ		อ่านรายการค่า	
	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	250	71.23	491	95.71	474	93.30
รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [f] และ [khw]	101	28.77	22	4.29	34	6.69
[k]	44	12.54	6	1.16	6	1.18
[f]	57	16.23	14	2.73	19	3.74
[khw]	0	0	2	0.4	9	1.78
รวม	351	100	513	100	508	100

($\chi^2 = 133.03$, $p < 0.01$, $df = 2$)

ตารางที่ 5.1 แสดงให้เห็นว่า รูปแปรของพหุชนะควบล้ำ (kw) ตามตัวแปรวันลีลา ทั้งหมด 4 รูปแปร ได้แก่ รูปแปร [kw] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐาน และรูปแปร [k] [f] และ [khw] ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน มีความถี่ต่างกันตามวันลีลา กล่าวคือ เมื่อพิจารณาอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานพบว่า ในวันลีลาการอ่านบทความมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด ประมาณร้อยละ 96 รองลงมาคือ วันลีลาการอ่านรายการค่า ประมาณร้อยละ 93 และพบน้อยที่สุดในวันลีลาการสัมภาษณ์ ประมาณร้อยละ 71 โดยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพหุชนะควบล้ำ (kw) ตามวันลีลา

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรมาตรฐาน [kw] กับวันลีลาทั้ง 3 แบบ เพื่อที่จะพิสูจน์สมมติฐานของงานวิจัยครั้งนี้ว่า รูปแปรมาตรฐานดังกล่าวปรากฏมากที่สุดในวันลีลาที่เป็นทางการมากที่สุด ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีความถี่ในการปรากฏต่างกัน ตาม

ความเป็นทางการของวงจรถัด คือปรากฏน้อยที่สุดในวงจรถัดการสัมผัส และปรากฏมากขึ้นในวงจรถัดการอ่านบทความ และในวงจรถัดการอ่านรายการคำ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าความถี่ในการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานในวงจรถัดการอ่านบทความ และในวงจรถัดการอ่านรายการคำแทบไม่มีความต่างกันเลย ซึ่งอัตราในการแสดงความถี่ (ดังแสดงในตารางที่ 5.1) ทำให้สามารถตีความได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยาไม่แยกวงจรถัดการอ่านบทความและการอ่านรายการคำ คือจะถือว่ามีความเป็นทางการเท่าๆกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยาแยกความแตกต่างระหว่างวงจรถัดการอ่านบทความกับไม่เป็นทางการในการออกเสียงรูปแปรมาตรฐาน [kw] ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยนี้

เมื่อพิจารณารูปแปร [k] [f] และ [khw] ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) กับวงจรถัดทั้ง 3 แบบนั้น ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าเป็นภาพที่มองกลับกันจากการมองรูปแปรมาตรฐาน กล่าวคือ ในวงจรถัดการสัมผัส พบอัตราการปรากฏมากที่สุด ประมาณร้อยละ 29 และพบน้อยลงในอัตราใกล้เคียงกันในวงจรถัดการอ่านบทความ และในวงจรถัดการอ่านรายการคำ ประมาณร้อยละ 4 และ 7 ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อความเป็นทางการน้อยลงผู้พูดจะใช้รูปแปรไม่มาตรฐานมากขึ้น

5.2 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามวงจรถัด

เช่นเดียวกับการศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามวงจรถัดในหัวข้อ 5.1 เมื่อนำข้อมูลของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ทั้งหมด ที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน มาแยกตามวงจรถัดซึ่งแบ่งออกเป็น 3 แบบดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) ในการออกเสียง (khw) ตามวงจรถัด ดังแสดงในตารางที่ 5.2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

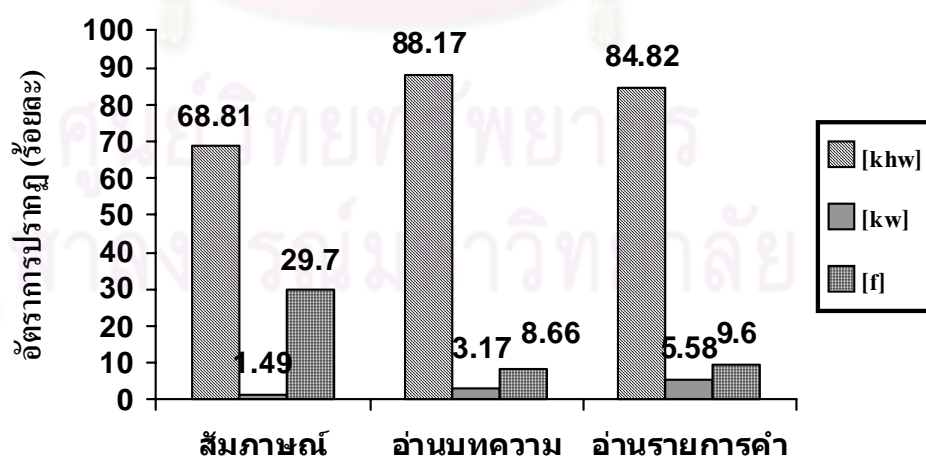

ตารางที่ 5.2 ความแตกต่างในการใช้รูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามวจนลีลา

รูปแปร	วจนลีลา		อ่านบทความ		อ่านรายการคำ	
	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ	จำนวนครั้งในการออกเสียง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	278	68.81	529	88.17	486	84.82
รูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f]	126	31.19	71	11.83	87	15.18
[kw]	6	1.49	19	3.17	32	5.58
[f]	120	29.7	52	8.66	55	9.6
รวม	404	100	600	100	573	100

($\chi^2 = 66.11$, $p < 0.01$, $df = 2$)

ตารางที่ 5.2 แสดงให้เห็นว่า รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามตัวแปรวจนลีลา ทั้งหมด 3 รูปแปร ได้แก่ รูปแปร [khw] ซึ่งเป็นรูปแปรมาตรฐาน และรูปแปร [kw] และ [f] ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน มีความถี่ต่างกันตามวจนลีลา กล่าวคือ เมื่อพิจารณาอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานพบว่า ในวจนลีลาการอ่านบทความมีความถี่ในการใช้มากที่สุด ประมาณร้อยละ 88 รองลงมาคือ วจนลีลาการอ่านรายการคำ ประมาณร้อยละ 85 และพบน้อยที่สุดในวจนลีลาการสัมภาษณ์ ประมาณร้อยละ 69 ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นดังภาพที่ 5.2

ภาพที่ 5.2 อัตราร้อยละของการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามวจนลีลา

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแปรมาตรฐาน [khw] กับวจนลีลาทั้ง 3 แบบ เพื่อที่จะพิสูจน์สมมติฐานของงานวิจัยครั้งนี้ว่า รูปแปรมาตรฐานดังกล่าวปรากฏมากที่สุดในวจนลีลาที่เป็นทางการมากที่สุด ผลการวิเคราะห์พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีความถี่ในการปรากฏต่างกันตามความเป็นทางการของวจนลีลา คือปรากฏน้อยที่สุดในวจนลีลาการสัมภาษณ์ และปรากฏมากขึ้นในวจนลีลาการอ่านบทความ และในวจนลีลาการอ่านรายการคำ แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าความถี่ในการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานในวจนลีลาการอ่านบทความ และในวจนลีลาการอ่านรายการคำมีความต่างกันน้อยมาก ซึ่งอัตราในการแสดงความถี่ (ดังแสดงในตารางที่ 5.2) ทำให้สามารถตีความได้ว่า ผู้พูดภาษาไทยถิ่นอยุธยาไม่แยกวจนลีลาการอ่านบทความและการอ่านรายการคำ คือจะถือว่ามีความเป็นทางการเท่าๆกัน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นเป็นการสนับสนุนสมมติฐานตามที่ได้ตั้งไว้

เมื่อมองรูปแปร [kw] และ [f] ซึ่งเป็นรูปแปรไม่มาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) กับวจนลีลาทั้ง 3 แบบนั้น ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่าเป็นภาพที่มองกลับกันจากการมองรูปแปรมาตรฐาน กล่าวคือ ในวจนลีลาการสัมภาษณ์ พบอัตราการปรากฏมากที่สุด ประมาณร้อยละ 31 และพบน้อยลงในอัตราใกล้เคียงกันในวจนลีลาการอ่านบทความ และในวจนลีลาการอ่านรายการคำ ประมาณร้อยละ 12 และ 15 ตามลำดับ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่า เมื่อความเป็นทางการน้อยลงผู้พูดจะใช้รูปแปรไม่มาตรฐานมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบความแตกต่างในการใช้รูปแปรพญัชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามวจนลีลา

รูปแปร	วจนลีลา	พญัชนะควบกล้า (kw)						พญัชนะควบกล้า (khw)					
		สัณภษณั		อ่านบทควม		อ่านรยการค้		สัณภษณั		อ่านบทควม		อ่านรยการค้	
		จ้นวน	ร้อยละ	จ้นวน	ร้อยละ	จ้นวน	ร้อยละ	จ้นวน	ร้อย ละ	จ้นวน	ร้อย ละ	จ้นวน	ร้อย ละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]		250	71.23	491	95.71	474	93.30	-	-	-	-	-	-
รูปแปรมาตรฐาน [khw]		-	-	-	-	-	-	278	68.81	529	88.17	486	84.82
รูปแปรไม่มาตรฐาน[k] [f] และ[khw]		101	28.77	22	4.29	34	6.69	-	-	-	-	-	-
รูปแปรไม่มาตรฐาน[kw] และ [f]		-	-	-	-	-	-	126	31.19	71	11.83	87	15.18
รวม		351	100	513	100	508	100	404	100	600	100	573	100

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการปรากฏรูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรวัจนลีลาทั้ง 3 วัจนลีลา ดังตารางที่ 5.3 พบว่ามีลักษณะการแปรเหมือนกัน กล่าวคือ รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ปรากฏมากที่สุดใวัจนลีลาการอ่านบทความ และปรากฏรองลงมาในวัจนลีลาการอ่านรายการคำ และปรากฏน้อยที่สุดในวัจนลีลาการสัมภาษณ์ จะสังเกตได้ว่า รูปแปรมาตรฐานดังกล่าวไม่ได้ปรากฏมากที่สุดใวัจนลีลาการอ่านรายการคำ ซึ่งเป็นวัจนลีลาที่งานวิจัยในอดีตระบุว่าเป็นทางการมากที่สุด ข้อค้นพบนี้แสดงว่า สำหรับชาวอยุธยาการอ่านรายการคำมีความเป็นทางการน้อยกว่าการอ่านบทความ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บอกภาษามีความคุ้นเคยและมีโอกาสในการฟังการอ่านในลักษณะการอ่านรายการคำ เช่น การอ่านรายนามของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือพิธีต่างๆ ในชุมชน มากกว่าการอ่านในลักษณะของบทความ เช่น การอ่านหนังสือ หรือตำรา นอกจากนี้ โดยพื้นฐานของผู้บอกภาษาซึ่งอาศัยอยู่ในชนบทก็ไม่มีนิสัยรักการอ่านด้วย ดังนั้น การอ่านรายการคำในความรู้สึของผู้บอกภาษาจึงอาจเป็นสิ่งที่คุ้นเคย และรู้สึกว่าเป็นทางการน้อยกว่า และอ่านง่ายกว่าการอ่านบทความ

อย่างไรก็ตาม การปรากฏของรูปแปรมาตรฐานในวัจนลีลาการอ่านบทความ และในวัจนลีลาการอ่านรายการคำมีความต่างกันน้อยมาก จึงอาจรวมให้เป็นวัจนลีลาเดียวกัน คือเป็นทางการ

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับงานวิจัยอื่นๆ ในอดีตที่ผ่านมาซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแปรภาษามีการแปรไปตามวัจนลีลา เช่น งานของ Labov (1972) ที่พบว่าผู้พูดในนิวยอร์กออกเสียง (r) ซึ่งเป็นเสียงที่มีศักดิ์ศรีในอัตราที่มากขึ้นตามความเป็นทางการของวัจนลีลาทั้ง 4 แบบ ได้แก่ วัจนลีลาที่ไม่เป็นทางการ วัจนลีลาการสัมภาษณ์ วัจนลีลาการอ่านบทความ และวัจนลีลาการอ่านรายการคำ การศึกษาของ สุธิดา พูลทรัพย์ (2536) พบว่าความถี่ในการออกเสียงรูปแปรมาตรฐาน [r] และ [l] ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา มีการแปรตามวัจนลีลา คือ การปรากฏของรูปแปรมาตรฐานดังกล่าวมีอัตราเพิ่มขึ้นตามความเป็นทางการของวัจนลีลา 5 วัจนลีลา ได้แก่ การสนทนา การสัมภาษณ์ การอ่านบทความ การอ่านรายการคำ และการอ่านคำคู่เทียบเสียง

งานของ ฐาณิตา พิณเจริญพันธุ์ (2550) ก็พบว่าวัจนลีลา 3 แบบ ได้แก่ วัจนลีลาคู่เทียบเสียง วัจนลีลาการอ่านรายการคำ และวัจนลีลาการอ่านประโยค ต่างมีความสัมพันธ์กับการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาอังกฤษของผู้พูด 3 กลุ่ม คือ ชาวเขมร ชาวไทย และชาวลาว โดยพบว่ากลุ่มผู้พูดทั้ง 3 กลุ่ม ต่างออกเสียงควบกล้ำในภาษาอังกฤษในอัตราที่มากขึ้นตามความเป็นทางการของวัจนลีลา และการศึกษาของ Dickerson และ Dickerson (1977 อ้างใน ฐาณิตา พิณเจริญพันธุ์, 2550) พบว่าผู้พูดคนญี่ปุ่นซึ่งเรียนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศออกเสียง (r) ใน

ภาษาอังกฤษได้ถูกต้องเกือบ 100 % ในวัจนลีลาการอ่านรายการคำ แต่ออกเสียงถูกเพียง 50 % เมื่อเป็นการพูดแบบเป็นกันเอง

จากผลการวิเคราะห์การใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรวัจนลีลาทั้ง 3 วัจนลีลาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่ารูปแปรมาตรฐานดังกล่าวยังเป็นรูปแปรที่ได้รับความนิยมในชุมชนตำบลบ้านแพรงอยู่ เนื่องจากมีความถี่ในการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐานอย่างเด่นชัด และพบว่าความถี่ในการใช้รูปแปรมาตรฐานของทั้งสองตัวแปรต่างมีการแปรตามวัจนลีลา คือ มีการปรากฏมากที่สุดในวัจนลีลาที่เป็นทางการ คือ ในวัจนลีลาการอ่านรายการคำ และวัจนลีลาการอ่านบทความ และปรากฏน้อยที่สุดในวัจนลีลาการสัมภาษณ์ ซึ่งมีความเป็นทางการน้อยกว่า ซึ่งข้อค้นพบนี้สนับสนุนสมมติฐานของงานวิจัยนี้ที่ตั้งไว้ว่า รูปแปรมาตรฐานปรากฏมากที่สุดในวัจนลีลาที่เป็นทางการมากและปรากฏน้อยลงตามระดับความเป็นทางการที่น้อยลง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามเพศ เมื่อควบควมตัวแปรอื่น

จากบทที่ 4 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคค 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ และการศีกษา พบว่าตัวแปรเพศมีความสัมพันธ์กับการแปรของพญัณณะควบกล้าดังกล่าว โดยกลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิง (ดูบทที่ 4) ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์การแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรเพศเมื่อมีการควบควมตัวแปรอายุ ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่มอายุ คือ กลุ่มอายุ 10-20ปี กลุ่มอายุ 30-40ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป และตัวแปรการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การศีกษาระดับสูง การศีกษาระดับกลาง และการศีกษาระดับต่ำ

6.1 การแปรของพญัณณะควบกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควบควมตัวแปรอายุ

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามเพศเมื่อควบควมตัวแปรอายุ หมายความว่าผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มอายุเดียวกันเสียง (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่าเพศชายมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่าเพศหญิงนั้นจะเป็นจริงในทุกกลุ่มอายุหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [kw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [khw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) กลุ่มอายุที่แบ่งในงานวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ

1. อายุ 10-20 ปี
2. อายุ 30-40 ปี
3. อายุ 60 ปีขึ้นไป

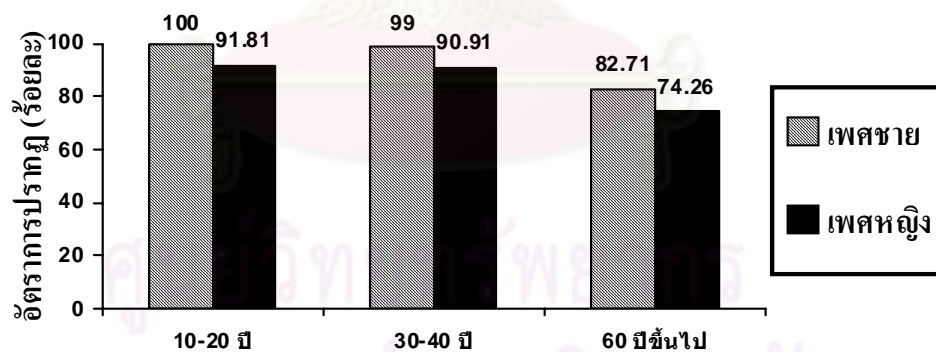
จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดชายและกลุ่มผู้พูดเพศหญิงมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากกรรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณหาค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชณะควบกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

รูปแปร	เพศ		10-20 ปี				30-40 ปี				60 ปีขึ้นไป			
			ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ		
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	198	100	186	91.81	199	99	210	90.91	220	82.71	202	74.26		
รวม	198	100	204	100	201	100	231	100	266	100	272	100		

($\chi^2 = 7.03, p > 0.01, df = 5$)

ผลการวิเคราะห์การแปรของพญชณะควบกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.1 พบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายเป็นกลุ่มที่ใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงเสมอ คือ ประมาณร้อยละ 91 ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มอายุเท่าใด แต่ความแตกต่างดังกล่าวถือว่าน้อยมากและไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามแนวโน้มที่ว่าเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศหญิงก็ยังคงเป็นความจริง ดังจะเห็นได้ในภาพที่ 6.1

ภาพที่ 6.1 อัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชณะควบกล้า (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

6.2 การแปรของพญชณะควบกล้า (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

จากการวิเคราะห์การแปรของพญชณะควบกล้า (khw) ตามเพศในบทที่ 4 ซึ่งพบว่า เพศชายมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชณะควบกล้า (khw) มากกว่าเพศหญิงนั้น ในหัวข้อนี้ผู้วิจัย

ได้วิเคราะห์การแปรของรูปแปรมาตรฐาน [khw] ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุเพื่อพิจารณาว่า กลุ่มผู้พูดที่อยู่ในกลุ่มอายุเดียวกัน กลุ่มผู้พูดเพศชาย ยังมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงหรือไม่ โดยการวิเคราะห์มุ่งเน้นไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมี อัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4)

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดผู้ชายและกลุ่มผู้พูดเพศหญิง มีอัตราการใช้รูปแปร มาตรฐาน [khw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จาก การรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละ รูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

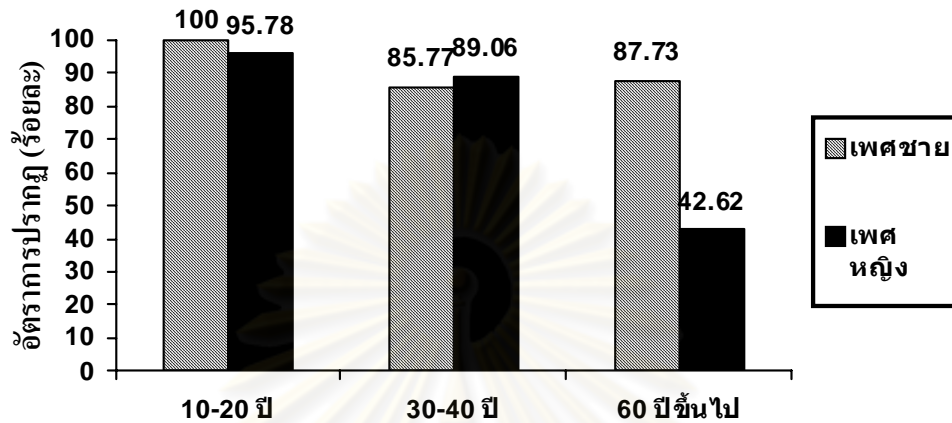
เพศ รูปแปร	10-20 ปี				30-40 ปี				60 ปีขึ้นไป			
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปร มาตรฐาน [khw]	240	100	227	95.78	217	85.77	236	89.06	243	87.73	130	42.62
รวม	240	100	237	100	253	100	265	100	277	100	305	100

$$(x^2 = 49.66, p < 0.01, df = 5)$$

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามเพศเมื่อ ควบคุมตัวแปรอายุ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.2 พบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายเป็นกลุ่มที่ใช้รูปแปร มาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างไม่มีสม่าเสมอ ความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญที่ ระดับ 0.01 โดยเมื่อเปรียบเทียบอัตราการปรากฏในกลุ่มเพศชายและเพศหญิงในกลุ่มอายุต่างๆ พบว่า ในกลุ่มอายุ 10-20 ปี กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิง ประมาณร้อยละ 4 แต่ในกลุ่มอายุ 30-40 ปี กลับพบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] น้อยกว่าเพศหญิง ประมาณร้อยละ 3 และในกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้ รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิงร้อยละ 45 โดยประมาณ และเมื่อเปรียบเทียบผลการ วิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 ที่พบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปร มาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิงนั้น พบว่ามีแนวโน้มคล้ายคลึงกันบางส่วน เนื่องจากกลุ่มผู้พูด เพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างชัดเจน เฉพาะในกลุ่มอายุ 60 ปี

ขึ้นไปเท่านั้น ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากในระหว่างการให้สัมภาษณ์ กลุ่มผู้พูดเพศชายอาจเกิดความระแวง เพราะคิดว่าตัวเองมีการศึกษาน้อย จึงกลัวว่าจะพูดไม่ถูกต้อง จึงพูดด้วยความระมัดระวัง รวมถึงโอกาสในการติดต่อสื่อสารกับสังคมภายนอกของเพศชายที่มีมากกว่าเพศหญิงด้วย (ดังภาพที่ 6.2)

ภาพที่ 6.2 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแบบของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุดังกล่าวข้างต้น พบว่า การใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] ในกลุ่มผู้พูดเพศชายมีมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงในทุกกรณี ยกเว้นการใช้รูปแบบมาตรฐาน [khw] ในกลุ่มอายุ 30-40 ปี ซึ่งพบว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงใช้มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชาย ประมาณร้อยละ 3 และเมื่อพิจารณาความถี่ในการปรากฏของรูปแบบมาตรฐานดังกล่าว จะสังเกตได้ว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงในอัตราเท่าๆกัน คือ ประมาณร้อยละ 8 และพบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแบบมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างชัดเจนเฉพาะในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไปเท่านั้น คือ ประมาณร้อยละ 45 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในการใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่มีนัยสำคัญในการใช้รูปแบบมาตรฐาน [khw] แสดงให้เห็นว่า รูปแบบมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) มีการแปรไปตามเพศ เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.1.2)

6.3 การแปรของพหุคูณคะแนน (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มการศึกษาระดับเดียวกันเสีย (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่าเพศชายมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่าเพศหญิงนั้นจะเป็นจริงในทุกระดับการศึกษาหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [khw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) ระดับการศึกษาที่แบ่งในงานวิจัยมี 3 กลุ่ม คือ

1. การศึกษาระดับสูง
2. การศึกษาระดับกลาง
3. การศึกษาระดับต่ำ

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้ชาย และกลุ่มผู้พูดเพศหญิง มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 6.3

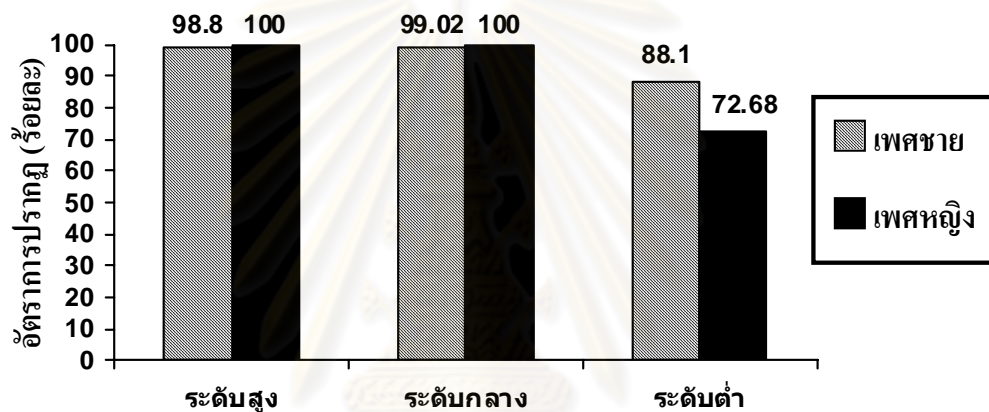
ตารางที่ 6.3 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณคะแนน (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

เพศ รูปแปร	การศึกษาระดับสูง				การศึกษาระดับกลาง				การศึกษาระดับต่ำ			
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	82	98.8	88	100	202	99.02	220	100	333	88.1	290	72.68
รวม	83	100	88	100	204	100	220	100	378	100	399	100

$$(x^2 = 10.62, p > 0.01, df = 5)$$

ผลการวิเคราะห์การแปรของพหุคูณคะแนน (kw) ที่ได้จำแนกตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.3 พบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชาย และกลุ่มผู้พูดเพศหญิงมีอัตราใน

การใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน แต่เป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยกลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำเท่านั้น ในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูง และกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษากลาง กลุ่มผู้พูดเพศหญิงมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายในอัตราที่เท่ากัน คือประมาณร้อยละ 1 ส่วนในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ พบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิง ประมาณร้อยละ 15 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่ามีความสอดคล้องกันบางส่วน เนื่องจากพบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงเฉพาะในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำเท่านั้น ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่ 6.3

ภาพที่ 6.3 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

6.4 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษาเพื่อพิจารณาว่าในกลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาเดียวกัน กลุ่มที่เป็นเพศชาย ยังมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มที่เป็นเพศหญิงหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4)

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดผู้ชายและกลุ่มผู้พูดเพศหญิง มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละ

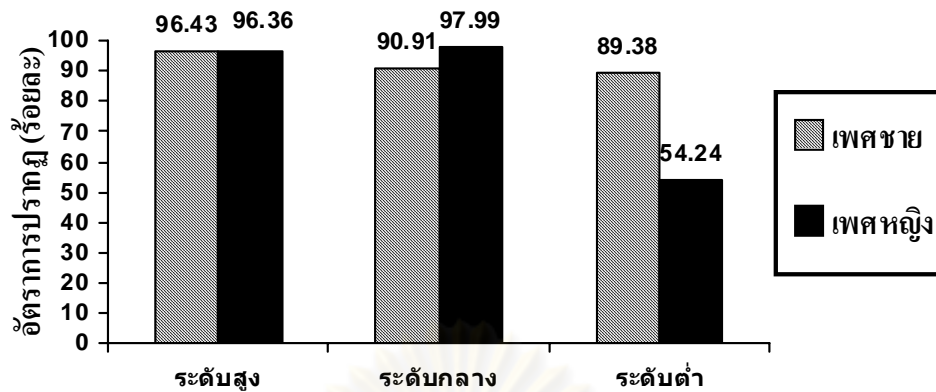
รูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชณะควบกล้า (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

รูปแปร	การศึกษาระดับสูง				การศึกษาระดับกลาง				การศึกษาระดับต่ำ			
	ชาย		หญิง		ชาย		หญิง		ชาย		หญิง	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	108	96.43	106	96.36	230	90.91	244	97.99	362	89.38	243	54.24
รวม	112	100	110	100	253	100	249	100	405	100	448	100

$$(x^2 = 36.78, p < 0.01, df=5)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพญชณะควบกล้า (khw) ที่ได้จำแนกตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 6.4 พบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายและกลุ่มผู้พูดเพศหญิงมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกันตามระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงพบว่า ทั้งกลุ่มผู้พูดเพศชายและเพศหญิงมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานในอัตราเท่าๆกัน คือ ประมาณร้อยละ 96 ในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลางพบว่า กลุ่มผู้พูดเพศหญิงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศชายเพียงเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 7 และในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำพบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศหญิงอย่างมาก ประมาณร้อยละ 35 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่าไม่มีความสอดคล้องกัน เนื่องจากเมื่อนำตัวแปรการศึกษาเข้ามาพิจารณาปรากฏว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายไม่มีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงเสมอไป แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีอิทธิพลมากจึงทำให้อัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานในเพศหญิงและเพศชายไม่ต่างกันมาก และยังพบว่าเพศหญิงมีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานมากกว่าเล็กน้อยในเพศชายในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลาง และที่สำคัญคือเพศมีผลต่อการออกเสียงมาตรฐานในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำเท่านั้น ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นด้วยภาพที่ 6.4

ภาพที่ 6.4 การใช้รูปแบบมาตรฐานของพจน์ชนะควบกล้า (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแบบของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษาดังกล่าวข้างต้น พบว่า การใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] ในกลุ่มผู้พูดเพศชายมีมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] น้อยกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงและกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษานปานกลาง แต่กลุ่มผู้พูดเพศชายใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงเฉพาะในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาต่ำ และมีความถี่ในการปรากฏอย่างชัดเจน คือ ประมาณร้อยละ 15 และ 35 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มผู้พูดเพศชายในกลุ่มที่มีการศึกษาสูงและการศึกษานปานกลางใช้รูปแบบมาตรฐานน้อยกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในการใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่มีนัยสำคัญในการใช้รูปแบบมาตรฐาน [khw] แสดงให้เห็นว่า รูปแบบมาตรฐานของพจน์ชนะควบกล้า (khw) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรเพศ เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.1.2)

6.5 สรุป

จากการวิเคราะห์การแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุและตัวแปรการศึกษา พบผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การใช้รูปแบบของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามเพศเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ พบว่า การใช้รูปแบบของพจน์ชนะควบกล้า (kw) กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มอายุเท่าใดก็ตาม แสดงให้เห็นว่าเพศมีผลต่อการใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] ส่วนการใช้รูปแบบของพจน์ชนะควบกล้า (khw) พบว่ากลุ่มผู้พูด

เพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากพบว่าเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิงอย่างเด่นชัดเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีอายุเกิน 60 ปีเท่านั้น

2. การใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรเพศเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรเสียงมาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิงอย่างไม่สม่ำเสมอ กล่าวคือ ทั้งในการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) นั้น พบว่ากลุ่มผู้พูดเพศชายมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศหญิงในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] นั้น ตัวแปรเพศ มีผลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐานเพียงบางกลุ่มเท่านั้น

เมื่อเทียบกับข้อสรุปในบทที่ 4 ที่ว่าผู้พูดเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นั้น อาจกล่าวได้ว่าเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรอายุและตัวแปรระดับการศึกษาแล้ว พบว่า เพศมีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาของบางกลุ่มเท่านั้น กล่าวคือพบว่าการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มีอัตราการปรากฏในเพศชายมากกว่าเพศหญิงอย่างเด่นชัด เฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีอายุมากที่สุด คือ 60 ปีขึ้นไป และกลุ่มผู้มีการศึกษาค่ำที่สุดเท่านั้น ข้อค้นพบนี้เป็นประเด็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะแสดงว่า ผู้หญิงที่ได้รับการศึกษามากขึ้น หรือผู้หญิงที่เป็นคนรุ่นใหม่ จะไม่มีความแตกต่างจากผู้ชายในการใช้ภาษา ซึ่งอาจมีสาเหตุเกี่ยวกับระบบการศึกษาในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีความเข้มงวดมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาประจำชาติให้ถูกต้อง จึงทำให้ผู้เรียนตระหนักถึงการใช้ภาษาที่ถูกต้องมากขึ้นด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

การแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามอายุ เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

จากบทที่ 4 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ และการศึกษา พบว่าตัวแปรอายุมีความสัมพันธ์กับการแปรของพจน์ชนะควบกล้าดังกล่าว โดยรูปแปรมาตรฐานถูกใช้มากที่สุดในกลุ่มอายุ 10-20 ปี และถูกใช้น้อยลงเมื่อกลุ่มผู้พูดมีอายุมากขึ้น (ดูบทที่ 4) ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์การแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรอายุเมื่อมีการควบคุมตัวแปรเพศ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง และเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ การศึกษาระดับสูง การศึกษาระดับกลาง และการศึกษาระดับต่ำ

7.1 การแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มเพศเดียวกันเสียง (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มผู้พูดอายุน้อย มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุมากขึ้นจะเป็นจริงทั้งในเพศหญิงและเพศชายหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [kw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [khw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) ตัวแปรเพศแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เพศชาย
2. เพศหญิง

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 7.1

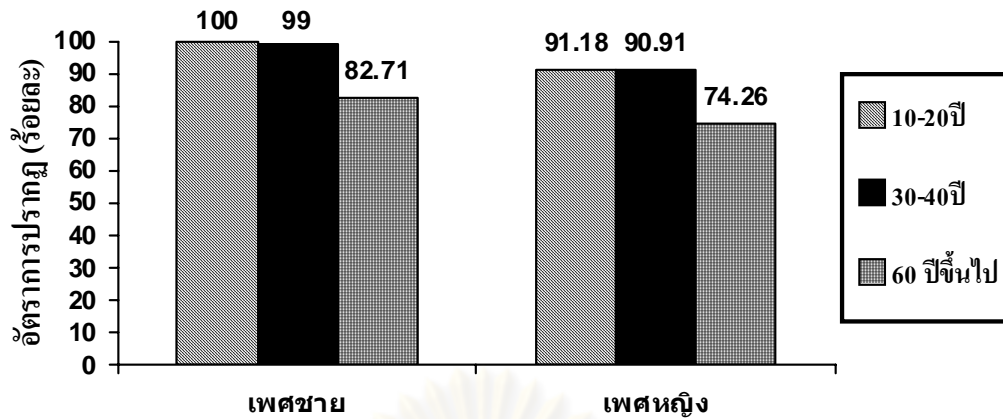
ตารางที่ 7.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชณะควบกล้า (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

อายุ \ รูปแปร	เพศชาย						เพศหญิง					
	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป		10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	198	100	199	99	220	82.71	186	91.18	210	90.91	202	74.26
รวม	198	100	201	100	266	100	204	100	231	100	272	100

$$(x^2 = 7.03, p > 0.01, df = 5)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพญชณะควบกล้า (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7.1 พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราการปรากฏน้อยลงเมื่อกลุ่มผู้พุดมีอายุมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มผู้พุดเพศใดก็ตาม กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรพญชณะควบกล้า (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรเพศชาย พบว่า กลุ่มผู้พุดอายุ 10-20 ปี มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมาคือ กลุ่มผู้พุดอายุ 30-40 ปี มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานลดลงมาเพียงเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 99 และในกลุ่มผู้พุดอายุ 60 ปีขึ้นไป พบอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ 83 และเมื่อพิจารณาการแปรพญชณะควบกล้า (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรเพศหญิง ก็พบว่ารูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราการปรากฏน้อยลงเมื่อผู้พุดมีอายุมากขึ้นเช่นกัน โดยกลุ่มผู้พุดอายุ 10-20 ปี และกลุ่มผู้พุดอายุ 30-40 ปี มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานเท่าๆกัน โดยคิดเป็นร้อยละประมาณ 91 และในกลุ่มผู้พุดอายุ 60 ปีขึ้นไป พบอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานลดลง ประมาณร้อยละ 74 ซึ่งลักษณะเช่นนี้มีความเหมือนกับผลการวิเคราะห์อัตราการปรากฏของรูปแปรพญชณะควบกล้า (kw) ตามกลุ่มอายุโดยที่ไม่ได้ควบคุมด้วยตัวแปรใดๆดังในบทที่ 4 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของการใช้รูปแปรมาตรฐานดังกล่าวเป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าตัวแปรอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw]ไม่ว่ากลุ่มผู้พุดจะเป็นเพศใดก็ตาม ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่ 7.1

ภาพที่ 7.1 อัตราร้อยละของการแปรของพัยชนะควบล้ำ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

7.2 การแปรของพัยชนะควบล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

จากการวิเคราะห์การแปรของพัยชนะควบล้ำ (khw) ตามเพศในบทที่ 4 ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้พูดอายุน้อยมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานพัยชนะควบล้ำ (khw) มากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีอายุมากขึ้น ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของรูปแปรมาตรฐาน [khw] ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ เพื่อพิจารณาว่า กลุ่มผู้พูดที่มีอายุน้อย ยังมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศหญิงหรือไม่ เมื่อถูกควบคุมให้อยู่ในกลุ่มผู้พูดที่เป็นเพศเดียวกัน โดยการวิเคราะห์เน้นไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4)

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุ มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2 การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

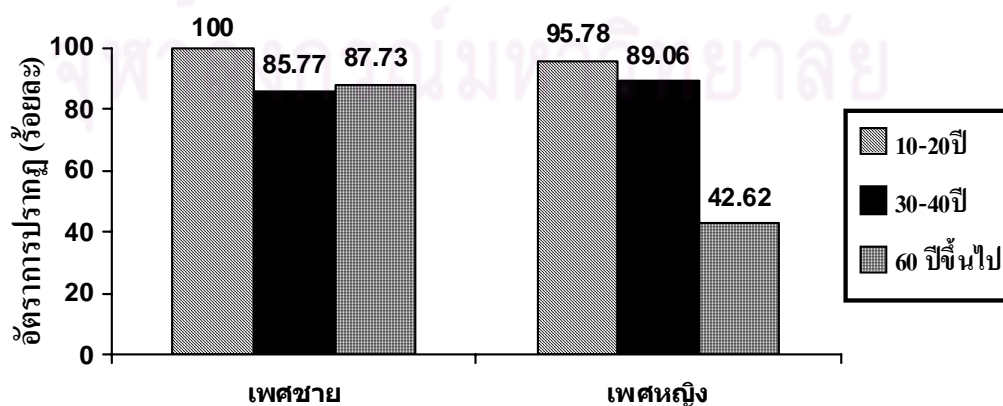
อายุ รูปแปร	เพศชาย						เพศหญิง					
	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป		10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [khw]	240	100	217	85.77	243	87.73	227	95.78	236	89.06	130	42.62
รวม	240	100	253	100	277	100	237	100	265	100	305	100

$$(x^2 = 1.65, p > 0.01, df=2)$$

$$(x^2 = 126.55, p < 0.01, df=2)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7.2 พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีอัตราการปรากฏต่างกัน ในแต่ละกลุ่ม กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรพัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมให้เป็นเพศชายเหมือนกัน พบว่า กลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 100 และมีการปรากฏน้อยลงในกลุ่มผู้พูดที่อายุมากขึ้น โดยในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน ประมาณร้อยละ 88 และในกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี พบอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานต่ำที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 85.77 และเมื่อพิจารณาการแปรพัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมให้เป็นเพศหญิงเหมือนกันก็พบว่ารูปแปรมาตรฐาน [khw] มีอัตราการปรากฏน้อยลงเมื่อผู้พูดมีอายุมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ โดยกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปีมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละประมาณ 96 รองลงมาคือกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละประมาณ 90 และในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป พบอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละประมาณ 43 ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่

7.2

ภาพที่ 7.2 ร้อยละของการแปรของพัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

เมื่อพิจารณาค่าสถิติไควสแควร์แล้วพบว่า ความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน (khw) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เฉพาะในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง ตัวแปรอายุมีอิทธิพลต่อการออกเสียง (khw) ในกลุ่มเพศหญิงเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีลักษณะคล้ายกัน คือ กลุ่มผู้พูดอายุน้อยใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าในกลุ่มผู้พูดอายุมากอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี ใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี และน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ยกเว้นการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ในกลุ่มผู้พูดที่เป็นเพศชาย พบว่ากลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป กลับใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี แต่เป็นความต่างเพียงเล็กน้อย คือ ประมาณร้อยละ 2 และเมื่อพิจารณาความถี่ในการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานดังกล่าวตามกลุ่มอายุ จะสังเกตได้ว่า ทั้งกลุ่มเพศชาย และ กลุ่มเพศหญิงใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ไม่ต่างกันมาก แต่ในกลุ่มเพศหญิงใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกันอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะกลุ่มเพศหญิงอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจมาจากที่ผู้พูดวัย 60 ปีขึ้นไปได้รับการศึกษาน้อยจึงทำให้ผู้พูดไม่ระวังตัวในการใช้ภาษาที่ถูกต้องหรือภาษามาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่พบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เฉพาะในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) มีการแปรไปตามอายุเฉพาะในกลุ่มเพศหญิงเท่านั้น เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.2.2) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ พฤติกรรมของผู้หญิงต่างกันมากตามอายุ รวมทั้งการออกเสียง [khw] ด้วย แต่ในกลุ่มเพศชาย ไม่ว่าอายุเท่าใด พฤติกรรมไม่ค่อยต่าง

7.3 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาเดียวกันเสียง (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มผู้พูดอายุน้อย มีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดอายุมากขึ้นจะเป็นจริงในทุกระดับการศึกษาหรือไม่ โดยมุ่งเน้นวิเคราะห์รูปแปรมาตรฐาน [kw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [khw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) ตัวแปรการศึกษาในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การศึกษาระดับกลาง
2. การศึกษาระดับต่ำ

สาเหตุที่มีการแบ่งระดับการศึกษาเหลือ 2 ระดับ เนื่องจากในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี และในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปี ไม่พบผู้พูดที่มีการศึกษาในระดับสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์การใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ตามอายุโดยนำตัวแปรการศึกษาในระดับกลาง และระดับต่ำมาพิจารณาร่วมเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุมีอัตราการการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณหาค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 7.3

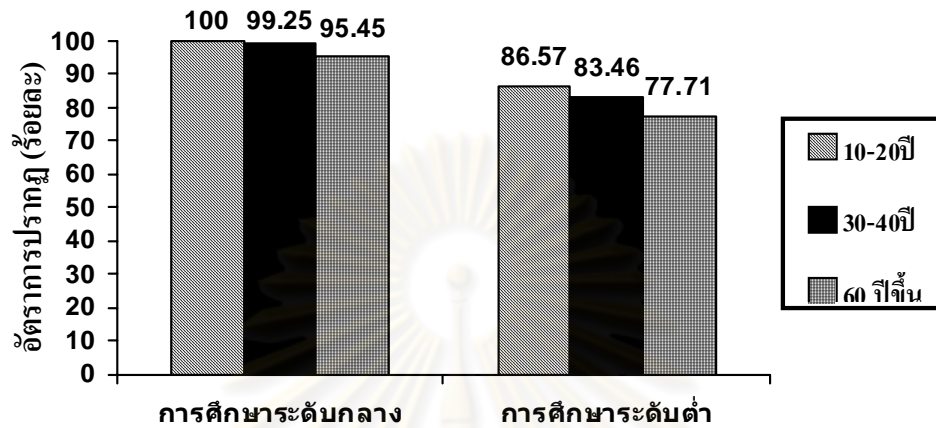
ตารางที่ 7.3 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

อายุ รูปแปร	การศึกษาระดับกลาง						การศึกษาระดับต่ำ					
	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป		10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	268	100	133	99.25	21	95.45	116	86.57	106	83.46	401	77.71
รวม	268	100	134	100	22	100	134	100	120	100	516	100

$$(x^2 = 6.72, p > 0.01, df=5)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7.3 พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีอัตราการปรากฏน้อยลงเมื่อกลุ่มผู้พูดมีอายุมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาใดก็ตาม กล่าวคือเมื่อพิจารณาการแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยการศึกษา ระดับกลาง พบว่า ในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100 และลดลงเพียงเล็กน้อยในกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี คือ ประมาณร้อยละ 99 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 95 เมื่อพิจารณาการแปรพยัญชนะควบกล้ำ (kw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยการศึกษาระดับต่ำ พบว่า ในกลุ่มผู้พูด

อายุ 10-20 ปี มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานมากที่สุดเช่นกัน คือ ประมวลร้อยละ 87 และปรากฏลดลงในกลุ่มผู้สูงอายุ 30-40 ปี ประมวลร้อยละ 83 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คือ ประมวลร้อยละ 78 อย่างไรก็ตามความแตกต่างดังกล่าวถือว่าน้อยมาก เพราะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่ 7.3

ภาพที่ 7.3 อัตราร้อยละของการแปรของพัยชนะควบล้ำ (kw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

7.4 การแปรของพัยชนะควบล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

การวิเคราะห์การแปรของ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาเดียวกันเสียง (khw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มผู้สูงอายุมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kwh] มากกว่ากลุ่มผู้สูงอายุมากขึ้นจะเป็นจริงในทุกระดับการศึกษาหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) ตัวแปรการศึกษาในงานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. การศึกษาระดับกลาง
2. การศึกษาระดับต่ำ

สาเหตุที่มีการแบ่งระดับการศึกษาเหลือ 2 ระดับ เนื่องจากในกลุ่มผู้สูงอายุ 10-20 ปี และในกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปี ไม่พบผู้ที่มีความรู้ในระดับสูง ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องวิเคราะห์การใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ตามอายุ โดยนำตัวแปรการศึกษาในระดับกลาง และระดับต่ำมาพิจารณาร่วมเท่านั้น

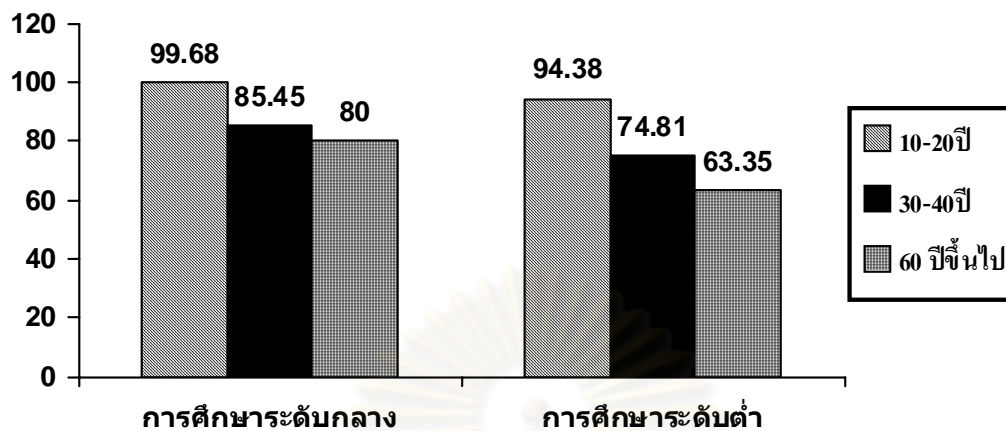
จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดในแต่ละกลุ่มอายุมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากกรรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณหาค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 7.4

ตารางที่ 7.4 การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

อายุ รูปแปร	การศึกษาระดับกลาง						การศึกษาระดับต่ำ					
	10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป		10-20 ปี		30-40 ปี		60 ปีขึ้นไป	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปรมาตรฐาน [kw]	316	99.68	141	85.45	16	80	151	94.38	98	74.81	356	63.35
รวม	317	100	165	100	20	100	160	100	131	100	562	100

$$(x^2 = 22.32, p < 0.01, df = 5)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา ดังแสดงไว้ในตารางที่ 7.4 พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีอัตราการปรากฏน้อยลงเมื่อกลุ่มผู้พูดมีอายุมากขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มการศึกษาระดับใดก็ตาม และการปรากฏดังกล่าวในแต่ละกลุ่มอายุเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยการศึกษาระดับกลาง พบว่า ในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานมากที่สุด ประมาณร้อยละ 100 และปรากฏน้อยลงในกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี ประมาณร้อยละ 85 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 80 และเมื่อพิจารณาการแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามอายุเมื่อควบคุมด้วยการศึกษาระดับต่ำ พบว่า ในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานมากที่สุด ประมาณร้อยละ 94 และปรากฏลดลงในกลุ่มผู้พูดอายุ 30-40 ปี ประมาณร้อยละ 75 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ประมาณร้อยละ 63 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าตัวแปรอายุมีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐานไม่ว่ากลุ่มผู้พูดจะอยู่ในกลุ่มการศึกษาระดับใดก็ตาม ซึ่งมีลักษณะที่เหมือนกับผลการวิเคราะห์อัตราการปรากฏของรูปแปรพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามกลุ่มอายุโดยที่ไม่ได้ควบคุมด้วยตัวแปรใดๆดังในบทที่ 4 ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่ 7.4

ภาพที่ 7.4 อัตราร้อยละของการแปรของพัยุชณะควบกล้ำ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแปรของพัยุชณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษาระดับปานกลาง และการศึกษาระดับต่ำดังกล่าวข้างต้น พบผลการวิเคราะห์ที่มีลักษณะเหมือนกัน คือ กลุ่มผู้พุดอายุน้อยใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าในกลุ่มผู้พุดอายุมากอย่างสมำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มการศึกษาระดับใดก็ตาม กล่าวคือ กลุ่มผู้พุดอายุ 10-20 ปี ใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้พุดอายุ 30-40 ปี และน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พุดอายุ 60 ปีขึ้นไป อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่พบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า รูปแปรมาตรฐานของพัยุชณะควบกล้ำ (khw) มีการแปรไปตามอายุ เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.2.2)

7.5 สรุป

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการแปรของพัยุชณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและตัวแปรการศึกษา พบผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การใช้รูปแปรของพัยุชณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศพบว่าอายุไม่มีอิทธิพลต่อการใช้ (kw) และ (khw) ยกเว้นในกลุ่มเพศหญิง ซึ่งพบว่าผู้มีอายุมากใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] น้อยกว่าผู้มีอายุน้อย

2. การใช้รูปแปรของพจน์ชนะควบกล้า (kw) และ (khw) ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรการศึกษา พบว่าอายุไม่มีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] แต่มีอิทธิพลต่อการใช้รูปมาตรฐาน [khw] ในแง่ที่มีการลดหลั่นกันตามอายุ คือ ยิ่งอายุน้อยยิ่งใช้รูปมาตรฐาน [khw] มาก

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยว่า ผู้พูดยังมีอายุน้อยลงเท่าใดยิ่งใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากขึ้น จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์ที่เสนอในบทนี้เป็นการสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าวเพียงบางส่วนเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 8

การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามการศึกษา เมื่อควบคุมตัวแปรอื่น

จากบทที่ 4 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับ รูปแปร และความถี่ในการใช้รูปแปรของพัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทางสังคม 3 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เพศ และการศึกษา พบว่าตัวแปรการศึกษามีความสัมพันธ์กับการแปรของพัญชนะควบกล้ำดังกล่าว โดยกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำ (ดูบทที่ 4) ในบทนี้ผู้วิจัยจะเสนอผลการวิเคราะห์การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรการศึกษาเมื่อมีการควบคุมตัวแปรเพศ และตัวแปรอายุ

8.1 การแปรของพัญชนะควบกล้ำ (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มที่เป็นเพศเดียวกันเสีย (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาดำเนินจะเป็นจริงทั้งในเพศชายและเพศหญิงหรือไม่ โดยแบ่งเพศเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. เพศชาย
2. เพศหญิง

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พูดแต่ละกลุ่มอายุมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณคะแนน (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

การศึกษา รูปแปร	เพศชาย						เพศหญิง					
	การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ		การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ	
	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ
รูปแปร มาตรฐาน [kw]	82	98.8	202	99.02	333	88.1	88	100	220	100	290	72.68
รวม	83	100	204	100	378	100	88	100	220	100	399	100

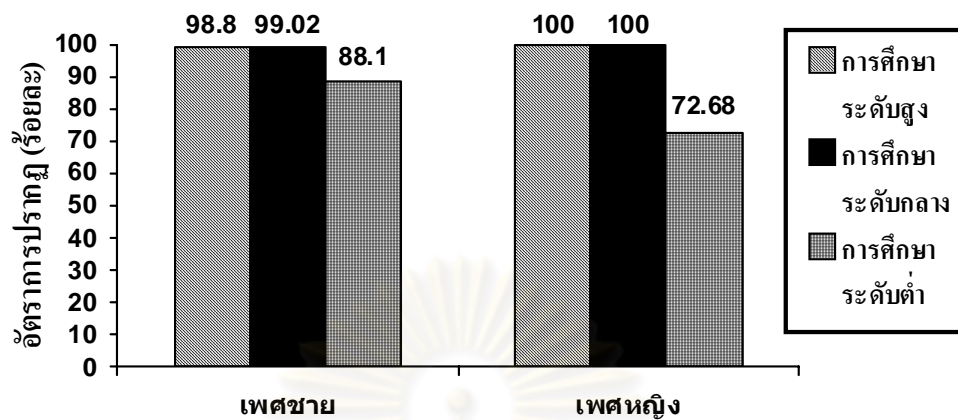
$$(x^2 = 1.07, p > 0.01, df = 2)$$

$$(x^2 = 8.20, p < 0.01, df = 2)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพหุคูณคะแนน (kw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 8.1 พบว่า รูปแปรมาตรฐาน [kw] เมื่อควบคุมด้วยเพศชาย มีความถี่ในการปรากฏใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูงและกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลาง มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [kw] ในอัตราเท่ากัน คือประมาณร้อยละ 99 ส่วนกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ พบการปรากฏน้อยที่สุด คือประมาณร้อยละ 88 และเมื่อพิจารณาการแปรของพหุคูณคะแนน (kw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรเพศหญิงก็พบว่ามีอัตราการปรากฏในลักษณะเดียวกันคือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูงและกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลาง มีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [kw] มากที่สุด ในอัตราเท่ากัน คือร้อยละ 100 รองลงมา คือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ พบในอัตราประมาณร้อยละ 73

จะเห็นได้ว่าการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีความแตกต่างระหว่างการศึกษาระดับสูงกับการศึกษาระดับต่ำ แต่ไม่มีความแตกต่างระหว่างการศึกษาระดับสูงกับการศึกษาระดับกลาง และเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่ามีลักษณะเหมือนกัน คือ กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่อย่างไรก็ตามพบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มีนัยสำคัญทาง

สถิติเฉพาะในกลุ่มที่เป็นเพศหญิงเท่านั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลในการใช้รูปแปรมาตรฐานเพียงบางกลุ่ม ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นด้วยภาพที่ 8.1

ภาพที่ 8.1 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพัยุชนะควบกล้า (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

8.2 การแปรของพัยุชนะควบกล้า (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

จากการวิเคราะห์การแปรของพัยุชนะควบกล้า (khw) ตามเพศในบทที่ 4 ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูงมีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐานพัยุชนะควบกล้า (khw) มากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาด้านั้น ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การแปรของรูปแปรมาตรฐาน[khw] ตามอายุเมื่อควบคุมตัวแปรเพศเพื่อพิจารณาว่า กลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูง ยังมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาดำหรือไม่ เมื่อถูกควบคุมให้อยู่ในกลุ่มผู้พุดที่เป็นเพศเดียวกัน โดยการวิเคราะห์เน้นไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4)

จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มผู้พุดแต่ละระดับการศึกษา มีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 8.2

ตารางที่ 8.2 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพญชนะควบล้ำ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

การศึกษา รูปแปร	เพศชาย						เพศหญิง					
	การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ		การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ	
	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ	ครั้ง ละ	ร้อยละ
รูปแปร มาตรฐาน [khw]	108	96.43	230	90.91	362	89.38	106	96.36	244	97.99	243	54.24
รวม	112	100	253	100	405	100	110	100	249	100	448	100

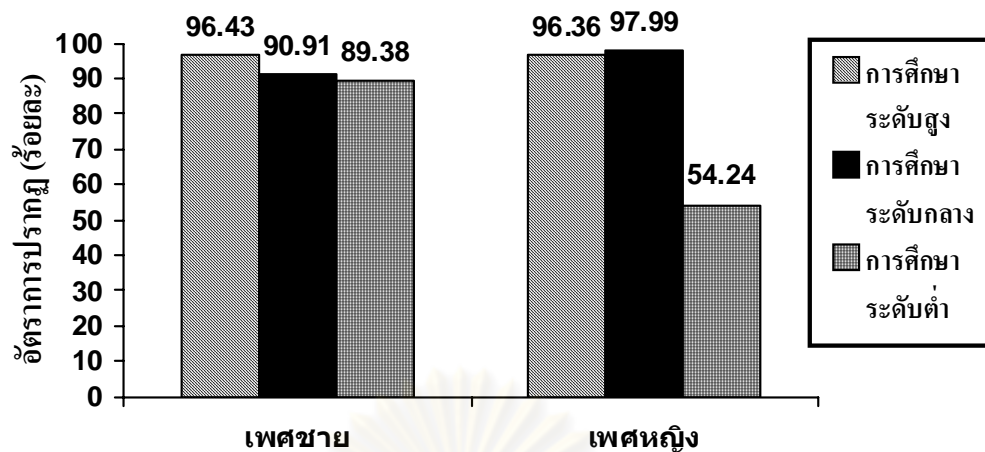
($\chi^2 = 0.25$, $p > 0.01$, $df=2$)

($\chi^2 = 28.91$, $p < 0.01$, $df=2$)

จากการวิเคราะห์การแปรของพญชนะควบล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 8.2 พบว่า กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่ใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรของพญชนะควบล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรเพศชาย พบว่า กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูงมีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [khw] มากที่สุด ประมาณร้อยละ 96 รองลงมาก็คือกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลาง มีอัตราการปรากฏประมาณร้อยละ 91 และในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำมีอัตราการปรากฏน้อยที่สุด ประมาณร้อยละ 89 และเมื่อคำนวณค่าไคสแควร์พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาการแปรของพญชนะควบล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรเพศหญิง พบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลางใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากที่สุด ประมาณร้อยละ 96 รองลงมาก็คือกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูง ใช้รูปแปรนี้ประมาณร้อยละ 98 และในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ พบอัตราการปรากฏน้อยที่สุด คือประมาณร้อยละ 54

ผลการวิเคราะห์แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่ามีลักษณะเหมือนกัน คือ กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่จะเห็นชัดในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงมากกว่ากลุ่มผู้พูดเพศชาย ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นด้วยภาพที่ 8.2

ภาพที่ 8.2 อัตราร้อยละของการใช้รูปแบบมาตรฐานของพหุคูณคะแนน (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแบบของพหุคูณคะแนน (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศดังกล่าวข้างต้น พบว่า มีลักษณะคล้ายกัน คือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาดำมาอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะอยู่ในกลุ่มผู้พูดเพศชายหรือกลุ่มผู้พูดเพศหญิงก็ตาม กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูง ใช้รูปแบบมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาปานกลาง และน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ ยกเว้นการใช้รูปแบบมาตรฐาน [khw] ในกลุ่มผู้พูดที่เป็นเพศหญิง พบว่า กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลางกลับใช้รูปแบบมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูง ทั้งนี้เป็นความต่างเพียงเล็กน้อย คือ ประมาณร้อยละ 2 และเมื่อพิจารณาความถี่ในการปรากฏของรูปแบบมาตรฐานดังกล่าวตามระดับการศึกษาต่างๆของกลุ่มผู้พูด จะสังเกตได้ว่ากลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาดำทั้งในกลุ่มผู้พูดเพศชายและกลุ่มผู้พูดเพศหญิงใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] น้อยกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงและปานกลางอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากการที่ผู้พูดมีการศึกษาน้อยจึงทำให้ผู้พูดไม่คำนึงถึงความถูกต้องในการใช้ภาษา

เมื่อคำนวณค่าทางสถิติ พบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแบบมาตรฐาน [kw] และ [khw] มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เฉพาะในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงเท่านั้น แสดงให้เห็นว่า รูปแบบมาตรฐานของพหุคูณคะแนน (kw) และ (khw) มีการแปรไปตามการศึกษา เช่นเดียวกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.3.2) แต่มีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มผู้พูดที่เป็นเพศหญิงเท่านั้น

8.3 การแปรของพหุคูณคะแนน (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

การวิเคราะห์การแปรของ (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มการศึกษาระดับเดียวกัน การออกเสียงตัวแปร (kw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาด้านนั้นจะเป็นจริงในทุกกลุ่มอายุหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [kw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [k] [khw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) กลุ่มอายุที่นำมาพิจารณาในหัวข้อนี้มีเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น คือ กลุ่มอายุ 30-40 ปี เนื่องจากในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20 ปี และในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ไม่พบผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูง ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 30-40 ปี ที่นำมาพิจารณามีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน แบ่งออกเป็น กลุ่มการศึกษาระดับสูง 8 คน กลุ่มการศึกษาระดับกลาง 6 คน และกลุ่มการศึกษาระดับต่ำ 6 คน

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดแต่ละกลุ่มการศึกษามีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากการรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 8.3

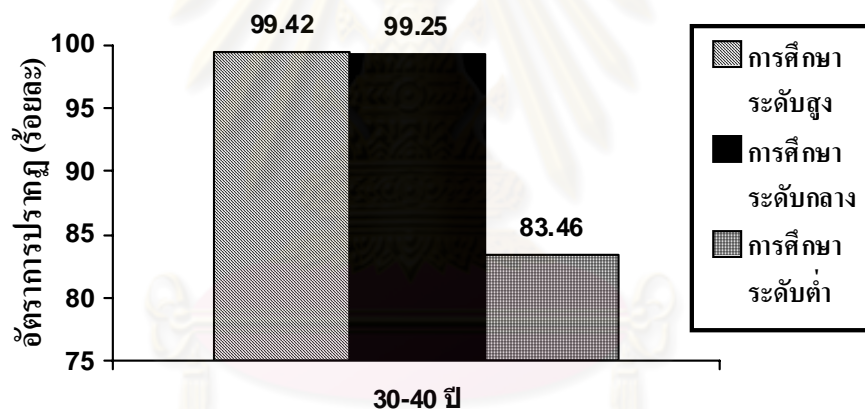
ตารางที่ 8.3 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพหุคูณคะแนน (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ (30-40 ปี)

การศึกษา รูปแปร	30-40 ปี					
	การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปร มาตรฐาน [kw]	170	99.42	133	99.25	106	83.46
รวม	171	100	134	100	127	100

$$(x^2 = 1.27, p > 0.01, df = 2)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพญฺชนะควบกล้ำ (kw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 8.3 พบว่า กลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่ใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] มากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างสมำเสมอ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรของพญฺชนะควบกล้ำ (kw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมด้วยระดับอายุ 30-40ปี พบว่า กลุ่มผู้พุดที่มีการศึกษาระดับสูงและกลุ่มผู้พุดที่มีการศึกษาระดับปานกลางมีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [kw] มากที่สุด ในอัตราเท่ากัน คือ ประมาณร้อยละ 99 และในกลุ่มผู้พุดที่มีการศึกษาระดับต่ำ พบประมาณร้อยละ 83

อย่างไรก็ตามความแตกต่างดังกล่าวข้างต้นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐาน[kw] และเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่ามีลักษณะเหมือนกันคือ กลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นดังภาพที่ 8.3

ภาพที่ 8.3 อัตราร้อยละของการใช้รูปแปรมาตรฐานของพญฺชนะควบกล้ำ (kw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

8.4 การแปรของพญฺชนะควบกล้ำ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

การวิเคราะห์การแปรของ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ หมายความว่า ผู้วิจัยพิจารณาว่าในกลุ่มการศึกษาระดับเดียวกันเสียง (khw) ยังจะแปรเหมือนกับผลที่ได้ในบทที่ 4 หรือไม่ กล่าวคือ ประเด็นที่พบว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูงมีแนวโน้มที่จะใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาด้านนั้นจะเป็นจริงในทุกกลุ่มอายุหรือไม่ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ไปที่รูปแปรมาตรฐาน [khw] เนื่องจากมีอัตราการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่

มาตรฐาน [kw] และ [f] อย่างเด่นชัด (ดูบทที่ 4) กลุ่มอายุที่นำมาพิจารณาในหัวข้อนี้มีเพียง 1 กลุ่มเท่านั้น คือ กลุ่มอายุ 30-40 ปี เนื่องจากในกลุ่มผู้พูดอายุ 10-20ปี และในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป ไม่พบผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูง ผู้บอกภาษากลุ่มอายุ 30-40 ปี ที่นำมาพิจารณามีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน แบ่งออกเป็น กลุ่มการศึกษาระดับสูง 8 คน กลุ่มการศึกษาระดับกลาง 6 คน และกลุ่มการศึกษาระดับต่ำ 6 คน

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าผู้พูดแต่ละกลุ่มการศึกษามีอัตราการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] ต่างกัน โดยสามารถวิเคราะห์ได้จากกรรวมจำนวนครั้งในการปรากฏของแต่ละรูปแปร แล้วนำมาคำนวณอัตราการปรากฏเป็นร้อยละ และคำนวณค่าไคสแควร์ (ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01) เพื่อดูว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ดังแสดงในตารางที่ 8.4

ตารางที่ 8.4 การใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ (30-40 ปี)

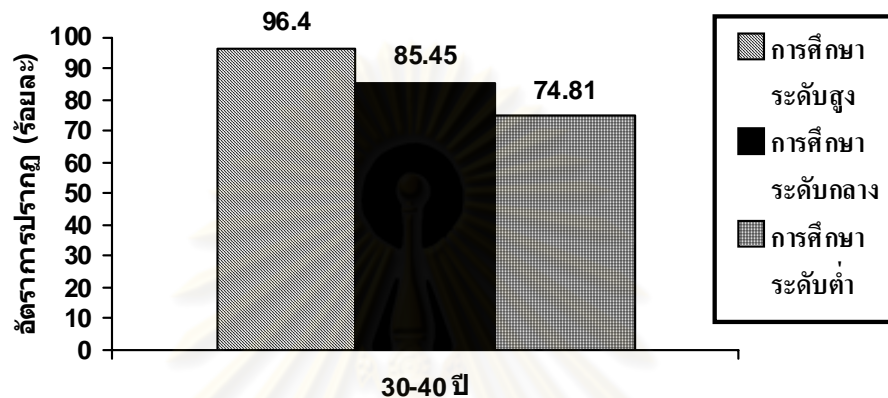
การศึกษา รูปแปร	30-40 ปี					
	การศึกษา ระดับสูง		การศึกษา ระดับกลาง		การศึกษา ระดับต่ำ	
	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ	ครั้ง	ร้อยละ
รูปแปร มาตรฐาน [khw]	214	96.4	141	85.45	98	74.81
รวม	222	100	165	100	131	100

$$(x^2 = 2.45, p > 0.01, df=2)$$

จากการวิเคราะห์การแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 8.4 พบว่า กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นกลุ่มที่ใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ที่ได้จำแนกตามการศึกษาเมื่อควบคุมด้วยระดับอายุ 30-40ปี พบว่า กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับสูงมีอัตราการปรากฏของรูปแปรมาตรฐาน [khw] มากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 96 และลดลงในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับปานกลาง ประมาณร้อยละ 85 และพบอัตราการปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ ประมาณร้อยละ 75

ความแตกต่างดังกล่าวข้างต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า การศึกษามีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] และเมื่อเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 พบว่ามีลักษณะเหมือนกันคือ กลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีระดับการศึกษาต่ำ ทั้งนี้อาจแสดงให้เห็นชัดเจนขึ้นด้วยภาพที่ 8.4

ภาพที่ 8.4 อัตราร้อยละของการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ

เมื่อเปรียบเทียบการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุดังกล่าวข้างต้น พบผลการวิเคราะห์ที่มีลักษณะคล้ายกัน คือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาต่ำมากอย่างสม่ำเสมอ กล่าวคือ กลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูง ใช้รูปแปรมาตรฐานมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาปานกลาง และน้อยที่สุดในกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาระดับต่ำ แต่จะสังเกตได้ว่ากลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาสูงและกลุ่มผู้พูดที่มีการศึกษาปานกลางใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] ในอัตราเท่ากันคือ ประมาณร้อยละ 99 และเมื่อคำนวณค่าทางสถิติ พบว่าความแตกต่างในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงให้เห็นว่า การศึกษาไม่ใช่ตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดการแปรในการออกเสียง (kw) และ (khw) ซึ่งตรงข้ามกับผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 (ดูหัวข้อ 4.3)

8.5 สรุป

จากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นเกี่ยวกับการแปรของพญฺชนะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามตัวแปรการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศและตัวแปรอายุ พบผลการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การใช้รูปแปรของพญฺชนะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรเพศ พบว่าในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] นั้น กลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาสูงมีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่ากลุ่มผู้พุดที่มีระดับการศึกษาต่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม แต่เด่นชัดในกลุ่มผู้พุดเพศหญิงมากกว่า แสดงให้เห็นว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐานดังกล่าว

2. การใช้รูปแปรของพญฺชนะควบกกล้า (kw) และ (khw) ตามการศึกษาเมื่อควบคุมตัวแปรอายุ ซึ่งแสดงเพียงกลุ่มเดียวคือ กลุ่มอายุ 30-40 ปี เนื่องจากไม่พบกลุ่มผู้พุดอายุ 10-20 ปี และกลุ่มผู้พุดอายุ 60 ปี ขึ้นไปที่มีระดับการศึกษาสูง พบว่าการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการปรากฏของรูปแปรมาตรฐานของพญฺชนะควบกกล้า (kw) และ (khw)

จากสมมติฐานที่ตั้งไว้ในงานวิจัยว่า ผู้พุดยังมีการศึกษาสูงเท่าใดยังใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากขึ้นเท่านั้น ผลการวิเคราะห์ในบทนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการสนับสนุนสมมติฐานดังกล่าวเพียงบางส่วน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 9

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

9.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องการแปรของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นอยุธยา ตามตัวแปรทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และวันลีลา เพื่อวิเคราะห์รูปแบบต่างๆของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมดังกล่าวกับการแปรของเสียง(kw) และ (khw)

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลที่ตำบลบ้านแพรก อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจำนวนทั้งสิ้น 60 คน ส่วนตัวแปรทางสังคมต่างๆแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยดังนี้คือ แบ่งเพศออกเป็น 2 กลุ่ม คือ หญิง และชายอย่างละ 30 คน อายุแบ่งเป็น 3 รุ่นอายุ ได้แก่ รุ่นอายุ 10-20 ปี รุ่นอายุ 30-40 ปี และรุ่นอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มละ 20 คน การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับสูง (ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป) กลุ่มการศึกษานานกลาง (ผู้ที่มีการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา) และกลุ่มการศึกษาระดับต่ำ (ผู้ที่มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา) กลุ่มละ 20 คน ส่วนวันลีลาแบ่งเป็น 3 ระดับเรียงตามความเป็นทางการน้อยที่สุดไปหามากที่สุด ได้แก่ วันลีลาการสัมภาษณ์ วันลีลาการอ่านบทความ และวันลีลาการอ่านรายการคำ

ผลการวิเคราะห์รูปแบบต่างๆของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) รวมถึงความสัมพันธ์ของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) และ (khw) กับตัวแปรทางสังคมสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างได้ดังนี้

9.1.1 รูปแบบของพจน์ขณะควบกล้ำ (kw) ที่ผู้บอกภาษาใช้ทั้งหมดมี 4 รูปแบบได้แก่ [kw] [k] [f] และ [khw] โดยมีการปรากฏของรูปแบบมาตรฐาน [kw] มากที่สุด ถึงร้อยละ 89 และมีอัตราการปรากฏลดลงมากในการใช้รูปแบบไม่มาตรฐานทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบ [f] [k] และ [khw] คือ มีเพียงร้อยละ 7 ร้อยละ 4 และร้อยละ 1 ตามลำดับ สำหรับการปรากฏของรูปแบบไม่มาตรฐาน [khw] นับเป็นรูปแบบใหม่ที่พบเพิ่มจากที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้

9.1.2 เมื่อพิจารณารูปแบบต่างๆของพจน์ขณะควบกล้ำ (khw) พบว่ามีรูปแบบทั้งหมด 3 รูปแบบที่ผู้บอกภาษาใช้ได้แก่ [khw] [k] และ [f] โดยการปรากฏของรูปแบบมาตรฐาน [khw] มีมาก

ที่สุคิดเป็นร้อยละ 81 และลดลงมากในการใช้รูปแปรไม่มาตรฐาน [f] และ [k] คือปรากฏเพียงร้อยละ 15 และ ร้อยละ 4 ตามลำดับ

จะสังเกตได้ว่าการที่รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มีอัตราปรากฏอย่างเด่นชัด เมื่อเปรียบเทียบกับรูปแปรไม่มาตรฐาน เป็นการแสดงให้เห็นว่า รูปแปรมาตรฐานเป็นที่นิยมมากในชุมชนนี้ และแสดงถึงแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นกับภาษาไทยถิ่นอยุธยาแห่งนี้ว่า ในอนาคตรูปแปรมาตรฐานอาจได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่รูปแปรไม่มาตรฐานก็อาจปรากฏน้อยลงเรื่อยๆ จนในที่สุดอาจถูกแทนที่ด้วยรูปแปรมาตรฐานได้

9.1.3 เมื่อนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาพิจารณา พบว่าโดยทั่วไป ทั้งเพศ อายุ และการศึกษาเมื่อยังไม่ควบคุมตัวแปรอื่น ต่างมีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือ ผู้พูดเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าผู้พูดเพศหญิง ผู้มีอายุน้อยใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าผู้มีอายุมาก และผู้มีการศึกษาสูงใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มากกว่าผู้มีการศึกษาดำรงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นตัวแปรเพศที่ผลออกมาตรงข้ามกับสมมติฐาน

9.1.4 เมื่อผู้วิจัยเปรียบเทียบการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ของผู้พูดแต่ละกลุ่มเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรอื่น พบว่าเพศ อายุ และการศึกษา มีผลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐานของผู้พูดเพียงบางกลุ่มเท่านั้น และเป็นความแตกต่างที่น่าสนใจ ในแง่ของตัวแปรเพศพบว่า เพศชายใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศหญิงอย่างเด่นชัดในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป และในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำ และมีนัยสำคัญในการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] เท่านั้น เมื่อพิจารณาอายุพบว่าอายุมีอิทธิพลต่อการใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] เท่านั้นเช่นกัน โดยปรากฏความถี่ในการใช้มากขึ้นเมื่อผู้พูดอายุน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดในกลุ่มเพศหญิง และในกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำ ส่วนตัวแปรการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงเท่านั้น

9.1.5 วัจนลีลาเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการแปรของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) จากการวิเคราะห์การใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) กับวัจนลีลาทั้ง 3 แบบของผู้พูดทั้งหมด ได้แก่ วัจนลีลาการสัมภาษณ์ วัจนลีลาการอ่านบทความ และวัจนลีลาการอ่านรายการคำ ผลการวิเคราะห์ พบว่าวัจนลีลาที่มีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยรูปแปรมาตรฐานมีอัตราเพิ่มขึ้นตามความเป็นทางการของวัจนลีลาดังที่ได้ตั้งไว้ในสมมติฐาน คือ ปรากฏน้อยที่สุดในวัจนลีลาการสัมภาษณ์ และปรากฏเพิ่มขึ้นในอัตราที่ใกล้เคียงกันมากในวัจนลีลาการอ่านบทความ และวัจนลีลาการอ่านรายการคำ ซึ่งถือได้ว่าวัจนลีลาสองแบบหลังนี้เป็นทางการเท่าๆกัน เนื่องจากผู้พูดไม่แยกความแตกต่างของความเป็นทางการ (ดูตารางที่ 9.1)

9.1.6 ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่ารูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มีการแปรตามวัจนลีลา และการศึกษาของผู้พูด กล่าวคือ มีการใช้รูปแปรมาตรฐานมากในวัจนลีลาที่มีความเป็นทางการมาก คือ วัจนลีลาการอ่านบทความ และวัจนลีลาการอ่านรายการค่า และใช้น้อยในวัจนลีลาการสัมภาษณ์ ซึ่ง มีความเป็นการน้อย ความจริงข้อนี้แสดงว่า รูปแปรมาตรฐานเป็นรูปที่มีศักดิ์ศรีของชุมชนแห่งนี้ เพราะเมื่อผู้พูดระวางตัวจะตั้งใจใช้รูปมาตรฐาน นอกจากนั้น หลักฐานที่ว่าผู้พูดที่มีการศึกษาสูงใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำ ถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงจากข้างบน (change from above) ซึ่งลาบอฟ (Labov, 1972: 179) กล่าวไว้ว่าเป็นกลไกการเปลี่ยนแปลงภาษาที่เกิดจากการที่ผู้พูดที่เป็นชนชั้นสูงในสังคมเล็กใช้รูปแปรที่ถูกตำหนิ (stigmatized) และหันมาใช้รูปแปรที่มีศักดิ์ศรี

ตารางที่ 9.1 สรุปรูปการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นอยุธยา ตามปัจจัยทางสังคม

รูปแปร ปัจจัยทางสังคม	รูปแปรมาตรฐาน [kw]	รูปแปรมาตรฐาน [khw]
1. เพศ (ภาพรวม)	เพศชายใช้มากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ	เพศชายใช้มากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ
1.1 เพศเมื่อควบคุมอายุ	ไม่มีนัยสำคัญ	เพศชายใช้มากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ
1.2 เพศเมื่อควบคุมการศึกษา	ไม่มีนัยสำคัญ	เพศชายใช้มากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ
2. อายุ (ภาพรวม)	ผู้พูดอายุน้อยใช้มากกว่าผู้พูดอายุมากอย่างมีนัยสำคัญ	ผู้พูดอายุน้อยใช้มากกว่าผู้พูดอายุมากอย่างมีนัยสำคัญ
2.1 อายุเมื่อควบคุมเพศ	ไม่มีนัยสำคัญ	มีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มเพศหญิง
2.2 อายุเมื่อควบคุมการศึกษา	ไม่มีนัยสำคัญ	ผู้พูดอายุน้อยใช้มากกว่าผู้พูดอายุมากอย่างมีนัยสำคัญ
3. การศึกษา (ภาพรวม)	ผู้มีการศึกษาสูงใช้มากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำอย่างมีนัยสำคัญ	ผู้มีการศึกษาสูงใช้มากกว่าผู้มีการศึกษาค่ำอย่างมีนัยสำคัญ
3.1 การศึกษาเมื่อควบคุมเพศ	มีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มเพศหญิง	มีนัยสำคัญเฉพาะในกลุ่มเพศหญิง

ตารางที่ 9.1 (ต่อ)

รูปแปร	รูปแปรมาตรฐาน [kw]	รูปแปรมาตรฐาน [khw]
ปัจจัยทางสังคม		
3.2การศึกษาเมื่อ ควบคุมอายุ (30-40ปี)	ไม่มีนัยสำคัญ	ไม่มีนัยสำคัญ
4. วัลณลีลา	เพิ่มขึ้นในวันจนลีลาที่เป็นทางการมาก ขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ	เพิ่มขึ้นในวันจนลีลาที่เป็นทางการ มากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

9.2 อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์การแปรทางสังคมของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทย ดิ่น ตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แสดงให้เห็นประเด็นที่น่าอภิปรายดังต่อไปนี้

9.2.1 จากการวิเคราะห์ความถี่ในการปรากฏของรูปแปรต่างๆของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาพรวม เมื่อยังไม่ได้นำตัวแปรทางสังคมใดๆมาพิจารณา พบว่ารูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] มีการปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐาน [kw] [k] [f] และ [khw] ถึงร้อยละ 80 โดยประมาณ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่น่าแปลกใจ เนื่องจากคิดไปจากการคาดการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งเป็นคนอยุธยาและได้สังเกตพฤติกรรมการใช้ภาษาของคนอยุธยามาตลอด โดยเฉพาะเรื่องการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ที่ต่างไปจากมาตรฐาน และพบว่าในชีวิตประจำวันจะได้ยินคนพูดเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ที่ต่างไปจากมาตรฐานนี้อยู่เสมอ ซึ่งพบในผู้พูดทุกเพศ ทุกวัย ทุกชั้นการศึกษา รวมถึงชั้นอาชีพต่างๆ แต่ผลการวิเคราะห์กลับแสดงว่า รูปแปรมาตรฐานปรากฏมากกว่ารูปแปรไม่มาตรฐานมาก ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุบางประการ เช่น ในการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาอาจมีความระมัดระวังตัวในการออกเสียง เนื่องจากทราบว่าผู้วิจัยกำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท ในขณะที่ผู้บอกภาษาส่วนใหญ่มีการศึกษาน้อย จึงเกิดการประหม่าขณะให้สัมภาษณ์ สาเหตุอีกประการหนึ่งอาจเกิดจากข้อจำกัดในเรื่องจำนวนของผู้บอกภาษา ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 60 คน รวมไปถึงระยะเวลาในการสัมภาษณ์ คือ ประมาณ 20-30 นาที จึงทำให้ได้ข้อมูลไม่มากพอ ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับการสังเกตพฤติกรรมจริงของผู้บอกภาษาในชีวิตประจำวัน

9.2.2 การปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐาน [khw] ของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) นับเป็นสิ่งที่น่าสนใจไปจากความคาดหมายของผู้วิจัย อีกทั้งงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับการแปรของเสียงควบกล้ำ ว ในภาษาไทย เช่นงานของ บีบี (Beebe, 1974) ไม่พบรูปแปรไม่มาตรฐาน [khw] แต่อย่างใด แม้ความถี่ในการปรากฏของ [khw] ในงานวิจัยนี้จะมีน้อยมาก และน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับรูปแปรอื่นๆ คือ [kw] [k] [f] คือมีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น แต่ก็นับว่าเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากในการออกเสียงควบกล้ำ ผู้พูดมักหลีกเลี่ยงการออกเสียงที่ถูกต้องเพราะมีความซับซ้อนกว่า และหาวิธีที่จะออกเสียงควบกล้ำนั้นๆ ในลักษณะที่เรียบง่ายกว่า เพื่อให้เกิดความสะดวกในการออกเสียงมากขึ้นซึ่งก็มีหลายรูปแบบ เช่นอาจจะเลือกใช้เสียงที่มีลักษณะใกล้เคียงกับรูปมาตรฐาน ดังเช่นที่พบในงานวิจัยนี้ คือการออกเสียง *เกวียน* /kwian³/ เป็น [fian³] เป็นต้น เหล่านี้ถือเป็นการออกเสียงที่เรียกว่า การออกเสียงควบกล้ำให้เรียบง่าย (cluster simplification) ซึ่งปรากฏอยู่ในงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศจำนวนมาก ดังนั้นการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐาน [khw] นี้ จึงถือได้ว่าเป็นความซับซ้อนในการเลือกใช้ภาษาของผู้พูด เนื่องจากผู้พูดเลือกที่จะใช้รูปภาษาที่มีออกเสียงยากกว่าเดิม อย่างไรก็ตามพบการปรากฏของรูปแปรไม่มาตรฐาน [khw] นี้เพียงแคในกลุ่มผู้พูดเพศหญิงอายุน้อย และกลุ่มเพศชายอายุมาก ในวังนลิลาการอ่านรายการคำเท่านั้น เช่นคำว่า ‘กว้าง’ /kwa:ŋ/ ออกเสียงเป็น [khwɑ:ŋ] ซึ่งเป็นการออกเสียงที่ยากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มของ /h/ หรือเสียงพ่นลม (aspirated) ที่พยัญชนะต้น /k/ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้พูดคิดว่าเสียง [khw] เป็นเสียงที่ถูกต้อง ดีกว่า หรือมีศักดิ์ศรีกว่า หรืออาจกล่าวได้ว่า อาจเกิดจากการใช้รูปภาษาที่เรียกว่า การแก้ไขเกินเหตุของผู้พูด (hypercorrection)

9.2.3 การลดรูปของรูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] เป็นรูปแปรไม่มาตรฐาน [k] และ [f] นั้น เป็นลักษณะของการออกเสียงของชาวชนบทในแถบภาคกลางของประเทศไทย รวมถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าในอดีต คือสมัยที่อยุธยาเป็นราชธานี เสียง [kw] และ [khw] อาจเคยเป็นเสียง *k และ *f ก็ได้ อีกนัยหนึ่ง การออกเสียงแบบลดรูปในสมัยนี้อาจเคยเป็นเสียงที่มีศักดิ์ศรี หรือถูกต้อง ในสมัยนั้นก็ได้ และหากอยุธยายังคงเป็นเมืองหลวงของประเทศไทย อยู่ [k] และ [f] อาจเป็นรูปแปรมาตรฐานต่อมาถึงปัจจุบัน ดังจะสังเกตได้ว่าการใช้รูปแปรไม่มาตรฐานแบบลดรูปของคนสมัยปัจจุบันนี้ โดยทั่วไปพบในกลุ่มผู้พูดที่มีอายุมากกว่ากลุ่มผู้พูดที่มีอายุน้อย

9.2.4 การปรากฏของคำเพียงคำเดียวในการใช้รูปแปรไม่มาตรฐาน [k] ของเสียงพยัญชนะควบกล้ำ (kw) คือ คำว่า /kwian¹/ ‘เกวียน’ ออกเสียงเป็น [kian¹] นั้น มีประมาณร้อยละ 4 ของการใช้รูปแปร [k] การปรากฏของคำว่า ‘เกวียน’ เพียงคำเดียวนี้อถือว่าเป็นเรื่องเฉพาะของคำ เนื่องจากไม่เคยพบว่ามีผู้บอกภาษาคนใดหรือใครในชีวิตประจำวันออกเสียง (kw) เป็น [k] เลย เช่น คำว่า /kwa:t²/ ‘กวาด’ ออกเสียงเป็น /ka:t²/ ‘กาด’ หรือ คำว่า /kwa:ŋ¹/ ‘กว้าง’ ออกเสียงเป็น /ka:ŋ¹/ ‘กาง’ เป็นต้น เพราะจะทำให้ความหมายเปลี่ยนไป

9.2.5 ผลการวิเคราะห์ที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับการใช้รูปแปรต่างๆของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ (Change in Progress) ในชุมชนแห่งนี้ และสะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง (Change in Apparent Time) ดังที่ (Labov, 1994 อ้างถึงใน ปรีชา สุขเกษม, 2546) เคยกล่าวไว้ว่า แนวคิดพื้นฐานเบื้องต้นและวิธีที่ตรงที่สุดในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาที่กำลังดำเนินอยู่ คือการหาร่องรอยการเปลี่ยนแปลงในเวลาเสมือนจริง หรืออีกนัยหนึ่ง เป็นการหาการกระจายของตัวแปรภาษาในช่วงอายุที่ต่างกัน และลดหลั่นกัน ซึ่งจะทำได้สำเร็จในการเปลี่ยนแปลงของภาษาจากอดีตได้จากผู้พูดใน 3-4 ชั่วอายุคน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ในชุมชนตำบลบ้านแพรง อำเภอบ้านแพรง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รูปแปรมาตรฐาน [kw] และ [khw] ที่ใช้ในกลุ่มผู้พูดอายุน้อยเป็นส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะใช้มากขึ้นต่อไปในอนาคต ในขณะที่รูปแปรไม่มาตรฐานที่ใช้โดยผู้พูดอายุมากเป็นส่วนใหญ่ ก็มีแนวโน้มที่จะค่อยๆลดคน้อยลง และหมดไปในที่สุด

9.2.6 ปัจจัยทางสังคมเรื่องเพศมีผลต่อการใช้รูปแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) อย่างน่าสนใจ เนื่องจากพบว่าเพศหญิงไม่ได้ใช้รูปแปรมาตรฐานมากกว่าเพศชายดังที่ตั้งไว้ในสมมติฐาน โดยเฉพาะการใช้รูปแปรมาตรฐานของพยัญชนะควบกล้ำ [khw] เมื่อมีการควบคุมเพศด้วยตัวแปรอายุและการศึกษา พบว่าเพศชายใช้รูปแปรมาตรฐาน [khw] มากกว่าเพศหญิงอย่างชัดเจนในกลุ่มผู้พูดอายุ 60 ปีขึ้นไป และในกลุ่มที่มีการศึกษาดำเนินการ และเป็นความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอาจมีสาเหตุหลัก คือ เรื่องโอกาสทางการศึกษาและการติดต่อกับสังคมภายนอก กล่าวคือ ในสมัยก่อนเพศชายจะมีโอกาสทางการศึกษามากกว่าเพศหญิง เพศชายส่วนใหญ่จะได้บวชเรียน มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับคนภายนอกมากกว่า ได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆกับคนทั้งในและนอกชุมชนอยู่เสมอ เช่น ได้เป็นตัวแทนของครอบครัวเข้าร่วมประชุมเรื่องต่างๆของหมู่บ้าน ในขณะที่เพศหญิงส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา หรืออย่างมากก็จบเพียงชั้นประถมปีที่ 4 ทั้งยังต้องทำหน้าที่แม่บ้านอยู่กับบ้านเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ค่อยมีโอกาสได้ติดต่อดูสารกับสังคมภายนอก จึงทำให้ได้รับอิทธิพลจากภาษามาตรฐานน้อยกว่า อย่างไรก็ตามเมื่อเพศหญิงมีการศึกษาดีขึ้น หรือเป็นเพศหญิงรุ่นใหม่ การใช้รูปแปรมาตรฐานกลับมีมากกว่าเพศชาย ซึ่งเป็นการสนับสนุนผลการวิจัยในอดีตเรื่องการแปรของภาษาตามเพศว่าเพศหญิงมักระวังเรื่องการใช้ภาษาที่มีความถูกต้อง หรือมีศักดิ์ศรีมากกว่าเพศชาย

9.3 ข้อเสนอแนะ

9.3.1 ควรมีการศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ในภาษาไทยถิ่นตามตัวแปร เพศ อายุ การศึกษา และวัจนลีลา เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นอยุธยา

9.3.2 ควรมีการศึกษาการแปรของพยัญชนะควบกล้ำ (kw) และ (khw) ตามตัวแปรทาง

สังคมอื่นๆ นอกเหนือจากตัวแปรเพศ อายุ การศึกษา และวินลีตา เช่น อาชีพ ชนชั้นทางสังคม ฯลฯ เพื่อดูว่ามีความสัมพันธ์กับการใช้พลังงานความร้อนดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร

9.3.3 ควรนำเรื่องความใกล้ชิดชุมชนมาพิจารณาพร้อมกับลักษณะทางสังคมของผู้พูดเพื่อการศึกษาการแปรของพลังงานความร้อน (kw) และ (khw) ซึ่งอาจจะทำให้ภาพความสัมพันธ์ในการใช้รูปแบบต่างๆ กับปัจจัยทางสังคมของผู้พูดได้ดียิ่งขึ้น

9.3.4 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยใช้ผู้บอกภาษาจำนวนมากกว่าที่ใช้ในงานวิจัยนี้ เพื่อจะทำให้ได้จำนวนการปรากฏของรูปแบบต่างๆ เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะทำให้เห็นภาพการแปรของพลังงานความร้อน (kw) และ (khw) ที่ชัดเจน และน่าเชื่อถือมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ฐานิตา พิณเจริญพันธุ์. การเปรียบเทียบการแปรตามวัจนลีลาของการออกเสียงพยัญชนะควบกล้ำในภาษาอังกฤษระหว่างผู้พูด 3 กลุ่ม ในอุษาคเนย์. วารสารลุ่มแม่น้ำโขง (มกราคม-เมษายน 2550): 60-80.
- นงนุช จันทราภัยและวิไลลักษณ์ เดชะ. การสำรวจเรื่องการแปรของเสียงควบกล้ำ “ร” และ “ล” ในการพูดแบบต่างๆของผู้ที่มีฐานะทางสังคมต่างกัน ในสามกลุ่ม. ภาคนิพนธ์ประกอบการศึกษาวิชาสัตศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ประภา ภิรมย์. การแก้ไขเกินเหตุของ (ล) ในภาษาไทยของบุคลากรประจำสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยช่อง 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ปาลีรัฐ ทรัพย์ปรุง. การแปรของเสียง (ห) ในภาษาถิ่นสงขลา เขตชุมชนเมือง ตามปัจจัยทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ปรีชา สุขเกษม. การแปรและการเปลี่ยนแปลงทางเสียงในภาษากวย-กวย (ส่วย). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- เทศบาลตำบลบ้านแพรก. แผนพัฒนา 3 ปีล่วงหน้า เทศบาลตำบลบ้านแพรก 2550-2552. 2549.
- ศรินยา จิตบรรจง. การแปรการใช้คำศัพท์ของคนสามระดับอายุในภาษาแสด. วารสารลุ่มแม่น้ำโขง (พฤษภาคม-สิงหาคม 2551): 60-80.
- ศิริกุล กิติธรรมกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างความใกล้ชิดชุมชนกับการเลือกใช้ศัพท์ของชุมชนลาวครั้ง วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์. การแปรของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นเกาะสมุยตามถิ่นที่อยู่และอายุของผู้พูด วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- ศุภฤกษ์ หอมแก้ว. การแปรของ (ย) ในภาษาไทยถิ่นนครศรีธรรมราช ตามตัวแปรอายุและ

- ทัศนคติต่อภาษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สุธิดา พูลทรัพย์. การแปรตามวจนลีลาของ (ร) และ (ล) ในพยัญชนะควบกล้ำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 4 โรงเรียนศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สุพัตรา สาสกุล. คดีชน อำเภอบ้านแพรก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2543
- แสงจันทร์ ตรีภู. การแปร (ร) และ (ล) ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามวจนลีลา : การศึกษาการออกเสียงของผู้ประกาศข่าวประจำสถานีวิทยุกระจายเสียง ภาคเอฟ.เอ็ม. ใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- อังสนา จามิกรณ์. 2531. ศึกษาเรื่อง การแปรการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก : กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาศาสตร์สังคม. พิมพ์ครั้งที่สาม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ภาษาในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
- อรุณี อรุณเรือง. การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุผู้พูด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ภาษาอังกฤษ

- Beebe, Leslie Moir. Socially Conditional Variation in Bangkok Thai. Ph.D. dissertation, School of Linguistics, The University of Michigan. 1974.
- Chuensuvimol, Boonruang. 1993. Relationship between the Social Variation of (r) in Thai and (r) in English in the Speech of Bangkok Thai Speakers. Ph.D. dissertation. Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. 1993.
- Fischer, J. L. Social Influences in the choice of a Linguistic Variant. Word 14: 47-56. 1958.

- Labov, William A. Sociolinguistic Patterns. Philadelphia: University of Pennsylvania Press and Oxford: Blackwell. 1972.
- Stocwell, Peter. Sociolinguistics: A Resource Book for Student. London: Routledge. 2002.
- Tagliamonte, Sali A. Was/were variation across the generations: view from the city of York. Language Variation and Change. 10(2): 153-91. 1998
- Tagliamonte, Sali A. Analysis Sociolinguistics Variation. Cambridge: Cambridge University Press. 2006.
- Trudgill, Peter. Sociolinguistics: An Introduction. Harmondsworth, Middlesex: Penguin Books, Ltd. 1974.
- Dickerson, Land Dickerson, W.B. Interlanguage Phonology: Current Research and Feature Directions, In S.P. Corder and E. Roulet. The Notions of Simplification, Interlanguages and Pidgins and Their Relation to Second Language Pedagogy. Geneva: Droz, 18-30. 1977.
- <http://www.thaitambon.com/tambon/tambon.asp?ID=141601>

คุรุณย์วิทยทรรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ตารางที่ 1 จำนวนครั้งของรูปแปรของ (kw) ในพยัญชนะควบกล้ำตามวจนลีลาของผู้บอกภาษา
จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

รูปแปร คนที่	วจนลีลา											
	การสัมผัสอักษร				การอ่านบทความ				การอ่านรายการคำ			
	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]
1	1				9				9			
2	3	2	3		9	1			6	1	1	
3	5	3	6		9				6			
4	3	1			9				9			
5	3	1	9		8	1			7		2	
6	11				9				9			
7	8	4	1		8				8			
8	13	5	3		9			1	8			
9	5	4	2		8	1			7	2		
10	11				9				11			
11	6	1			7	1	1		9	1		
12	3				9				9			
13	5				9				9			
14	3				9				9			
15	3				7				9			
16	4	12	9		8				8		1	
17	13				7				6	1		
18	6	1			9				9			
19	2				9				9			
20	3		1		9				9			
21	4	2			9				9			
22	2	1	1		9				9			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รูปแปร คนที่	วังนทีลา											
	การสัมภาษณ์				การอ่านบทความ				การอ่านบทความ			
	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]
23	3	3	5		5		4		5		5	
24	5	2	2		8				9			
25	3	1			1				4			
26	1				9				9			
27	4				9				9			
28	3				7				7			
29	3				9				9			
30	2				8	1			9			
31	7				9				9			
32	5				8				6			
33	8				9				9			
34	1				9				9			
35	4				8				9			
36	2				9				9			
37	2				9				9			
38	8		1		9				6			
39	7		1		9				7			
40	2				9				8			
41			8		9				7		1	
42	3		1		9				9			
43	3				7		2		3	1	4	
44	2				9				9			
45	3				9				9			
46	2				9				9			
47	5				9				9			

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รูปแปร คนที่	วันดีลา											
	การสัมภาษณ์				การอ่านบทความ				การอ่านรายการคำ			
	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]	[kw]	[k]	[f]	[khw]
48	2				2		3		4		2	
49	3		1		7		1	1				9
50	1				8				7			
51	1				9				9			
52	5				9				8			
53	1				9				9			
54	6				9				9			
55	8				9				9			
56	4				9				9			
57	3				6				5			
58	5				8				9			
59	4				9				9			
60	2	1	3		4	1	3		6		3	
ผลรวม แต่ละรูป แปร	250	44	57	0	491	5	14	2	474	6	19	9
ผลรวม ทุกรูป แปร	351				513				508			

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ตารางที่ 1 จำนวนครั้งของรูปแปรของ (khw) ในพยัญชนะควบกล้ำตามวจนลีลาของผู้บอกภาษา
จำนวนทั้งสิ้น 60 คน

รูปแปร คนที่	วจนลีลา								
	การสัมผัส			การอ่านบทความ			การอ่านรายการคำ		
	[khw]	[kw]	[f]	[khw]	[kw]	[f]	[khw]	[kw]	[f]
1			2	9	2		11		
2			14			9			9
3	9	3	9	4	4	2	1	1	
4	5		3	11			1		
5			8	8		2	7		4
6	11		2	8		2	10		
7	9	1	2	8	1	1	6		2
8	13		1	8	1		8	2	
9	7	2	5	5		1	4		2
10	7		4	7		3		9	
11	8		3	7		3	8		1
12	9			10			11		
13	3			11			11		
14	2			10			10		
15	4			9			11		
16	9			9		2	2		8
17	9		3	8			11		
18	6		17	9	1		1	10	
19	2			11			11		
20			2	4	5	1	7		
21	9			11			11		
22	2		1	10			10		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รูปแปร คนที่	วังนลิตา								
	การสัมภาษณ์			การอ่านบทความ			การอ่านรายการคำ		
	[khw]	[kw]	[f]	[khw]	[kw]	[f]	[khw]	[kw]	[f]
23	3		4	5		5	3		7
24	4			11			11		
25	11		2	5			2		
26	10			10			11		
27	6			8	2		8	2	
28	3			8			2	3	
29	4			10		2	11		
30	2		1	8	1		10		
31	6			10	1		10	1	
32	1		3	9			10		
33	2			10			11		
34	3			9	1		8	1	
35	3			10			11		
36	1			11			11		
37	3		13	8		2	10		1
38	7		2	10			11		
39	3			11			11		
40	1		2	6		1	3	3	
41			3	10		1	6		
42				9			10		
43	4		9	6		5			11
44	14			11			11		
45				11			11		
46	5			11			10		

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รูปแปรรูป คนที่	วังนทีลา								
	การสัมภาษณ์			การอ่านบทความ			การอ่านรายการคำ		
	[khw]	[kw]	[f]	[khw]	[kw]	[f]	[kwh]	[kw]	[f]
47	5			11			11		
48	4			7		1	9		1
49	3			8		2	7		3
50	3			9			10		
51	2			11			11		
52	6		1	11			10		
53	4			11			11		
54	3			11			11		
55	4		1	10		1	11		
56	4			11			9		
57	2			7			7		
58	13			11			11		
59	4			11			10		
60	1		3	6		6	4		6
ผลรวมแต่ละรูปแปรรูป	278	6	120	529	19	52	486	32	55
ผลรวมทุกรูปแปรรูป	404			600			573		

ภาคผนวก ง

บทความที่ให้ผู้บอกภาษาอ่าน

เด็กหญิงขวัญ เป็นคนที่ขยันและมีความอดทนมาก แต่ฐานะยากจน เธอมีพี่ชาย และน้องสาวสองคน แต่พี่ชายแขนข้างขวาขาด เพราะอุบัติเหตุรถคว่ำ พ่อกับแม่จึงต้องขายเกวียนเป็นค่ารักษาพยาบาล กว่าพี่ชายจะอาการดีขึ้นก็ต้องใช้เวลาถึงสองปี และเธอก็ต้องช่วยที่บ้านทำงานหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นกวาดบ้าน ถูบ้าน และเลี้ยงควายหลายตัว ในทุ่งนาอันกว้างใหญ่ จนบางครั้งก็เกือบถูกขวิด และยังต้องช่วยพ่อกับแม่ทำไร่ไถนา และปลูกผักกวางตุ้งไว้ขายด้วย

วันหนึ่งขณะที่พี่ชายกำลังนอนไถนาเปลวให้น้องสาวคนเล็กอยู่ ก็สังเกตเห็นว่า หมวกที่แขวนอยู่บนกิ่งไม้แกว่งไปมาจึงเตรียมจะขว้างขวานออกไปเพราะนึกว่าอาจจะเป็นงู แต่แล้วก็เห็นเป็นนกตัวเล็กๆ หล่นลงมา แล้วมันก็รีบวิ่งหนีตกลงไปในหลุม พอควักขึ้นมาดูปรากฏว่าเป็นนกแก้ว เขาจึงจับมันไปอย่างกิน ควันฟุ้งไปทั่วบ้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

รายการคำที่ให้ผู้บอกภาษาอ่าน

1. กวาด	11. ควัน
2. กวัก	12. ควัก
3. เกวียน	13. ความ
4. แต่งกวา	14. คว่ำ
5. กวาง	15. ขวา
6. กว้าง	16. ขวาน
7. ไกว	17. ขว้าง
8. แกว่ง	18. แขว่น
9. กว่ำ	19. ขวิด
10. ควาย	20. ขวัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการสัมภาษณ์

ผู้บอกภาษาคนที่ 1

ผู้วิจัย: เมื่อก่อนแถวบ้านเราก็กินกันเยอะนะป้า ป้าพอจะรู้มัยว่า เช่น ไถนา เค้ไถกันยังงัย เอ สั้นๆง่ายๆ

ผู้บอกภาษา: เค้ก็คงจะใช้ฟายกันมั้ง สมัยก่อนเค้ก็จะมีแต่ฟายนะ ฟายไถนากัน แล้วมาตอนหลัง ถึงจะเป็นรถเป็นอะไรกัน ตอนป้าอยู่ยังเคยออกไปวิ่งเล่นตรงเนี้ย ไถนากันเค้เอาฟายไถกัน สมัยก่อนนั้น เต็มๆมันก็วิ่งเล่นไป ไปสอยมะขามเทศกันตรงเนี้ย ตรงชายๆตรงเนี้ย มันเคยเป็นบ้านคน แต่เดี๋ยวนี้นหายไปหมด

ผู้วิจัย: ป้าแต่รู้ว่าไหมคะว่า พอเราได้ข้าวเปลือกมาแล้ว พอเกี่ยวได้ข้าวเปลือกมาแล้ว เค้ไปขายกัน ยังงัย เค้ขายข้าวกันยังงัยคะ เมื่อก่อนนี้

ผู้บอกภาษา: 'ไม่รู้เลย เค้เก็บในยุ้ง อ'ไรอย่างมั้ง พอถึงเวลาหน้าน้ำหรืออะไร ค้าก็จะมีรถมาซื้อ หรือยังงัยก็ไม่รู้ ตรงนี้ป้าไม่เข้าใจเค้หรอก

ผู้วิจัย: แล้วอย่างข้าวเนี้ย พอเกี่ยวแล้ว เค้เอาขึ้นรถ เอาขึ้นไปยังงัยกัน ไป

ผู้บอกภาษา: เค้ใช้เกียนลาก ไปถามขายเวียนชี ขายเวียนเค้ทำนา ลาก คล้ายๆว่าอะไร ล้อ อะไร อย่างเนี้ย ใส่ล้อใส่เลื่อนอะไรมาอย่างนี้

ผู้วิจัย: แล้วอย่างล้อ มันใหญ่ขนาดไหนป้า ลองกะเนให้หน่อย พอจะเดาออกไหม

ผู้บอกภาษา: ต้องไปตามขายดู เค้จะเรียงข้าว ป้าเคยเค้เรียงนะ เค้จะเอาตรงที่เกี่ยวข้าวออก แล้วก็เอารวงข้าว เข้ามาไว้ข้างในอย่างนี้ ป้าเคยเห็นเค้เรียง เค้เคยลากมา สมัยก่อนก็เอาน้องออกไปเลี้ยง มั่ง อะไรกันมั้ง แต่ว่า อย่างที่ว่าเค้เอาขึ้นมายังงัย ป้าไม่รู้กับเขาหรอกนะ

ผู้วิจัย: แล้วอย่างกระแทะ ป้ารู้จักไหมคะ

กระแทงก็เกียนนั้นแหละ

ผู้วิจัย: แล้วมันใหญ่ขนาดไหนป่า

ผู้บอกภาษา: ตรงที่น้ำพาเค้าเอามาไว้หน้าบ้าน ไปไหนแล้วละ

ผู้วิจัย: หายไปซะแล้วป่า ไม่รู้เขาเอาไปไว้ไหน

ผู้บอกภาษา: นั่นแหละขนาดนั้นแหละ แต่เดี๋ยวนี้อป่าไม่เคยเห็นเลยนะ มันจะหายไปหมดแล้วนะ หายไปหมด แต่ที่วัดพระนอนจักรีจะมีอันนี้ และมีฟายเยอะจิงเลย

ผู้วิจัย: ป่าคะ แล้วเมื่อก่อนในนามันมีนกเยอะเลยใช่ไหม แล้วมันมีนกอะไรบ้าง

ผู้บอกภาษา: นกกระยาง นกอะไรอย่างนี้มั้ง นกกระยางอะเยอะเจียว

ผู้วิจัย: มีนกอะไรอย่างอื่นอีกไหม

ผู้บอกภาษา: นกอื่นๆป่าก็ไม่ค่อยรู้หรอกลูก

ผู้วิจัย: อย่างนกอะไรที่เค้าเอามากินบ้าง

ผู้บอกภาษา: ไม่รู้อะ ป่าไม่รู้ ป่ารู้จักแต่ไอ้พวกนกกระยาง นกพิราบ นกเอี้ยง นกกระจอก แต่ว่านกอย่างอื่นป่าไม่ค่อยรู้หรอก

ผู้วิจัย: ป่าแต่คะ แล้วเมื่อก่อนนี้นอกจากทำนา แล้วเค้าทำสวน ปลูกผักกันบ้างไหม

ผู้บอกภาษา: มี มีพวกผักพวกชาวบ้านมาขาย

ผู้วิจัย: ผักอะไรหรือป่า

ผู้บอกภาษา: พวกมะเขือ พวกพริก พวกบวบอะไรอย่างเนี่ย

ผู้วิจัย: เห็นเดี๋ยวนี้เค้าก็ปลูกเนาะป่า แถวหลังบ้านยาย

ผู้บอกภาษา: หลังบ้านยายนะ เค้าปลูกกันเยอะๆ เค้าปลูกกันเป็นเศรษฐกิจเลย

ผู้วิจัย: ปลูกอะไรหอคะป่า

ผู้บอกภาษา: มีถั่วฝักยาว มีแตงกวา มีบวบ เค้าต้องเอาขึ้นร้านนะลูก ลูกมันถึงจะยาวสวย

ผู้วิจัย: ให้มันออกลูกห้อยลงมาหอคะป่า

ผู้บอกภาษา: พวกมะระ พวกอะไรนะ เดี๋ยวนี้ไปเค้าจะเอาขึ้นร้าน เยอะเชียว

ผู้วิจัย: ป่าคะแล้วเมื่อก่อนป่าค้าขายไหมคะ

ผู้บอกภาษา: ก็ค้าขายซิลูก

ผู้วิจัย: แล้วป่าแต่วัฒนาค้าขายนี้มีเครื่องรางของขลัง เอามาเรียกลูกค้าไหมคะ ที่ป่านับถือ ยึดถือ เอามาเรียกลูก

ผู้บอกภาษา: ยังนั้นไม่มีมั้ง มีไอ้พวก แต่ทำขนมขาย ทำไปขายไปอะไรอย่างเนี่ยไม่ค่อย ไม่มีอะ

ผู้วิจัย: ป่า แล้วอย่างร้านค้าทั่วไป เค้ามีวัตถุมงคลอะไรกันไหมป่า ที่เขาเชื่อว่าทำให้เรียกลูกค้า

ผู้บอกภาษา: ไม่รู้สิ ฟามเชื่อของคน บางทีมีแล้วก็ขายไม่ได้ บางทีไม่มีแล้วก็ขายดี

ผู้วิจัย: ที่ป่าเห็นเค้ามี มีอะไรกันบ้าง

ผู้บอกภาษา: โนน บ้านจอกจัย เห็นไหม นางฝัก กับนกคุ้มเยอะแยะไปหมดเลย มีนางฝัก ลูกนางฝัก เยอะไปหมด เห็นไหมล่ะ

ผู้วิจัย: ป่าแล้วเมื่อก่อนใช้เตาถ่านเตาฟืนไหม คะ

ผู้บอกภาษา: ไข่เต่าถ่าน ไข่เต่าฟืน ไข่เต่าแก๊ส มาทีหลังนี่ก็ไข่เต่าแก๊ส โดยมากจะไข่ถ่านกันฟืนมาก

ผู้วิจัย: ป้าแต่ัวทำฟืนเองไหมคะ

ผู้บอกภาษา: ฟืนนะหรือฟืนก็ซื้อเขาซิดูก ไม่ได้ทำเองซื้อเขาทังนั้น นึ่งขนมนี้เอไรก็ใช้ฟืน ทำกับข้าวก็ไข่ถ่าน แล้วมาทีหลังนี่ก็ไข่แก๊ส

ผู้วิจัย: แล้วป้ารู้ไหมฟืนเค้าต้องไปตัดกันยังงัย

ผู้บอกภาษา: เค้าคงจะเลื่อยกันละมั้ง คงจะโค่นต้นอะไรกัน .ใช้เลื่อยไฟฟ้ากันมั้งลูก เค้าจ้างคนโค่น เลื่อยมือเดี๋ยวนี้มันก็ไม่ไหวแล้วลูกเดี๋ยวนี้ ไข่ใหม่ มันช้า และไม่กินเวลามาก ใช้เครื่องไฟฟ้า เดี่ยวเดียวก็ใช้ได้ มันไวและก็ได้เยอะ ไม่เหมือนสมัยก่อนมันไม่มีอะไรมันก็ต้องใช้มือ

ผู้วิจัย: พอตัดมาเป็นท่อนๆ เค้าทำให้มันเล็กยังงัยป้า

ผู้บอกภาษา: ตัดเป็นท่อนๆ เค้าก็ผ่า เอาฝานผ่า

ผู้วิจัย: ป้าคะ แล้วอย่างแม่น้ำหลังบ้านป้านี้ เมื่อก่อน เทียบกับปัจจุบัน ป้าว่ามันเป็นยังงัย เล็กลงไหม

ผู้บอกภาษา: มันก็เล็กลงซิ แม่น้ำมันก็แคบไป แคบไป

ผู้วิจัย: เมื่อก่อนมันเป็นยังงัยหรือป้า

ผู้บอกภาษา: เมื่อก่อนนี่คลองมันกว้าง น้ำมันมาเยอะเต็มคลอง

ผู้วิจัย: แล้วตะกอนมันมาทับถมกันหรือเปล่า ตลิ่งมันถึงได้แคบลง

ผู้บอกภาษา: เดี่ยวนี้มันก็แคบลง แล้วน้ำมันก็คืนเงิน เดี่ยวขึ้นเดี่ยวลง

ผู้วิจัย: ป้าคะ ป้ารู้จักทางไปโรงหมูเจ๊กซังไหมคะ ป้าช่วยบอกทางไปโรงหมูเจ๊กซังหน่อยได้ไหม ถ้าไปจากตรงนี้

ผู้บอกภาษา: ก็ตรงได้เนี่ยลูก อยู่ตรงบ้านได้

ผู้วิจัย: ป้าแต่ช่วยบอกทางนิดนึงได้ไหมคะ

ผู้บอกภาษา: ไปทางนี้มันไปทางฟามหมูลูกชายเขา

ผู้วิจัย: ไปทางฟามหมูลูกชายเขา ไปยังงัยป้า

ผู้บอกภาษา: ออกถนนใหญ่ตรงนี้ไป แล้วก็ไปแยก มันจะมีแยกแล้วก็แยกไป มันขึ้นเหนือเนี่ย นิดเดียวก็ถึงแล้ว

ผู้วิจัย: ป้าช่วยบอกละเอียดกว่านี้หน่อยได้ไหมคะ ว่าถ้าจากบ้านเรา บ้านป้าแล้วไปโรงหมู โรงหมูลูกชายเจ๊กซัง เอาละเอียดๆนะ

ผู้บอกภาษา: นี่เลย ออกนี่เลยนะ ถ้าออกจากวัดเลยเราก็ต้องไปอ้อมทางนี้เลยใช่ไหม ทีนี้เราก็ไปออกทางวัดหลวงพ่อขาว ไปวัดหลวงพ่อขาวแล้วก็ไปเจอสี่แยก จะไปวัดสำพะเนียง ไปวัดหลวงพ่อขาว และก็จะไปวัดท้าวอุ๋ทอง เราก็ไปเส้นนี้เส้นวัดท้าวอุ๋ทอง เส้นนี้ไปลพบุรีได้

ผู้วิจัย: แล้วฟามมันอยู่ด้านไหนคะ

ผู้บอกภาษา: ด้านนี้ด้านตะวันตก

ผู้วิจัย: แล้วสมมติว่าหนูไม่รู้จักทางเลยนะ ป้าแต่ช่วยบอกทางไปอ้อมสกินให้หน่อย

ผู้บอกภาษา: ไปทางนี้ไปทางใต้นี้ พอถึงสามแยกใช่ไหม แล้วก็เลี้ยวฝามือ ฝามือ เลี้ยวฝามือ พอเลี้ยวฝามือเนี่ย จากแยกฝามือเนี่ย จากสามแยกเนี่ยนะ ไปประมาณ อีก ห้าร้อยเมตรจะถึงอ้อมสกิน แล้วก็ธนาคารอ้อมสกินจะอยู่ฝามือ

ผู้วิจัย: ป้าคะแล้วป้าคิดขังงัยกับคนสูบบุหรี่

ผู้บอกภาษา: โইโই ป้าอยากจะทำด้านมันจังเลย

ผู้วิจัย: ทำไมคะป้า

ผู้บอกราชา: เหม็น เหม็นพินบุรี เหม็นจิงเลย บางทีคุยกกันอยู่เนี่ย เค้ามาสูบบุหรี่ เราจะไล่เค้าไปก็
ไม่ใช่ที่ ไม่อยากจะอยู่ใกล้ เหม็นจิงเลย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้บอกภาษาคนที่ 2

ผู้วิจัย: พี่คะ เมื่อก่อนบ้านพี่เคยทำนาไหมคะ

ผู้บอกภาษา: ไม่เคยเลย

ผู้วิจัย: แล้วถ้าเกิดเป็นตีฝึ่งละคะ พี่เคยตีไหม

ผู้บอกภาษา: เคย ส่วนตัว

ผู้วิจัย: ช่วยบอกวิธีตีฝึ่งสำหรับของพี่ให้หนูฟังหน่อย

ผู้บอกภาษา: ก็คือ อย่างสมมติว่า พอเราเดินหาฝึ่ง พอเจอจะรังฝึ่ง ที่ว่าเราดูว่ามันมีน้ำฝึ่ง วิธีการตีของ พี่นะ ก็คือว่า เราจะใช้เป็นฟันบุนหรือฟัน ฟันบุนหรือ ส่วนมากก็จะเป็นยาเส้น เพราะว่าฟามลุนของยา จะ ลุนเยอะ กับบุนหรือที่เป็นกรงทิพย์เป็นอะไรพวกนี้ ยาเส้นธรรมชาติที่เขาหั่นเองมันลุนกว่า แล้วเราก็ฟันไปที่รังฝึ่ง เว้นสักพัก เราดูว่าฝึ่ง ใช้ภาษาว่าของเราเองก็คือว่าเขาเมาฟัน พอเรารมฟันเขา พอ เขาเมาฟัน บางคนเขาก็จะเอามีดหรือเอามีอนี่ รูดเอาตัวฝึ่งออก เขาก็จะร่วงไป เขาก็จะตัด

ผู้วิจัย: พี่ตอนฟันไปเนี่ยแล้วอีกนานไหมคะกว่าฝึ่งมันจะ

ผู้บอกภาษา: ไม่ ไม่นาน ใช้เวลาไม่นาน คือเขาจะไม่ถึงขนาดสลบ ร่วงไปเลย แต่เขาจะไม่มา
รบกวนเรา

ผู้วิจัย: แล้วมันไม่บินไปที่อื่นหรือคะ

ผู้บอกภาษา: ไม่บิน เขาก็จะเกาะ อยู่รัง แต่ว่าเขาก็จะไม่บินออกมา คือหมายถึงว่า เขาเมา เขาก็จะ
เกาะอยู่รัง บางคนเขาก็จะตัดมาทั้งตัวฝึ่ง แล้วก็มา รูดเอา
บางคนเขาก็ตัดบนต้นไม้ หมายถึงว่า รูดทิ้งเลย หมายถึงว่ามันก็จะตกลงมา

ผู้วิจัย: พี่คะแล้วมันจะฟื้นขึ้นมาอีกไหม

ผู้บอกภาษา: ฟื้น พอเขาหายเมา เขาก็จะบินไปทำรังใหม่ ไม่ตาย

ผู้วิจัย: ไม่นิโคนต่อยไซ้ไหมคะ

ผู้บอกภาษา: บางทีก็โดนมั้ง ไม่ใช่ไม่โดน บางทีที่เราพ่นพินไปเนี่ย บางครั้งมีการกระทบกระเทือน
รัง เขาก็จะบินออกมาก่อน เพราะเราอยู่ไม่ห่าง

ผู้วิจัย: แล้วพี่ต้องใส่อุปกรณ์อะไรที่ป้องกัน

ผู้บอกภาษา: ไม่เคยใส่ ฟันเลย

ผู้วิจัย: แล้วเอาไปทำอะไรกินต่อคะ เอน้ำไปกินหรือ

ผู้บอกภาษา: ก็ มาบีบเอน้ำผึ้งไว้กินเล่นมั้ง หรือว่าเอาไว้ผสมยา

ผู้วิจัย: แล้วตัวรังมันละคะ

ผู้บอกภาษา: ตัวรังมันส่วนมากก็ทิ้ง เพราะว่า แต่อันนี้พูดให้ฟังว่า เป็นบางคนที่เขาเอาไปทำจี๊ผึ้ง เขา
ก็จะเอาไปเคี้ยว แต่อย่างเราเรากินน้ำหวานเฉยๆ รังผึ้งมันเป็นลักษณะ ที่เห็นมันเป็นโค้งๆเนี่ย น้ำผึ้ง
จะอยู่แค่ส่วนบน

ผู้วิจัย: ส่วนล่างจะไม่มี

ผู้บอกภาษา: ไม่มีก็จะเป็นรังเฉยๆ มีตัวอ่อนแต่จริงๆส่วนบนที่เป็นน้ำผึ้ง คือถ้าเรามองด้านข้าง มัน
จะเป็นโค้งกลมๆอย่างนี้ ครึ่งวงกลม น้ำผึ้งจะอยู่ด้านบน ติดกับกึ่งไม้ แต่ด้านล่างจะเป็น ที่เขา
เรียกว่าจี๊ผึ้ง ที่เอามาเคี้ยวทำจี๊ผึ้ง ถ้าหักมาบีบมันก็จะเป็นกลมๆ เป็นน้ำผึ้งอยู่ด้านบน ด้านล่างก็จะ
เป็นตัวอ่อน หนอนขาวๆ

ผู้วิจัย: หนอนกินไหมคะ

ผู้บอกภาษา: เคี้ยวกินกัน แต่พี่ไม่กิน

ผู้วิจัย: พี่ชำนาญมาก เล่าคล่องมากเลย ได้ความรู้เยอะเลย

ผู้วิจัย: แล้วเมื่อก่อนพี่ก็เรียนที่โรงเรียนแถวบ้านเรานี้หรือคะ

ผู้บอกภาษา: ก็เรียนวัดโบสถ์ ป. 6 แล้วก็ไปต่อ เรียนที่โรงเรียนบ้านแพรก พอดีช่วงนั้นมันมีแค้น.3
เลยไม่ได้ไปต่อ โรงเรียนมัธยมที่นี่ บ้านแพรกประชาสรรค์

ผู้วิจัย: พี่อยู่แถวไหนคะ บ้าน

ผู้บอกภาษา: ก็บ้านอยู่ดินสะพานไม้ หน้าวัดโบสถ์

ผู้วิจัย: พี่แล้วที่บ้านพี่ทำเกษตรกรรมไหม

ผู้บอกภาษา: ไม่ได้ทำเลย คือพ่อก็รับราชการอำเภอ พวกพี่ก็ต่อกันมาเรื่อย พอเรียนจบก็ทำงาน

ผู้วิจัย: พี่คะ พวกถึงที่บ้านแพรกเรานี้ มีคนทำอะไรทำสวนกันเยอะไหมคะ ทำผักอย่างเนี่ย

ผู้บอกภาษา: ทำผักก็จะมืออยู่กลุ่มเดียว หมู่ 4 หมู่ 3 หมู่ 4 ที่ฝั่งโน้น

ผู้วิจัย: ส่วนใหญ่ปลูกผักอะไรกัน

ผู้บอกภาษา: ปลูกพริก ปลูกแตงกวา แต่ตามบ้านที่ปลูกกันไว้ครัวเรือน มีตะไคร้มี มีพอกินกันก็มี
เยอะ

ผู้วิจัย: ปลูกไว้กินเองหรือคะ

ผู้บอกภาษา: ปลูกไว้กินเอง อย่างมะนาว ปลูกทิ้งไว้พอถึงเวลามันก็ออกลูก ไม่ต้องไปบำรุงรักษา
อะไร ตะไคร้ก็ปลูกริมรั้ว ก็คือมีไว้พอกิน แต่ถ้าปลูกขายก็จะมิกกลุ่ม เขาตั้งเป็นกลุ่ม เป็นชมรม

ผู้วิจัย: ช่วยกันปลูกแล้วเอาไปแจกกันหรือคะ

ผู้บอกภาษา: ไม่ใช่แจก ก็ช่วยกันปลูกแล้วก็เอาไปขายที่ตลาดไท

ผู้วิจัย: ไปตลาดไทเลย ปลุกกันเยอะขนาดนั้นเลยหรือคะ

ผู้บอกภาษา: แบบเราสนใจว่างๆ ก็ไปคุยได้ คำเป็นชมรมเลย ชมรมปลุกผัก คำเรียกชมรมปลุกผัก
ปลอกสารพิษ

ผู้วิจัย: ไม่ใช่สารพิษเลยหรือคะพี่

ผู้บอกภาษา: มี แต่ส่วนมากที่เห็นก็จะมีพริก กับแตงฟา บ้านป่าแรม

ผู้วิจัย: พี่คิดว่าอย่างพี่โตมา เกิดมาที่บ้านแพรง พี่คิดว่าสายน้ำมันเปลี่ยนแปลงไปไหมคะ

ผู้บอกภาษา: เปลี่ยนแปลงเยอะ ลักษณะของแม่น้ำเนี่ยนะ ตั้งแต่ที่ยังเด็กๆ ย้อนไปตอนเด็กๆ นะ น้ำ
จะมีเยอะเฉพาะช่วงเดือนกันยา คำเรียกน้ำปี พอหลังจากน้ำทรง น้ำปีเนี่ย คำเรียกนาปี ที่คำทำนาปี
กัน คือน้ำเข้านา ทำนาหว่าน น้ำเข้านาปุ๊บ ถึงฤดูเก็บเกี่ยวคำก็จะปล่อยน้ำออกจากนาลงแม่น้ำ น้ำก็
จะขึ้นจึงได้เยอะ แล้วหลังจากนั้น น้ำจะ ต้นๆหนาวนะ ลื่นเดือนกันยา น้ำก็จะเริ่มลง แต่ว่าคือระดับ
น้ำ แต่คุณภาพน้ำก็เปลี่ยน เพราะว่าเมื่อก่อนมีแต่ทำนาปี ถึงเวลาหว่านนํ้า จะเล่นน้ำได้ตลอดเลย แต่
ช่วงนี้ ช่วงสักสามปี เปลี่ยนจากจาปีเป็นนาปลัง เขาเรียกนาปลัง ที่ทำกันที่สองครั้งสามครั้ง

ผู้วิจัย: ปีนี้ทำถึงสามครั้งเลยหรือ

ผู้บอกภาษา: แต่สามครั้งนี่เย็น คือนาปีทำปีละครั้งที่เห็นนะ คำเรียกนาปี นาหว่าน ปีละครั้ง แต่ถ้า
เป็นนาหว่านนํ้าตม หรือนาปลัง จะทำได้ปีละสองครั้งถึงสามครั้ง

ผู้วิจัย: นอะไรนะคะ

ผู้บอกภาษา: นาหว่านนํ้าตม คือจะต้องดี ไม่ใช่เป็นการไถหว่าน คือจะต้องดีต่างๆๆ ต้องดีขี้เถิน แล้ว
ก็เป็นการแซ่ข้าวแล้วถึงเอาไปหว่าน คล้ายๆเป็นนาคำ แต่เราไม่ได้คำเหมือนภาคอีสาน เราใช้หว่าน
แต่ต้องดีขี้เถินก่อน แล้วก็จากที่เปลี่ยนแปลงมาสามปีที่เห็นนะ ระดับน้ำในแม่น้ำ ฟาม ฟาม เขาเรียก
ฟามเข้ม คุณภาพน้ำเปลี่ยน เพราะว่า ปุ๋ย ยา ที่เขาใส่ในนา ก็จะปล่อย ปกติจะปล่อยได้ปีละครั้ง นา
ปีนี้จะไม่ค่อยใส่ปุ๋ย จะไม่ค่อยหว่านยา แต่พอเป็นนาปลังเนี่ยจะต้องทำถึงสอง สามครั้ง ก็คือจะต้อง
มียาม่ายา ม่าแมลง ม่าหอยเชอริ พอถึงเวลาปล่อยน้ำทิ้งที่จะเกี่ยว ก็ต้องดูน้ำทิ้งลงแม่น้ำ มันก็จะ
เป็นการเพิ่ม เพิ่มยา เพิ่มๆ ทำให้น้ำเสีย ถึงจะไม่เสียถึงขนาดเน่าเลย แต่ก็เรามองด้วยตาเปล่ารู้

ผู้วิจัย: แล้วหนูได้ยินมาว่าเมื่อก่อนตลิ่งมันแคบกว่านี้หรือยังงัย หรือมันก็เท่าเดิม

ผู้บอกภาษา: เท่าเดิม แต่ที่เราเห็นน้ำมันเป็นสีแบบนี้เพราะว่าฝนตก ปรกติเลยถ้าน้ำธรรมชาติจะใส แต่เนี่ยมองแล้วมันจะเหมือนมีดินมาด้วย เป็นสีออกโอวันดิน

ผู้วิจัย: แล้วพี่คิดว่าน้ำจะท่วมไหมคะปีนี้

ผู้บอกภาษา: บอกไม่ได้เหมือนกัน แต่มันเป็นไปได้ตลอด เพราะว่าการจัดการเขื่อนเป็นเรื่องที่เรา ประมาทไม่ได้ ชาวบ้านไม่ยอมให้ท่วมหรือกั้นลำบากต้องขนย้ายของ แต่ว่า ก็ว่าถ้าน้ำทางเหนือเยอะ เขาปล่อยมา เขาก็ต้องกระจายให้ทั่ว ทางด้านตะวันตกกับตะวันออก

ผู้วิจัย: เมื่อกี้พูดถึงทำนาอยู่อะคะ ถ้าเทียบกับสมัยก่อน ปัจจุบันมีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เยอะไหมคะ

ผู้บอกภาษา: เยอะเลย สมัยก่อนเลยก็คือใช้วัว ใช้ควายไถนา แล้วก็มีการเก็บเกี่ยว ลักษณะ คือช่วยกัน คือชาวบ้านไปช่วยกัน แล้วก็มีการจ้างกัน คือเริ่มกันตั้งแต่สมัยโบราณที่เห็น ก็คือไปลงแขก แต่รุ่นหลังๆ มากก็คือ ชาวบ้านก็ประเภทไม่มีนา คือไปช่วยตัวเปล่าก็ไม่ได้อะไร ก็คือเป็นการจ้าง จ้างซะส่วนมาก การลงแขกก็จะหายไป ก็เป็นการจ้างใช้คนเกี่ยว พอต่อมาก็จะเป็นรถเกี่ยว ก็เคยเห็นอยู่ แต่ไม่เคยลงมือ สมัยก่อนนี่พอเกี่ยวเสร็จก็จะเอามากอง แล้วก็ใช้วิธีการนวดให้เป็นเมล็ด ใช้ควายย่ำทำเป็นฟ่อนๆแล้วมาตากในลานก่อน

ผู้วิจัย: แล้วใช้คนย่ำด้วยไหมคะ

ผู้บอกภาษา: คนก็คือเดินไปกับฟาย คือตีให้ฟายมันเดิน ฟายหลายตัว ตีให้ฟายมันเดิน ย่ำๆไป แล้วก็ ต่อมาอีกหน่อยก็เป็นรถ ใช้รถ ยังไม่ใช้รถเกี่ยวนะ ใช้คนเกี่ยว แล้วก็ยังมีสองแบบคือ ใช้ฟายย่ำให้เป็นเมล็ด แล้วก็เอาไปขายโรงสี กับใช้รถใส่เป็นข้าวลงไป ที่เกี่ยวมา ใส่เข้าไปบู้บ รถเขาจะนวดครูดออกมาเป็นเมล็ดเลย แล้วก็ถัดมาอีกกระยะนึงก็จะเป็นรถเกี่ยว โดยที่ไม่ต้องใช้แรงคนเลย ใช้รถไถ พอปลูกเสร็จ ช่วงแรกๆก็มีไถ และก็มีหว่านเหมือนเดิม แต่ใช้รถเกี่ยว

ตอนหลังมาก็คือ เป็นการรับจ้างทั้งหมด คือเจ้าของนาเนี่ยแค่บอกว่าจะเอาข้าวพันธุ์อะไร จะมีคนมารับจ้างเลยตั้งแต่ใช้รถไถ หรือว่าประเภทรถที่ลงไปแล้วตี คือ ทำระบบดิน เตรียมดิน เอาน้ำเข้านาไว้ อันนี้คือเป็นนาปลั่ง นาหว่านจะไม่ค่อยมี นาปลั่งก็คือว่า ตั้งแต่การเตรียมดิน ก็คือไถ ใช้รถไถ เอาน้ำ

เข้านากับมีเป็นรถไปตี ตีบู๊บ ตีเลนเลย แล้วก็บางเจ้าของนาจะไม่ทำเอง คือจ้างตั้งแต่รถไถ คน
หว่าน คนฉีดยา พอได้ขนาดหนึ่งก็คือจ้างรถเกี่ยว

ผู้วิจัย: แสดงว่ารายได้ที่ได้จากการทำนาของเจ้าของนาล่ะคะ

ผู้บอกภาษา: ที่บอกว่าขาดทุนก็เพราะว่าจ้างทั้งหมด จะทำเองก็ไม่ไหว ถ้ามองคนว่าบ้านว่าทำไม
ขาดทุน แต่ที่พูดมาอาจจะไม่ใช่ทั้งหมด อาจจะไม่ใช่ทุกเจ้าของนา แต่ส่วนมากมันจะเป็นแบบนี้
เพราะมันสะดวกมันไว รถเกี่ยวข้าวนี้พอเกี่ยวบู๊บ จะได้เป็นเมล็ดเลย แล้วก็จะมีคนกลางมารับซื้อถึง
นา โดยที่เจ้าของข้าว เจ้าของนาไม่ต้องไปโรงสี

ผู้วิจัย: ไม่ต้องทำอะไรเลยเจ้าของนา

ผู้บอกภาษา: ใช่ก็คือใช้แต่เงิน ถ้าได้กำไรก็ได้ตรงนั้น แต่ถ้าขาดทุนหรือเท่าตัว ก็ ใช้อย่างที่เห็น

ผู้วิจัย: แล้วอย่างราคาข้าวเมื่อตอนเด็กเทียบกับสมัยนี้ คงจะถูกมากเลยใช่ไหม

ผู้บอกภาษา: ราคาข้าวไม่ได้ศึกษา เพราะเราไม่ได้ทำนา แต่ที่ก็เห็นอยู่ ราคาข้าวบางครั้งมันถูก เมื่อ
เทียบกับที่เขาทำนาคันเหนื่อย เราดูจากข้าวอะ เกรียนละ จากสองพันสามพันขึ้นมาเรื่อยๆเทียบกับ
ราคาของอื่นๆที่เราใช้อยู่ แพน สบู่ ยาสีฟัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพิมพ์ระวี เรืองวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ.2525 ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาญี่ปุ่น คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ในปีการศึกษา 2547 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปี พ.ศ.2548

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย